

01.12.2023

Kunnskapsgrunnlag for planarbeid Dyrøy kommune

Tittel	Kunnskapsgrunnlag for planarbeid Dyrøy 2024-2027
Utgitt:	Desember 2023
Utgitt av:	Nordavind Utvikling AS
Oppdragsgiver:	Dyrøy kommune
Kontakt:	Ragnvald Storvoll
Postadresse:	Tverrveien 1, 9311 Brøstadbotn
Prosjektleder / forfatter:	Ragnvald Storvoll, i samarbeid med rådmann Tore Uthaug

Innhold

1. Innledning.....	9
2. Dyrøy kommune	11
2.1 Befolkning.....	11
2.2 Pendling.....	12
2.3 Interkommunalt samarbeid.....	12
3.....	13
Statsforvalterens hovedbilde av Dyrøy kommune, mars 2023.....	13
4. Barnehage	15
4.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	15
4.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	15
4.3. Samlet vurdering av området barnehage.....	16
4.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023	16
4.3.2 Styrker og muligheter	16
4.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter	16
4.3.4 Framtidsperspektivet.....	17
5. Barnevern	17
5.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	17
5.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	17
5.3. Samlet vurdering av området barnevern	18
5.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023	18
5.3.2 Styrker og muligheter	18
5.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter	19
5.3.4 Framtidsperspektivet.....	19
6. Folkehelse.....	20
6.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	20
6.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	20
6.3. Samlet vurdering av området folkehelse.....	21
6.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023	21
6.3.2 Styrker og muligheter	21
6.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter	21
6.3.4 Framtidsperspektivet.....	21
7. Grunnskole	22
7.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	22
7.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	22

7.3.	Samlet vurdering av området grunnskole	23
7.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023.....	23
7.3.2	Styrker og muligheter	23
7.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	23
7.3.4	Framtidsperspektivet.....	23
8.	Kommunal planlegging	24
8.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	24
8.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	24
8.3.	Samlet vurdering av området kommunal planlegging	26
8.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023	26
8.3.2	Styrker og muligheter	26
8.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	26
8.3.4	Framtidsperspektivet.....	27
9.	Kommunal økonomi	28
9.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	28
9.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	28
9.3.	Samlet vurdering av området kommunal økonomi.....	28
9.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023	28
9.3.2	Styrker og muligheter	29
9.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	29
9.3.4	Framtidsperspektivet.....	29
10.	Kommunehelsetjenesten	30
10.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	30
10.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	30
10.3.	Samlet vurdering av området kommunehelsetjenesten	31
10.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023	31
10.3.2	Psykisk helse og rus	31
10.3.3	Styrker og muligheter	32
10.3.4	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	32
10.3.5	Framtidsperspektivet.....	32
11.	Sosialtjenesten	33
11.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	33
11.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	33
11.3.	Samlet vurdering av området sosialtjenesten	33
11.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023	33
11.3.2	Styrker og muligheter	34

11.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	34
11.3.4	Framtidsperspektivet.....	34
12.	Landbruk.....	35
12.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	35
12.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	35
12.3.	Samlet vurdering av området kommunehelsetjenesten	35
12.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023	35
12.3.2	Styrker og muligheter	36
12.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	36
12.3.4	Framtidsperspektivet.....	37
13.	Miljø og klima	38
13.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	38
13.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	38
13.3.	Samlet vurdering av området miljø og klima	38
13.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023	38
13.3.2	Styrker og muligheter	39
13.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	39
14.	Omsorgstjenestene	41
14.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	41
14.2.	Sentrale nøkkeltall for Dyrøy	41
14.3.	Samlet vurdering av området omsorgstjenester.....	42
14.3.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023	42
14.3.2	Styrker og muligheter	43
14.3.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	43
14.3.4	Framtidsperspektivet.....	43
15.	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	44
15.1.	Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023.....	44
15.2.	Samlet vurdering av området samfunnssikkerhet og beredskap	44
15.2.1	Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023	44
15.2.2	Styrker og muligheter	44
15.2.3	Svakheter, utfordringer og sårbarheter	44
15.2.4	Framtidsperspektivet.....	44
16.	Dyrøy satt inn i en regional kontekst, Midt-Troms	45
16.1	Areal og folketall.....	45
16.2	Utvikling i antall innbyggere de siste 30 år.....	46
16.2.1	Flest menn i alle kommuner	46

16.2.2	Antall barn og unge (0-19 år)	47
16.2.3	Antall eldre i Midt-Troms (65 + år)	47
16.2.4	Befolkningsframskriving	47
16.3	Mange utenfor arbeidslivet	48
16.3.1	Utenforskap	49
16.3.2	Andel utenfor arbeidslivet i Midt-Troms	50
16.3.3	Unge voksne utenfor arbeidslivet.....	50
16.3.4	Hva bidrar til utenforskap blant unge?.....	51
16.4	Arbeidsledige.....	51
16.4.1	Mobilitet i Midt-Troms.....	52
16.5	Sysselsetting i Midt-Troms	55
16.6	Robusthetindeks i Midt-Troms	56
16.7	Oppsummering.....	58
17.	Arbeidsmarkedet i Midt-Troms.....	59
17.1	Stor aktivitet i arbeidsmarkene	59
17.1.1	Effekter av pandemien på arbeidsmarkedet	60
17.1.2	Utvikling av antall jobber (arbeidsforhold).....	60
17.1.3	Offentlige og private jobber	61
17.1.4	I hvilke næringer er innbyggere i Midt-Troms sysselsatt?	62
17.2	Utviklingstrekk 2019 - 2021.....	64
17.3	Tilbakemeldinger fra næringslivet.....	71
17.3.1	Reiselivet har ambisjoner om flere helårige arbeidsplasser	72
17.3.2	Hva er de største hindrene?	73
17.4	Næringslivet og etableringer i Midt-Troms.....	76
17.4.1	Midt-Tromsregionen i NHOs Kommune-NM	77
17.5	Handelsstatistikk i Midt-Troms	79
17.6	Næringsstruktur i Midt-Troms	80
17.6.1	Verdiskaping i Midt-Tromsregionen	82
17.7	Industriregionen Midt-Troms	84
17.8	Oppsummering.....	86
18.	Næringslivet i Dyrøy – sett gjennom VOX-programmet	87
18.1	Sammendrag fra rapport 2022	87
18.2	Måloppnåelse - utvikling i arbeidsplasser	87
18.3	Programstatusvurderingen, Innovasjon Norge.....	89
18.3.1	Konklusjon i rapporten	90
18.4	Resultater og effekter – statistikk.....	90

18.5	Lønnsomhet i næringslivet (2021-tall)	91
18.6	Andel bedrifter som går i 0 eller overskudd (2021-tall)	92
18.7	Kommune-NM	92
18.8	Sysselsetting og pendling (2021-tall)	93
18.9	Sysselsetting fordelt på privat og offentlig sektor (2021-tall).....	94
18.10	Kort oppsummering av VOX-programmet	94
19.	Ungdom og rekruttering	95
19.1	Ungdom i Nord	95
19.2	Spørreundersøkelse - ungdom/unge voksne.....	97
19.2.1	Funn av spørreundersøkelse, ungdom 15-18 år.....	97
19.2.2	Presentasjon av utvalgte funn, ungdom 15-18 år	98
19.3.1	Funn av spørreundersøkelse, unge voksne 19-35 år	100
19.3.2	Presentasjon av funn, unge voksne 19-35 år.....	101
19.4	Oppsummering.....	103

1. Innledning

Nordavind Utvikling AS har fått oppdraget å sette sammen kunnskapsgrunnlag for Dyrøy kommune. Oppdraget er gitt av rådmannen og en har hatt tett samarbeid i prosessen. Kunnskapsgrunnlaget utgjør et felles faktagrunnlag for Dyrøy kommune sin planstrategi og for kommunens planleggingsarbeid. Innholdet skal legge til rette for en kunnskapsbasert styring og utvikling av kommunen, og inneholder statistikk og faktabeskrivelser på områder som kommunen skal planlegge innenfor.

Kunnskapsgrunnlaget er ikke en fullstendig oversikt over alle områder i kommunen, men den peker på viktige forhold som kan bidra til en felles forståelse av nåsituasjonen og fremtidige behov i kommunen. Målet er å bidra til et godt grunnlag for et systematisk og målrettet planarbeid.

Kunnskapsgrunnlaget kan dermed ha stor betydning for hvilke planoppgaver Dyrøy kommune bør prioritere fremover.

Dette kunnskapsgrunnlaget vil i sin tur være grunnlaget for analyser og utarbeidelse av kommunale planer, primært kommuneplanens samfunnsdel, men også andre delplaner/temaplaner. I samfunnsplanen vil utviklingstrekk og utfordringer for Dyrøy-samfunnet beskrives. Et kunnskapsgrunnlag vil alltid speile situasjonen på et gitt tidspunkt (2022-2023), og følgelig vil faktagrunnlaget kunne være endret etter en tid. Et sentralt mål med kunnskapsgrunnlaget er «en samla oversikt» som gir en felles plattform for videre strategiske valg.

Kommuneplanens samfunnsdel er den langsiktige og strategiske planen som skisserer utviklingen innenfor områdene samfunn, areal og tjenestene i Dyrøy kommune. Samfunnsdelen staker ut langsiktige mål med strategier for samfunnets ønskede utvikling for alle som bor, jobber og lever i kommunen.

I det videre arbeid – for å utvikle og revidere samfunnsplan - vil det tilrettelegges for bred medvirkning. Spørreundersøkelser, folkemøter, verksteder og andre metoder for medvirkning vil vurderes. Folkevalgte, innbyggere, næringsliv, lag og foreninger, ungdommer, samt kommunens ansatte, vil bidra med innspill. Med en felles forståelse av utviklingstrekk og utfordringer for Dyrøy-samfunnet vil en gjøre valg på satsingsområder.

- Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste plan.
- Samfunnsdelen skal gi retning og fastsette satsingsområder som skal gis særlig prioritet fram til 2028, men de langsiktige strategiene er fra 2024 – 2034.
- Hvordan disse satsingsområdene skal følges opp, beskrives i økonomiplanen.
- Mål, strategier og tiltak utvikles i temaplaner som er underordnet samfunnsdelen.

Dette faktagrunnlaget bygger på tall, statistiske data fra mange kilder; SSB, Pur Help, KS, Udir, Bufir mv, etterfulgt av framskrivninger og analyser. Sentralt i faktagrunnlaget er rapporter og arbeid som er gjennomførte i 2022 og 2023. Kunnskapsgrunnlag bygger på følgende dokumenter:

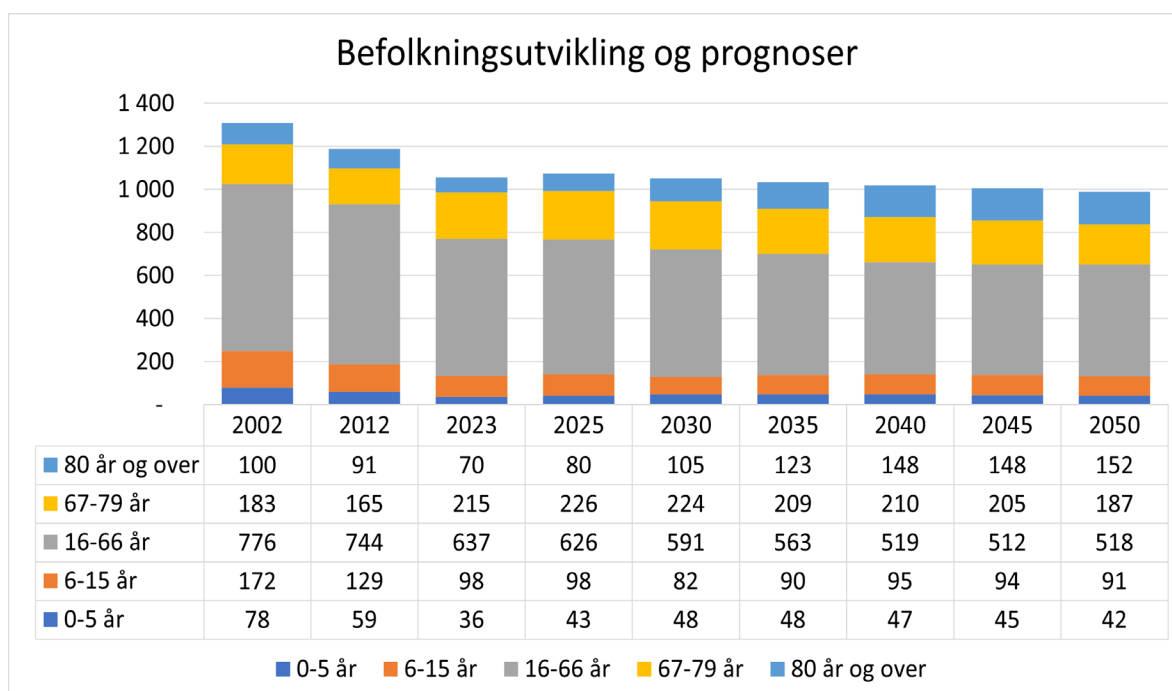
- Statsforvalteren i Troms og Finnmark har gitt et «*kommunebilde*» av Dyrøy kommune i forbindelse med Statsforvalterens kommunebesøk i mars 2023. Her fremkommer et godt grunnlag for kommunestatistikk og planer. Teksten i kap 4-15 er i stor grad hentet fra Statsforvalterens kommunebilde. Statsforvalteren har gjennomført en kunnskapsbasert dialog med sentrale aktører i Dyrøy kommune.
- Nordavind Utvikling har gjennomført *samfunnsanalyse for Midt-Troms*, i samarbeid med Næringshagen Midt-Troms. I denne analysen sees også Dyrøy kommune inn i en regional kontekst. Den første helhetlige samfunnsanalysen for regionen ble laget av Nordavind Utvikling i 2015, mens tallgrunnlaget i denne analysen er ei revidering, levert mars 2023.
- Dyrøy kommunen har hatt omstillingsstatus i Troms etter vedtak i fylkesrådssak 25/17, den 14. februar 2017. Bakgrunnen for at Dyrøy kommune har fått omstillingsstatus er næringsmessige og demografiske utfordringer. Dyrøy har stor sysselsetting innen offentlig sektor, samtidig som næringsstrukturen i privat sektor er relativt ensidig og svært konkurranseutsatt. I arbeidet er det laget grundige rapporter som dokumenterer utviklingstrekk i næringsutvikling og etableringer. Disse gir et godt faktagrunnlag som brukes i denne rapporten. Sluttrapport for VOX-programmet ligger litt fram i tid, men datamaterialet derfor bør innarbeides i kunnskapsgrunnlaget, kapittel 18.
- Ungdomsperspektivet er viktig i planarbeid. Derfor beskrives to større spørreundersøkelser mot slutten av kunnskapsgrunnlaget, begge gjennomført av Nordavind Utvikling i 2022. Dette er kvantitative spørreundersøkelser rettet mot ungdom i / fra Midt-Troms, mellom 15-18 år (156 svar) og unge voksne mellom 19-35 år (398 svar). En del av informantene er fra Dyrøy.

2. Dyrøy kommune

Kommunesenter	Brøstadbotn
Ordfører	Kjell Sverre Myrvoll (Sp)
Varaordfører	Rakel Jensen (H)
Rådmann	Tore Uthaug
Kommunestyret	AP: 5 FRP: 2 H: 3 SP: 3 SV: 2

2.1 Befolkning

Ved inngangen til 2023 var det registrert 1056 innbyggere i Dyrøy kommune. Ifølge SSBs hovedalternativ (middels vekst, levealder, fruktbarhet og innvandring), anslås det en negativ befolkningsutvikling på 6,3 prosent frem mot 2050. Forsørgerbrøken for eldre (antall personer 65 år og over/antall personer 20-64 år) øker til 0,81 i 2050, mot 0,62 i 2023.

2.2 Pendling

Pendling

2.3 Interkommunalt samarbeid

Nedenfor følger en oversikt over registrerte interkommunale samarbeidsordninger for Dyrøy kommune pr. 12.04.2023, presentert fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Fargebruk i tabellene angir geografisk nivå på samarbeidet ut fra antall kommuner som deltar i samarbeidet. Det er skilt mellom ordninger på høyere geografisk nivå hvor 10 eller flere kommuner samarbeider, ordninger på regionalt nivå der 4-9 kommuner samarbeider og ordninger på lokalt nivå der 2-3 kommuner samarbeider.

Dyrøy: 30 registrerte samarbeidsordninger, Dyrøy registrert som vertskommune for ett av ordningene		
Nr	Navn samarbeidsordning	Kommuner
1	Komrev nord IKS	Alle kommuner i Troms og Finnmark
2	110-Sentralen i Troms	Alle kommuner i Troms utenom Gratangen
3	Interkommunalt arkiv Tromsø IKS (IKAT)	Kvæfjord, Ibestad, Lavangen, Gratangen, Bardu, Salangen, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Senja, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Tjeldsund
4	SMISO Troms	Tromsø, Kvæfjord, Gratangen, Lavangen, Bardu, Salangen, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Senja, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen, Tjeldsund
5	IUA Midt- og Nord-Troms	Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Senja, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Tromsø
6	K-sekretariatet	Alle kommunene i Troms, 14 kommuner i Nordland, Svalbard
7	Barnevernvakt Midt- og Sør-Troms	Bardu, Dyrøy, Gratangen, Ibestad, Lavangen, Salangen, Målselv, Sørreisa
8	Krisesenteret i Midt-Troms	Senja, Sørreisa, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Bardu, Målselv
9	Midt-Troms museum	Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Senja, Målselv, Sørreisa
10	Midt-Troms Regionråd	Senja, Sørreisa, Dyrøy, Målselv, Bardu, Salangen
11	Senja avfall IKS	Senja, Sørreisa, Dyrøy, Målselv, Salangen, Balsfjord
12	Kompetanseregion Indre Midt-Troms	Bardu, Dyrøy, Lavangen, Salangen, Målselv
13	Midt-Troms Friluftsråd	Senja, Målselv, Bardu, Sørreisa, Dyrøy
14	Studiesenteret Midt-Troms AS	Senja, Sørreisa, Dyrøy, Målselv, Bardu
15	Veterinærvaktområde Salangen	Salangen, Lavangen, Bardu, Ibestad, Dyrøy
16	Astafjord Vekst AS	Salangen, Lavangen, Gratangen, Dyrøy
17	Astafjord barneverntjeneste	Salangen, Dyrøy, Lavangen, Gratangen, Ibestad
18	Legevaktsamarbeid	Bardu, Målselv, Salangen, Lavangen, Ibestad og Dyrøy
19	Astafjordlegen	Salangen, Lavangen, Ibestad, Dyrøy
20	Interkommunale plankontor	Målselv, Bardu, Balsfjord, Sørreisa og Dyrøy
21	Fact – team	Senja, Ibestad, Bardu og Dyrøy
22	Jordmortjeneste Midt-Troms	Senja, Sørreisa, Dyrøy
23	KAD-senger Midt-Troms	Salangen, Dyrøy
24	NAV Salangen, Lavangen, Dyrøy	Salangen, Lavangen, Dyrøy
25	PPT samarbeid	Målselv, Bardu, Dyrøy
26	Sørreisa og Dyrøy brannvesen	Sørreisa, Dyrøy
27	Kommunepsykologsamarbeid	Dyrøy, Sørreisa
28	NAV – samarbeid	Salangen, Lavangen, Dyrøy
29	Landbruk	Ibestad, Dyrøy
30	IKT-samarbeid	Harstad, Dyrøy

3.

Statsforvalterens hovedbilde av Dyrøy kommune, mars 2023

Da Statsforvalteren gjennomførte sitt kommunebesøk i Dyrøy kommune i mars 2023, presenterte de embetets «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som helhet og av enkeltjenester

og forvaltningsområder. I det følgende vil en stor del av dette hovedbildet gjengis, hovedkapittel 4 - 13.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark søker kunnskapsbasert dialog med kommunene i fylket. Kommunebildene utarbeides i forbindelse med Statsforvalterens kommunebesøk og danner grunnlaget for dialogen i disse møtene. Bildene kan bli justert i etterkant av besøket, basert på dialogen med kommunen, men da ikke med bakgrunn i ny statistikk som er publisert etter høringen av bildet. Etter besøkene publiseres bildene på Statsforvalterens nettside.

Statsforvalterens hovedbilde av kommunen gjengis ut fra et bredt samfunnsperspektiv og med bakgrunn i deres bilde av kommunens tjeneste- og forvaltningsområder. Dette er blant annet basert på analyser, statistikk, utførte tilsyn, eventuelle klagesaker og dialog med kommunen.

Svake områder		2
Kommunal planlegging	Miljø og klima	
Middels områder		7
Barnehage	Landbruk	
Grunnskole	Omsorgstjenestene	
Kommunal økonomi	Samfunnssikkerhet og beredskap	
Kommunehelsetjenesten		
Gode områder		3
Barnevern	Sosialtjenesten	
Folkehelse		
Ikke vurderte områder		0

Alle områder har nok informasjon til å bli vurdert.

4. Barnehage

4.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Det er ingen i kommuneadministrasjonen som har barnehagefaglig bakgrunn. Kommunen har ikke organisert oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier slik kravet i barnehageloven er. Dette ivaretar ikke kommunes tillit til upartiskhet som barnehagemyndighet når den for eksempel skal fatte vedtak i tilsyn.

Kommunen som barnehagemyndighet vil derfor vurderes som svak (rød).

Vi kan anta at barnehagen i kommunen holder god kvalitet fordi den har en høy andel barnehagelærere. Andre ansatte i barnehagen er fagarbeidere (25 %), noe som tilsvarer nasjonal målsetting innen 2030. Kommunens barnehage vurderes som god (grønn).

Gjennomsnittet blir derfor middels (gul).

4.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Foreldrenes tilfredshet med barnehage tilbudet

Dyrøy barnehage, gjennomsnitt: 4,1 av 5 (74,1 %, svarprosent).

Nasjonalt gjennomsnitt: 4.5

Kilde: *Foreldreundersøkelsen Dyrøy barnehage høsten 2022*
> 4,6 = god, 4,5 = middels < 4,3 = svak
Skalaen er utarbeid av egen arbeidsgruppe for embetene.

Bemanningstetthet, Antall barn per ansatt,

2021	2022	I hele landet
5,7	4,6	5,7

Kilde: *Udir*

Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år

2021	2022	I hele landet
86,2	93,3	93,4

Kilde: *SSB*

Andel barnehager som har hatt tilsyn

2021	2022	I hele landet
0	0	26,5

Kilde: *Udir*

Barn per barnehagelærer

2021	2022	I hele landet
10,7	7,1	13,3

Kilde: *Udir*

Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)

2021	2022	I hele landet
53	65	41,6

Kilde: *SSB*

4.3. Samlet vurdering av området barnehage

4.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023

Det er en barnehage i kommunen som kommunen selv eier. Totalt er det 28 barn i barnehagen. Det er til sammen 10 ansatte i barnehagen hvorav 6 ansatte er barnehagelærere, 3 ansatte har fagarbeiderutdanning.

NB: Etter Statsforvalterens kommunebesøk har flere barnehagelærere sluttet, slik at det pr dato er færre med denne kompetansen i Dyrøy barnehage.

4.3.2 Styrker og muligheter

Dyrøy deltar i regional ordning for kompetanseutvikling i barnehager (Rekomp) og er en del av regionen Indre Midt-Troms sammen med Bardu, Målselv, Lavangen og Salangen. Det er positivt at kommunen deltar i Rekomp ettersom det kun er en barnehage i kommunen. Kommunen deltar også i Kompetanseløftet der barnehage, skole, PPT, helsestasjon og barnevern (laget rundt barnet) også deltar.

Det er en stor styrke at kommunens barnehage har en meget høy andel av barnehagelærere og fagarbeidere. Styrer og pedagogiske ledere har godkjent utdanning.

4.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen har ikke organisert seg med en uavhengig barnehagemyndighet slik kravet i barnehageloven er. Dette kravet gjelder både for små og store kommuner. Dette svekker kommunens tillit til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet. Det er også en svakhet at det ikke er

barnehagefaglig kompetanse på kommunenivået. Kommunen som barnehagemyndighet har ikke gjennomført tilsyn med barnehagen.

4.3.4 Framtidsperspektivet

Det er viktig at kommunen organiserer myndighets- og eieroppgaver adskilt.

Barnehagemyndigheten har et større handlingsrom for å sikre et godt barnehagetilbud og sikre barns rettigheter etter barnehageloven ved å bruke tilsyn og veiledning som virkemiddel, spesielt for å påse og veilede innenfor det psykososiale barnehagemiljøet.

5. Barnevern

5.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

God

Frem til 1.1.23 var Dyrøy kommune en del av vertskommunesamarbeidet mellom Sørreisa kommune og Dyrøy kommune på barnevernområdet. Det ble rapportert pr. 30.06.22 om lovbrudd knyttet til fristoversittelser i undersøkelser og oppfølging av barn med hjelpetiltak, og tjenesten ble vurdert til å være en rød tjeneste av Statsforvalteren. Dyrøy kommune gikk fra 01.01.23 inn i interkommunalt samarbeid med Astafjord barneverntjeneste. (Tjenesten er et samarbeid mellom Salangen, Gratangen, Lavangen, lbestad og Dyrøy kommune). Astafjord barneverntjeneste vurderes til å være en velfungerende tjeneste. Med bakgrunn i at Dyrøy kommune har gått inn i denne tjenesten, har vi ikke grunnlag for bekymring.

Barnevernreformen - en oppvekstreform. Målet er at barn og familier skal få bedre tilpasset hjelp gjennom tidlig innsats og forebygging. Reformen medfører et større kommunalt ansvar både faglig og økonomisk, og krav om plan for kommunens forebyggende arbeid. Hvilke endringer har kommunen gjort for å møte kravene som kom med oppvekstreformen?

Ny barnevernlov av 01.01.2023 presiserer kommunens ansvar for den overordnede styring av barneverntjenesten.

5.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)

2021	2022	I hele landet
14,2	8,2	3,9

Kilde: SSB

Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)

2021	2022	I hele landet
83	86	92

Kilde: SSB

Barn med hjelpetiltak som har tiltaksplan

2021	2022	I hele landet
	63,2	0

Kilde: *Manuell*

Barn i fosterhjem som ikke har fått oppfølging i tråd med lovkrav

2021	2022	I hele landet
0	0	0

Kilde: *Bufdir*

Rapportering til Bufdir første halvår 2022 viser at alle barn i fosterhjem har fått oppfølging i henhold til lovkrav.

Netto driftsutgifter til barnevernstjeneste per innbygger 0-22 år (kr)

2021	2022	I hele landet
13 533	0	10 315

Kilde: *SSB*

5.3. Samlet vurdering av området barnevern

5.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023

Tjenesten var frem til 31.12.22 i et interkommunalt samarbeid med Sørreisa kommune. Dyrøy og Sørreisa kommune var en tjeneste som hadde store utfordringer knyttet til rekruttering og stabilitet i tjenesten. Dette medførte at lovkrav på barnevernsområdet ikke ble overholdt.

Fra 01.01.23 inngikk Dyrøy et interkommunalt samarbeid med Astafjord barneverntjenesten fra 01.01.23. Rapporteringstall og kontakt med Astafjord barneverntjeneste har ikke gitt grunn til bekymring for tjenesten. Det skal gjennomføres dialogmøte med tjenesten i juni 2023.

Kommuneledelsen i alle samarbeidene kommuner inviteres til møtet.

Dyrøy kommune sin akuttberedskap på barnevernområdet er organisert i et interkommunalt samarbeid mellom kommunene i midt Troms.

5.3.2 Styrker og muligheter

Kommunen har inngått interkommunalt samarbeid med en godt etablert interkommunal barneverntjeneste. Med bakgrunn i rapporteringer fra de samarbeidende kommunen og dialog med

barneverntjenesten har vi ikke hatt grunnlag for bekymring for tjenesten. Vi vurderer det nye interkommunale samarbeidet som en styrking av barneverntjenestene i Dyrøy kommune.

Vi vurderer det som en styrke at både Dyrøy kommune og Astafjord har erfaring med interkommunalt samarbeid.

5.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Dyrøy kommune, barneverntjenesten har i samarbeidet med Sørreisa kommune vært en sårbar tjeneste. Vi vurderer at tjenesten ikke lengre har denne sårbarheten.

Utfordringene fremover vil bli å sikre et godt forankret arbeid med forebygging og tidlig innsats i Dyrøy kommune og at dette gjøres i samarbeid med blant annet barneverntjenesten i Astafjord.

Dersom kommunestyret ikke har vedtatt en plan for sitt forebyggende arbeid jf. barnevernsloven § 15-1 andre ledd, er det viktig at dette kommer i gang. Planen er et viktig hjelpemiddel/verktøy for å sikre et godt forebyggende arbeid i kommunen.

5.3.4 Framtidsperspektivet

Barnevernreformen - en oppvekstreform. Målet er at barn og familier skal få bedre tilpasset hjelp gjennom tidlig innsats og forebygging. Reformen medfører et større kommunalt ansvar både faglig og økonomisk, og krav om plan for kommunens forebyggende arbeid. Hvilke endringer har kommunen gjort for å møte kravene som kom med oppvekstreformen?

Ny barnevernlov av 01.01.2023 presiserer kommunens ansvar for den overordnede styring av barneverntjenesten.

6. Folkehelse

6.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

God

Forventet levealder kvinner litt under landsgjennomsnittet (82.4/83.3). Har deltatt i Ungdata us i 2021 (fornøyd med helsa/lite fysisk aktiv ungdom), men ikke registrert i Kommune helsa statistikkbank. Bør ha fokus på fysisk aktivitet og sunt kosthold for å forebygge overvekt, som er en generell helseutfordring i Norge.

6.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Forventet levealder kvinner

2006-2020	2007-2021	I hele landet
82,2	82,4	83,3

Kilde: *KHS*

Forventet levealder menn

2006-2020	2007-2021	I hele landet
78,5	79,1	79,1

Kilde: *KHS*

Mottakere av uføreytelser 18-44 år

2017-2019	2018-2020	I hele landet
8,3	8	2,6

Kilde: *KHS*

Antibiotika foreskrevet og utlevert per 1 000 innbygger 0-79 år

2020	2021	I hele landet
218	216	262

Kilde: *KHS*

Overvekt og fedme, selvrapportert

2018-2021	2019-2022	I hele landet
22	33	23

Kilde: *KHS*

Fornøyd med helsa, ungdom

2021	I hele landet
55	67

Kilde: *Manuell*

Trivsel på skolen

2021	I hele landet
67	86

Kilde: *Manuell*

Trener ukentlig

2021	I hele landet
76	81

Kilde: *Manuell*

6.3. Samlet vurdering av området folkehelse

6.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023

Kommunen lagde en oversikt over helsetilstanden i 2014-2015. Oppdatering ble startet i 2019, men ikke ferdigstilt. Arbeid med oversikten pågår nå. Den må komme på plass for at kommunen skal ha et godt kunnskapsgrunnlag for å ta hensyn til befolkningens helse i planleggingen.

Kommunen har gjennomført Ungdata-kartlegging i 2015, 2018 og 2021, og har dermed god bakgrunnskunnskap om barn og unges helse og trivsel. Lavere prosentandel som trives på skolen sammenlignet med landet.

6.3.2 Styrker og muligheter

Når kommunen har gjort ferdig kunnskapsgrunnlaget for folkehelsearbeidet vil det danne et godt utgangspunkt for et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid innen alle sektorer.

6.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Oversikten over helsetilstanden må legges til grunn i planlegging innen ulike sektorer, bl.a. når det gjelder kapasitet og kompetanse innen psykisk helse. Kommunen bør ha fokus på fysisk aktivitet og overvektsproblematikk. Høyere andel uføre enn landsgjennomsnittet. Vurdert tiltak?

6.3.4 Framtidsperspektivet

Befolkningens helse er en viktig ressurs for kommunen, og har betydning for sosial og økonomisk bærekraft. Det er viktig å jobbe systematisk og langsiktig for å legge grunnlag for god helse gjennom livsløpet.

7. Grunnskole

7.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Kommunen ble trukket ut i nasjonal oppfølgingsordning i 2022. Dette er en ordning som baserer på indikatorer fra elevundersøkelsens tall om læringsmiljø, nasjonale prøver i regning på 5. og 8 trinn samt grunnskolepoeng. 30 kommuner i Norge blir annenhevert år trukket ut til å delta i ordningen for å øke kvaliteten på opplæringa. På grunn av skjermingsregler kommer ikke alle tallene som uttrekket er basert på fram i kommunebildet, men kommunen ligger under de grensene som er satt nasjonalt for å komme med i ordningen.

Av tall som kommer fram i elevundersøkelsen høsten 2022 ligger kommunen under snittet i landet når det gjelder trivsel på 7. og 10 trinn. I 2020 lå kommunen på snittet for landet når det gjelder grunnskolepoeng men for skoleåret 2012-22 lå kommunen på 39,5 mens snittet for Troms og Finnmark var 43 og for landet 43,5.

7.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Nasjonale prøver (5. trinn, lesing)

2021/2022	2022/2023	I hele landet
0	45	50

Kilde: Udir

Nasjonale prøver (8. og 9. trinn, engelsk)

2021/2022	2022/2023	I hele landet
45	45	50

Kilde: Udir

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng

2021	2022	I hele landet
43,2	39,5	43,3

Kilde: SSB

Elever i grunnskolen som får spesialundervisning (prosent)

2021	2022	I hele landet
6,9	7,3	7,8

Kilde: SSB

Trivsel, elevundersøkelsen, læringsmiljø (10. trinn)

2021/2022	2022/2023	I hele landet
3,3	3,2	4,1

Kilde: Udir

Trivsel, elevundersøkelsen, læringsmiljø (7. trinn)

2021/2022	2022/2023	I hele landet
4,4	3,8	4,3

Kilde: *Udir*

7.3. Samlet vurdering av området grunnskole

7.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023.

Kommunen har en grunnskole og har hatt stabil ledelse på skoleeiersiden over tid. Det skal nå rekrutteres ny rektor. (NB: Ny rektor tilsatt frå 01 08 2023)

7.3.2 Styrker og muligheter

Deltar i regional ordning med kompetanseheving og har mulighet til god utvikling gjennom deltakelse i Oppfølgingsordningen. Kommunen har dedikert ledelse på skoleiernivå og har hatt stabilitet i skolelederrollen.

7.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Har blitt identifisert til deltakelse i Oppfølgingsordningen som følge av dårlige resultater og har utfordringer som må tas tak i.

7.3.4 Framtidsperspektivet

Kan utnytte deltakelse i kompetanseordningene til å utvikle kvaliteten i sektoren.

8. Kommunal planlegging

8.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Svak

Vår vurdering gjøres ut i fra dagens situasjon og en helhetsvurdering av status på planområdet i kommunen. Statsforvalteren er opptatt av en kobling mellom planer og et helhetlig plansystem. Kommunen vurderes til svak grunnet plankapasitet og status på planverk. Statsforvalteren mener kommunen er sårbar på plansiden fordi planlegging er ressurskrevende, og kommunen ikke har tilstrekkelig med ressurser til planarbeid. Progresjon og kontinuitet synes derfor å være en utfordring.

Kommuneplanens samfunnsdel er fra 2015, mens arealdelen er fra 2019. Samfunnsdelen bør rulleres hvert 4 år i forbindelse med kommunevalget, og vedtas av sittende kommunestyre slik plan- og bygningsloven legger opp til. Dette for å sikre at planene bygger på oppdatert kunnskap og er i tråd med nasjonale føringer og forventninger, samt sittende kommunestyres politikk. Samfunnsdelen er ferskvare og må være i tråd med samfunnets utvikling for å være operativ som politisk styringsverktøy.

I økonomiplan for 2023-2026 er det ingen reell kobling mellom satsinger i samfunnsdelen og økonomiske prioriteringer i kommunens årsbudsjetter.

8.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Hvilket år ble gjeldende planstrategi vedtatt? (år)

2021	2022	I hele landet
2020	2020	2015

Kilde: SSB

Hvilket år ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt? (år)

2021	2022	I hele landet
2015	2015	2017

Kilde: SSB

Sitat Statsforvalter: *Alder på planen indikerer at den ikke er vedtatt av sittende kommunestyre. Kommuneplanens samfunnsdel bør rulleres i starten av neste valgperiode. Dette for å ha et operativt politisk styringsverktøy.*

Ettersom planen er fra 2015 ivaretar den ikke gjeldende nasjonale forventninger og krav om implementering av bærekraft i overordnet kommunal planlegging, og er dermed heller ikke i tråd med nasjonale føringer på klimaområdet (statlige planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Hvilket år ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt? (år)

2021	2022	I hele landet
2015	2015	2017

Kilde: SSB

Er kommuneplans samfunnsdel utarbeidet og sett i sammenheng med økonomiplanen?

Sitat Statsforvalter: *Det er ingen reell kobling. Dokumentet heter også årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026, og indikerer dermed ikke at handlingsdelen til samfunnsdelen er en del av planen. Det vises innledningsvis til at kommuneplanen med visjon er en ramme for handlingsdel. Men det vises ikke til oppfølging av mål eller tiltak i budsjettet. Samfunnsdelen eller annet overordnet planverk er dermed ikke lagt til grunn for økonomiske prioriteringer i planperioden.*

Hvilket år ble klima- og energiplanen vedtatt?

Sitat Statsforvalter: *Kommunen har en temaplan for energi og miljø fra 2011. Planen er altså utdatert.*

Hvilket år ble kommuneplanens arealdel vedtatt? (år)

2021	2022	I hele landet
2019	2019	2015

Kilde: SSB

Andel av innvilgede byggesøknader som medførte vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)

2021	2022	I hele landet
35,3	26,3	19,5

Kilde: SSB

Antall dispensasjoner etter pbl § 19-2

21 dispensasjoner i 2022

Har kommunen etablert en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen (ref. pbl § 3-3)?

Dyrøy kommune har oppnevnt en egen barnerepresentant.

Administrativ kapasitet og kompetanse

Sitat Statsforvalter: *Statsforvalteren er opptatt av at kommunen har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å holde overordnede planer oppdatert. Kommuneplanens samfunnsdel er fra 2015, mens kommuneplanens arealdel er fra 2019. Statsforvalteren vurderer det slik at samfunnsdelen er utdatert og bør prioriteres revidert tidlig i neste valgperiode. Det er brukt et konsulentfirma til arbeidet med kommuneplanen. Dyrøy kommune er sårbar når det kommer til*

planleggingskapasitet. I Midt-Troms er det etablert et interkommunalt plankontor som Dyrøy skal være en del av. Dette vil styrke kommunens evne til å holde overordnede planer oppdatert som styringsverktøy i framtiden og samtidig bli mer robust på området.

8.3. Samlet vurdering av området kommunal planlegging

8.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023

Kommuneplanens samfunnsdel er fra 2015, mens arealdelen er fra 2019. Samfunnsdelen ivaretar ikke nasjonale mål og forventninger til kommunenes planlegging, herunder oppfølging av FNs bærekraftsmål. Samfunnsdelen bør rulleres hvert 4. år i forbindelse med kommunevalget, og vedtas av sittende kommunestyre slik plan- og bygningsloven legger opp til. Dette for å sikre at planene bygger på oppdatert kunnskap og er i tråd med nasjonale føringer og forventninger, samt sittende kommunestyres politikk. Samfunnsdelen er ferskvare og må være i tråd med samfunnets utvikling for å være operativ som politisk styringsverktøy.

I økonomiplan for 2023-2026 er det ingen reell kobling mellom satsinger i samfunnsdelen og økonomiske prioriteringer i kommunens årsbudsjetter.

8.3.2 Styrker og muligheter

Vi oppfordrer til å prioritere faste rullinger av kommuneplanens samfunnsdel (hvert 4. år). På den måten har kommunen et godt utgangspunkt og mulighet for å holde planverket sitt oppdatert og levende. God politisk forankring og forutsigbarhet av planer styrker kommunens rolle som samfunnsutvikler, arealforvalter og planmyndighet.

En oppdatert samfunnsdel gir også kommunen gode muligheter og forutsetninger for å lykkes med koblingen mellom kommuneplanens handlingsdel og økonomiplanen. Det er viktig at mål for samfunnsutviklingen legges til grunn for den økonomiske disponeringen, og at kommunen skaper seg et økonomisk handlingsrom for samfunnsutvikling.

Kommunen må vurdere om nåværende KPA har de kvalitetene som nasjonale krav stiller til arealplanlegging, der kommunale muligheter og utviklingsbehov skal ivaretas av planmyndigheten.

8.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen er sårbar med tanke på kompetanse og ressurser på planområdet.

I framtidig og pågående arealplanarbeid bør kommunen ha fokus på en bærekraftig forvaltning av ressursgrunnet og nåværende og framtidig aktivitet.

8.3.4 Framtidsperspektivet

Det er viktig at kommunen tilstreber å utarbeide et plansystem som henger sammen med et tydelig planhierarki. Det er viktig at kommunen ved neste valgperiode sikrer at samfunnsdelen og arealdelen henger sammen, at det er kobling mellom overordnede mål i samfunnsdelen og økonomiplanen, og mellom samfunnsdelen og underliggende planer.

Dyrøy kommune er sårbar når det kommer til planleggingskapasitet per dags dato. Dyrøy er imidlertid en del av Midt- Troms interkommunale plankontor. Dette vil styrke kommunens evne til å holde overordnede planer oppdatert som styringsverktøy i framtiden og samtidig bli mer robust på området.

9. Kommunal økonomi

9.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Kommunen har hatt svingende driftsresultater de siste årene. Lånegjelden har økt betydelig og renteeksponeringen er høy. Kommunen har nå svært begrensede midler på fond. Dette gjør kommunen svært sårbar for uforutsatte utgifter og eller inntektssvikt, og renteøkninger. Fokuset fremover bør være bærekraftig gjeldsnivå, samt å styrke handlingsrommet gjennom langsiktig økonomiplanlegging.

Det er positivt at kommunen har satt i gang tiltak for å styrke handlingsrommet, og i sin innledning i budsjett- og økonomiplan løfter rådmann fram behov for omstilling for å møte den demografiske endringen med økende andel eldre i befolkningen.

9.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

2021	2022	I hele landet
- 0,6	0 *	3

Kilde: SSB

Andel av brutto driftsinntekter (prosent)

2021	2022	I hele landet
2,4	0 *	14,5

Kilde: SSB

Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

2021	2022	I hele landet
77,2	0 *	43,2

Kilde: SSB

* Tallene for 2022 kom ikke med i publiseringen 15.03.2023

9.3. Samlet vurdering av området kommunal økonomi

9.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren mars 2023

Korrigert for at kommunene har varierende utgiftsbehov og eksklusive eiendomsskatt og konsesjonskraft, så hadde Dyrøy kommune i 2021 15 prosent høyere frie inntekter enn landsgjennomsnittet. Kommunen har ekstraintekt fra Havbruksfond, og samlet utbetaling fra 2018-2022 har vært på 50,3 mill. kr. Det er ikke innført eiendomsskatt i Dyrøy.

9.3.2 Styrker og muligheter

Det er positivt at kommunen har tatt grep for å styrke handlingsrommet, og har fokus på den kommende demografiske endringen med økende andel eldre. Kommunen har gode ekstrainntekter fra havbruksfondet, og i 2022 var utbetalingen på 16,4 mill. kr. Netto driftsresultat for 2022 var på nesten 9 mill. kr.

9.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Det er bekymringsfullt at kommunen til tross for gode inntekter fra havbruksfondet, har hatt svingende, og til dels negative, netto driftsresultater de siste årene. Disposisjonsfondet er redusert fra 10,3 i 2018 til 2,4 prosent i 2021. Lånegjelden har økt betydelig de siste årene, og i 2021 var netto lånegjeld på 121 prosent. Kommunen har høy grad av renteeksponert gjeld, noe som gjør de svært sårbar for renteøkning.

Vi kan ikke se noen kobling mellom budsjett- og økonomiplan og kommuneplanens samfunnsdel, eller andre planer. Statsforvalteren anbefaler at kommunen jobber med sikte på å få en større kobling mellom kommunens økonomiplanlegging og samfunnsplanlegging. Se kommentarer om dette under Kommunal planlegging.

9.3.4 Framtidsperspektivet

I økonomiplanperioden har kommunen planlagt med negative netto driftsresultater alle årene, kommunen vil derfor ikke nå sin egen målsetting om et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Kommunen har som mål om at netto lånegjeld ikke skal være høyere enn 75 prosent. Lånegjelden skal øke de to første årene i planperioden, og de vil ikke nå sin egen målsetting i økonomiplanperioden. Kommunen har ikke funnet rom for å styrke disposisjonsfondet i perioden.

Ifølge SSBs befolkningsprognoser anslås det en negativ befolkningsutvikling fremover mot 2050, samtidig som andelen eldre vil øke. I Dyrøy vil økningen være størst i aldersgruppen 80 år og over. Forsørgerbrøken for eldre (antall personer 65 år og over/antall personer 20-64 år) øker til 0,81 i 2050, mot 0,62 i 2023, og dette kan ha betydning for etterspørselen etter helse og omsorgstjenester fremover. Tilsvarende tall for landet er 0,50 i 2051, mot 0,31 i 2023.

10. Kommunehelsetjenesten

10.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Kommunen har ikke en helse - og omsorgsplan, som gjør at vi vurderer tjenesten til middels. Frisklivssentralen har ikke aktivitet for tiden.

10.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial)

2021	2022	I hele landet
0	9,5	8,4

Kilde: SSB

Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)

2021	2022	I hele landet
18,7	18,9	9,5

Kilde: SSB

Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)

2021	2022	I hele landet
10,3	20,8	12,1

Kilde: SSB

Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)

2021	2022	I hele landet
63,7	107,7	52,3

Kilde: SSB

Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (k.helse+omsorg) (årsverk)

2021	2022	I hele landet
9,4	9,5	4,7

Kilde: SSB

Psykologer i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

2021	2022	I hele landet
1	1	531,1

Kilde: SSB

Fysioterapi (årsverk)

2023	I hele landet
2	0

Kilde: SSB

Ergoterapi (årsverk)

2023	I hele landet
1	0

Kilde: SSB

Jordmor (årsverk)

2023	I hele landet
10	0

Kilde: SSB

Tilskudd

Sitat Statsforvalter: *Kommunen mottok tilskudd på i alt 491 706 kroner i 2022, fra 2 ulike tilskuddsordninger administrert av Helse- og sosialavdelingen. Dette er en klar nedgang fra 2021, da det totale tilskuddet til kommunen var ca. 1,7 mill. kr. I 2022 hadde Statsforvalteren 15 tilskuddsordninger innen helse- og sosialfeltet. Kommunen kan utnytte ordningene bedre enn man gjorde i 2022.*

10.3. Samlet vurdering av området kommunehelsetjenesten

10.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023

Kommunen deltar i Astafjordlegen, som er en interkommunal legetjeneste sammen med Salangen, Lavangen og Ibestad, med legekantor i alle kommunene. Legekantoret i Dyrøy er bemannet med 1 lege som om kort tid får spesialitet i allmenntilmedisin, samt LIS 1-lege. Samarbeidet om legetjenester har medført økt stabilitet og faglig kvalitet i tjenesten. Kommunen har god dekning av ergo- og fysioterapi, psykolog samt helsestasjons- og skolehelsetjenester.

10.3.2 Psykisk helse og rus

Kommunen har 8,3 årsverk knyttet til psykisk helse- og rusarbeid for voksne og 1.4 årsverk for barn og unge. Av disse har 2,4 årsverk videreutdanning i psykisk helse- eller rusarbeid. I tillegg

har kommunen 0,4 årsverk psykolog i tjenesten. Store deler av ressursene (7,4 årsverk) går til oppfølging av brukere i hovedforløp 3 - Alvorlige og langvarige problemer/lidelser. Kommunen har i noe ulik grad utfordringer i rekruttering av høyskole/universitetsutdannet helsepersonell. Kommunen er i ferd med å etablere en tverrsektoriell gruppe, "Samarebid på tvers", for å styrke forebyggende innsats overfor barn, unge og unge voksne i kommunen, med mål om tidlig identifisering av hjelpebehov med samordnet og koordinert innsats. Kommunen har søkt om tilskuddsmidler til dette gjennom kommunalt rusarbeid 2023.

Kommunen mottok tilskudd på i alt 491 706 kroner i 2022, fra 2 ulike tilskuddsordninger administrert av Helse- og sosialavdelingen. Dette er en klar nedgang fra 2021, da det totale tilskuddet til kommunen var ca. 1,7 mill. kr. I 2022 hadde Statsforvalteren 15 tilskuddsordninger innen helse- og sosialfeltet. Kommunen kan utnytte ordningene bedre enn man gjorde i 2022.

Kommunen sa i sin planstrategi for perioden 2020-2023 at den ville prioritere å lage en helse- og omsorgsplan. Statsforvalteren kan ikke se at planen er utarbeidet.

10.3.3 Styrker og muligheter

Samarbeidet om Astafjordlegen bidrar til stabilitet og kvalitet i legetjenesten i Dyrøy.

10.3.4 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen har utfordringer i tiårene framover knyttet til en økende andel eldre innbyggere, økende press på tjenestene og økende problemer med å rekruttere og beholde fagpersonell. Det er uheldig at kommunen ikke har en helse- og omsorgsplan som styringsverktøy for å møte utfordringene.

10.3.5 Framtidsperspektivet

Se forrige avsnitt.

11. Sosialtjenesten

11.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

God

Statsforvalteren vurderer kommunen til god pga. eksisterende vertskommuneavtale og relativt lavt antall sosialhjelpsmottakere

11.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Sosialhjelpstilfeller

2021	2022	I hele landet
15	20	135 750

Kilde: *SSB*

Andel sosialhjelpstilfeller i befolkningen (prosent)

2021	2022	I hele landet
1,4	1,9	2,5

Kilde: *Manuell*

Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)

2021	2022	I hele landet
16	10	69254

Kilde: *SSB*

Andel barn i familier som mottok sosialhjelp i prosent av innbyggere 0-18 år (prosent)

2021	2022	I hele landet
9,9	6,3	6,2

Kilde: *Manuell*

11.3. Samlet vurdering av området sosialtjenesten

11.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023

Dyrøy er en del av vertskommunesamarbeidet mellom Salangen, Lavangen og Dyrøy. Salangen er vertskommune. Både Dyrøy og Salangen kommune har åpent publikumsmottak for henvendelser uten avtalt time hver torsdag kl 12.00 -14.00. På kommunens nettside er det opplyst at kontoret i Dyrøy er stengt. Det er også kun vist til telefonnummeret til Nav- kontaktsenter. Det er ikke oppført direktenummer for å komme i kontakt med Nav-kontoret ved nødstilfeller slik det er stilt krav om fra Arbeids- og velferdsdirektoratet og Nav Troms og Finnmark.

Nav Salangen, Lavangen og Dyrøy mottok i 2022 tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene. Salangen kommune mottar tilskuddet, og Dyrøy kommune er med i tiltaket. Tiltaket heter "Overgangskoordinator" og skal videreutvikle samarbeidet med kommunene på helhetlig brukeroppfølging.

Statsforvalteren har ikke behandlet klage over enkeltvedtak etter sosialtjenesteloven fra kommunen i perioden 2019-2022. Det var ingen tilsyn med sosiale tjenester i kommunen i 2019-2022.

11.3.2 Styrker og muligheter

Kommunen har et lavt og synkende antall sosialhjelpsmottakere.

Kommunen har fra 1.1.2020 inngått vertskommunesamarbeid med Salangen og Lavangen kommuner, der Salangen er vertskommune. Dette gjør sannsynligvis NAV-kontoret mindre sårbart.

11.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Siden det over år har vært så få klagesaker fra og tilsyn i kommunen, har vi begrenset kunnskap om kvaliteten på saksbehandlingen på sosialfeltet.

Muligheter for drop in-henvendelser på Nav-kontoret er veldig begrenset, og telefonnummeret ved krisesituasjoner er ikke opplyst på kommunens nettside.

11.3.4 Framtidsperspektivet

Det er viktig at kommunestyret ber om rapportering på hvilke resultater som oppnås i vertskommunesamarbeidet og hvordan samarbeidet fungerer.

Kommunen bør gå i dialog med vertskommunen for å utvide åpningstidene for drop in-henvendelser. Kommunens hjemmeside bør oppdateres slik at direktenummer til Nav-kontoret ved nødstilfeller er tilgjengelig.

12. Landbruk

12.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Kommunen mangler skogfaglig kompetanse og kapasitet. For øvrig har kommunen en midlertidig avtale med Ibestad kommune om landbruksforvaltning. Det er viktig at kommunen sikrer tilstrekkelig kompetanse og kapasitet i landbruksforvaltningen fremover.

12.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Landbrukseiendommer

2021	2022	I hele landet
392	392	180 025

Kilde: SSB

Jordbruksbedrifter

2021	2022	I hele landet
15	15	37 682

Kilde: SSB

Jordbruksbedrifter med husdyr

2021	2022	I hele landet
15	15	0

Kilde: SSB

Jordbruksareal i drift (dekar)

2021	2022	I hele landet
4 836	4 842	9 845 062

Kilde: SSB

Produktivt skogareal (dekar)

2021	2022	I hele landet
61 127	61 600	70 029 100

Kilde: SSB

12.3. Samlet vurdering av området kommunehelsetjenesten

12.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023

I 2022 hadde Dyrøy kommune 15 aktive landbruksforetak. Av disse var det 3 bruk med melkeproduksjon, 9 bruk med sau, og 1 bruk med ammegeitmelkproduksjon. Alle 3 melkebruk har bygd om driftsbygningen til løsdrift. Kommunen har hatt en nedgang i antall landbruksforetak på 12 % i perioden 2012-2022. I samme periode var

det en nedgang på 217 dekar (4 %) dyrka jord i drift.

I kommunen finnes bedriften Dyrøy mat som er en etablert leverandør av lokalmat. Dyrøy kommune har hatt god oppfølging av skogforvaltning og skogbrukstiltak de siste åra, men er nå uten skogfaglig personell. Hvis dette vedvarer, vil ikke kommunen oppfylle sine oppgaver som skogmyndighet. Det vil også gå ut over skogbruksaktiviteten i kommunen.

Dyrøy bør sikre tilgang til skogfaglig kompetanse og kapasitet slik at kommunens rolle som skogbruksmyndighet blir ivaretatt.

12.3.2 Styrker og muligheter

Dyrøy kommune har hatt en stabil bemanning i landbruksforvaltningen gjennom flere år, og har tilbydd gode tjenester innen jordbruksforvaltningen. For tiden kjøper Dyrøy tjenester innen landbruksforvaltning fra Ibestad kommune, en ordning som fungerer godt, men denne ordningen er kun midlertidig frem til sommeren. Dyrøy har et aktivt og variert landbruksmiljø innen både husdyr- og planteproduksjon, med relativt god rekruttering, flere generasjonsskifter gjennomført, og enkelte nyetableringer.

Landbruk er relativt godt dekt i kommuneplanens samfunnsdel 2014-2026 under mål 3.6 Næringsutvikling. Dyrøy har ikke egen landbruksplan, men deltar i samarbeidet om en regional landbruksplan for Midt-Troms.

I kommunen er det en godkjent Inn på tunet-tilbyder, Mellem gård har lang erfaring med å tilby omsorgstjenester.

Det er gode skogressurser i Dyrøy. Verdiskaping og sysselsetting i skogbruket er mulig å øke ved målretta tilrettelegging for hogst, foryngelse og skogsvegbygging. I Dyrøy finnes et bioenergianlegg.

12.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Utviklingen i kommunen går mot stadig større og færre landbruksforetak, noe som kan øke etterspørsel etter jordbruksareal på det enkelte bruk. Derfor er det viktig at kommunen følger opp driveplikten på landbrukseiendommer som er ute av drift slik at ledige arealer kan tas i bruk, og jobber aktivt for å styrke jordvernet. Kommunen har hatt utfordringer med utmarksgjerder og bruken av utmarka, og det er viktig at kommunen jobber for å finne gode og konfliktdempende

tiltak som ivaretar både nærings- og friluftsjnteresser.

I kommunen har det vært tap av beitedyr til rovvilt i flere år.

Økonomien i landbruket er en stor utfordring i alle kommuner, på grunn av en betydelig prisøkning på en rekke innsatsfaktorer siden høsten 2021. Det er svært viktig at kommunen bidrar med ressurser innenfor de rammebetingelsene de har hånd om i landbruksforvaltningen. Kommunens engasjement er en suksessfaktor for utvikling av landbruket, både gjennom god forankring i planverk og i den daglige forvaltningen.

Fra 2020 har kommunen fått flere forvaltningsoppgaver innen skogbruket. Uten kompetanse og kapasitet på skogområdet vil det bli krevende å fylle rollen som skogmyndighet.

12.3.4 Framtidsperspektivet

Det er viktig at kommunen holder fokus på utvikling av primærlandbruket, der fagmiljøet i Dyrøy er lite og sårbart. Det er behov for gode nettverk og kompetanse- og veiledningstilbud til gårdbrukerne i kommunen.

Landbruksforetak i Dyrøy har mulighet til å ta i bruk tiltak innen regionalt miljøprogram i større grad fremover, både Regionale miljøtilskudd og Spesielle miljøtiltak i landbrukets kulturlandskap, (SMIL). Dette kan gi gevinst for miljø og klima, og økte inntekter for det enkelte foretak.

Dyrøy bør søke interkommunalt samarbeid med nabokommuner på skogområdet dersom det ikke er mulig å få til ei løsning for ivaretagelse av skogoppgavene på egen hånd.

13. Miljø og klima

13.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Svak

Mangler KDP naturmangfold

Manglende vurdering etter motorferdselsregelverket og naturmangfoldlovens prinsipper. Kommunen registrerer ikke eiendommer med grunnforurensning i Grunnforurensningsdatabasen.

13.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)

2021	2022	I hele landet
100	0	0

Kilde: SSB

Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)

2021	2022	I hele landet
21,7	21,4	43,9

Kilde: SSB

Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)

2021	2022	I hele landet
21,7	21,4	43,9

Kilde: SSB

13.3. Samlet vurdering av området miljø og klima

13.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023

Verneområder og arealbruk i tilgrensende områder til verneområder

Det er et naturvernområde i Dyrøy kommune, og det er Kastnesåsen og Grønlikollen naturreservat som ble vernet 16.12.2022.

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for verneområdet, men det er viktig at kommunen er bevisst sitt ansvar når det gjelder arealbruk i områder som grenser til verneområdene, jf.

naturmangfoldloven § 49. Kommunen skal vurdere om tiltak kan påvirke verneverdiene, og ta

hensyn til dette som planmyndighet. Kommunen kan kontakte miljøavdelingen hos Statsforvalteren for dialog om planlagte tiltak i nærheten av verneområder. Statsforvalteren har behov for samarbeid med kommuner i vårt arbeid med forvaltning av verneområdene, for eksempel ved utarbeiding av

besøksstrategier og oppfølging av tiltak, både når det gjelder tiltak i verneområdene og infrastruktur utenfor verneområdene.

Statsforvalterens har en satsing på barn og unge som vi også ønsker å implementere i vårt arbeid med forvaltning av verneområder.

13.3.2 Styrker og muligheter

Tilskuddsordninger og skjøtsel av trua naturtyper

Kommunen har flere kulturlandskap av regional verdi, f.eks. “Kastnesåsen I”, med gamle slåttemark i fjellsiden, “Lille Vinje”, med beitebakker, og Berg, der det finnes beitemark på tidligere slåtteeng (Alm og Often 2013). De to sistnevnte ligger begge på vestsiden av Dyrøya, mens førstnevnte nå er del av Kastnesåsen og Grønlikollen naturreservat. Det finnes også ei tredje naturbeitemark (VU) på vestsiden av Dyrøya, kalt Dyrøygommen. Naturbeitemarkene (VU) er vurdert til sårbare i norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2018). Mange av de tradisjonelt drevne slåttemarkene og ugjødsle naturbeitemarkene gror igjen og frøbankene forsvinner. Arbeidet med skjøtsel av de kulturbetinga naturtypene er derfor viktig.

Det er i Artskart registrert forekomst av en freda art i kommunen kalt marisko (VU). Kommunen har et spesielt ansvar for å ivareta freda arter og deres leveområder.

Vi minner om at det finnes tilskuddsordninger for tiltak for bevaring av trua natur på Miljødirektoratets hjemmesider (trua naturtyper, trua arter, ville pollinerende insekter, frist 15.01). Prioriterte arter og utvalgte naturtyper skal prioriteres ved tildeling av midler. Landbruket har også tilskuddsordninger som bidrar til å bevare trua naturtyper (SMIL og RMP).

Motorferdsel

Kommunen har god oversikt over innvilgede dispensasjoner for hver sesong som gjør at de kan vurdere total belastning i forhold til søkermengde.

13.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Naturmangfold og bevaring av trua natur.

Dyrøy har viktig naturmangfold og vi oppfordrer kommunen til å utarbeide kommunedelplan for naturmangfold for å ha et godt planverktøy og kunnskapsgrunnlag for sitt arbeid som planmyndighet. Det kan søkes tilskudd til finansiering av slike planer fra Miljødirektoratet.

Fremmede planter

Vi er kjent med at det er utfordringer med fremmede plantearter med svært høy økologisk risiko i kommunen, spesielt hage- og sandlupin (SE), kjempespringfrø (SE), spirea (SE) og tromsøpalme (SE). Av disse bør lupinene prioriteres for tiltak, da de er har et stort invasjonspotensial og stor negativ økologisk effekt på stedegen natur, spesielt kantsoner, elveører, strandenger og sanddyner. Det er viktig at kommunen tar ansvar for bekjempelse av fremmede arter for å unngå spredning og tap av leveområder for stedegen natur. Kommunen kan kontakte miljøavdelingen for dialog om finansiering av tiltak for bekjempelse av fremmede plantearter.

Motorferdsel

Vi har fått tilsendt få vedtak fra kommunen og har derfor ikke god nok oversikt over dagens praksis. Kommunen gjør ingen inngående vurderinger av vilkår etter naturmangfoldprinsippene. Søknad og vedtak er på samme skjema, og viser ikke hvordan kommunen vurderer om vilkår etter regelverket er oppfylt.

Grunnforurensning

Kommunene har et ansvar for å vedlikeholde den nasjonale databasen for forurenset grunn i egen kommune hvor kommunen er myndighet. Det gjelder for eksempel forurensningsforskriften kapittel 2 om Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Vi finner ikke at Dyrøy kommune har foretatt registreringer i denne basen. Kommunen bør undersøke internt om dette skyldes kunnskapsmangel om basen og pliktene kommunen har, manglende opplæring i bruken eller andre forhold. En oppdatert database er viktig ikke bare for kommunen som myndighet, men også for at virksomheter og befolkning som skal bygge og grave har kjennskap til om grunnen er forurenset eller ikke. Ta gjerne kontakt med Statsforvalteren dersom kommunen har behov for veiledning i bruken av databasen.

Materialgjenvinning

Kommunen rapporterer årlig tall gjennom KOSTRA på forskjellige fagområder. Statistikken for andel husholdningsavfall levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling viser en nedgang de siste årene hvor tallet for 2021 er kun 21,7 %. Sammenlignet ved snittet for landet for øvrig på 43,2 % synes dette tallet lavt. Vi anmoder kommunen å undersøke hvorfor det har vært en nedgående trend, og om det er mulig å øke gjenvinningsgraden av husholdningsavfallet.

14. Omsorgstjenestene

14.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Kommunen har potensiale for å forbedre sin planlegging når det gjelder bærekraften og kvaliteten innen helse- og omsorgstjenestene generelt. Kommunen har høy andel fagfolk innen omsorgstjenester og har over tid jobbet målrettet med rekruttering. Kommunen jobber også aktivt med fagutvikling. Kommunen har ikke oppdatert helhetlig planverk for å imøtekomme framtidens utfordringer med økt antall eldre.

14.2. Sentrale nøkkeltall for Dyrøy

Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)

2021	2022	I hele landet
80,7	80	77,6

Kilde: SSB

Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)

2021	2022	I hele landet
25,4	30	27,7

Kilde: SSB

Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)

2021	2022	I hele landet
0,54	1,02	0,62

Kilde: SSB

Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)

2021	2022	I hele landet
40,8	39,5	48,9

Kilde: SSB

Forsørgerbrøker for eldre

2021	2022	I hele landet
0,9	0,9	0,51

Kilde: SSB

Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)

2021	2022	I hele landet
52 326	0	33 768

Kilde: SSB

Institusjon – andel innbyggere 80 år og eldre med langtidsopphold i sykehjem (prosent)

2021	2022	I hele landet
9	8,6	8,5

Kilde: SSB

14.3. Samlet vurdering av området omsorgstjenester

14.3.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023

Antall innbyggere over 80 år forventes mer enn å fordoble seg innen 2040. Andel innbyggere over 80 år som enten bor i institusjon eller mottar hjemmetjenester har sunket betydelig i løpet av siste årene. Samme gjelder andel hjemmetjenestebrukere med høy timesats, mens andel tjenestemottakere i yngre aldersgruppen har holdt seg stabil over år. Dette skyldes mest sannsynlig av at andel eldre innbyggere øker betydelig i kommunen og dermed andel tjenestemottakere (prosentuelt) synker i samme takt.

Kommunen kan defineres som fraflyttingskommune og forsørgerbrøker ligger i 0,57 i 2022. Den antas å øke til 0,86 inntil mot 2040. Etter 2040 går tallet noe ned igjen.

Kommunen bruker ca. 37 % av kommunes nettodriftsutgifter til omsorgstjenester, samt bruker ca. kr 20 000 mer per innbygger totalt innen helse- og omsorgstjenester enn gjennomsnitt i landet.

Andel fagutdannet helsepersonell er høyere enn landsgjennomsnittet og kommunen har rekruttert helsepersonell målrettet over tid.

Kommuneplanens samfunnsdel er fra 2015. Den beskriver i liten grad den demografiske utviklingen i tiårene framover med en økende andel eldre. Kommunen vedtok i sin planstrategi 2020-2023 å lage en helse- og omsorgsplan i perioden, men Statsforvalteren kan ikke se at den er utarbeidet. Kommunen har vedtatt egen temaplan for Leve hele livet.

Status for vedtak etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A (somatisk helsehjelp til pasient uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelp): Det fattes relativt få vedtak i kapittel 4A, noe som kan tyde på at det kan være behov for økt kompetanse.

Status for helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 (rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning): Kommunen har ikke fattet vedtak om kapittel 9 i perioden 2020- 2022. Kommunen har hatt ett vedtak om B/C- tiltak i 2019.

14.3.2 Styrker og muligheter

Dyrøy er en liten og oversiktlig kommune med ca. 1060 innbyggere og et sykehjem og hjemmetjenesten. Kommunen har over tid rekruttert helsepersonell målrettet, og andel helsepersonell med fagutdanning er høyere enn landsgjennomsnittet. Kommunen satser på lærlinger og tilrettelegger godt for studenter, samt har hatt søkelys på kvalifisering av ufaglært personell innen tjenesteområdet. Det finnes flere muligheter for desentralisert utdanning i nærområdet (både videregående og sykepleierutdanning).

Kommunen har etablert frivilligsentral.

14.3.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Kommunen har ikke helhetlig helse- og omsorgsplan, ikke heller oppdatert kompetanseplan for omsorgssektoren. Andel eldre forventes med enn fordobles allerede innen 2040 og forsørgerbrøker antas å øke til 0,86 innen 2040. Hvis tjenestenivået beholdes på dagens nivå, vil kommunen få store utfordringer ved å rekruttere tilstrekkelig helsepersonell.

14.3.4 Framtidsperspektivet

I 2021 var det 73 personer over 80 år i Dyrøy, og i 2040 er tallet beregnet til 164. Dette er mer enn en fordobling, og dette krever en god plan for hvordan man skal håndtere og eventuelt forebygge en tilsvarende økning i etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester. Samtidig forventes det at antall arbeidsfør innbyggere (18- 66 år) synker med ca. 20 %. Det antas at antall innbyggere som har behov for omsorgstjenester (institusjon eller hjemmebasert) øker fra dagens 54 brukere til 83 brukere innen 2040. Skal tjenestenivået beholdes på dagens nivå, betyr dette et behov på 24 flere årsverk innen omsorgssektoren innen 2040. Det er flere personer over 80 år som har sykehjems plass eller mottar hjemmetjenester sammenlignet med snittet i fylket og i landet. Dyrøy har en rekke interkommunale samarbeid innen helse- og omsorgstjenester, og bør vurdere om dette er en god og tilstrekkelig løsning videre eller om man kan videreutvikle samarbeidet ytterligere.

For å imøtekomme det økende antallet eldre kan kommunen sette mer søkelys på bruk av velfredsteknologiske løsninger, også innen hjemmetjenester, satse mer på tiltak som hverdagsmestring og forebyggende hjemmebesøk, og vurdere nye måter for organisering av tjenester og oppgavefordeling mellom fagprofesjonene.

15. Samfunnssikkerhet og beredskap

15.1. Uttalelse fra Statsforvalteren, mars 2023

Middels

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap ansees som middels med hensyn til kvalitet og sårbarhet i Dyrøy.

Det gjenstår fortsatt litt for at kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap skal tilfredsstille alle minimumskrav i lov og forskrift. Dette gjelder spesielt ved det helhetlig og systematisk arbeidet med fagområdet, da vi er usikre på status i sektorplanverk, gjennomføring av øvelser og opplæring av de som har en rolle innenfor kriseledelsen i kommunen. Vi er også usikre på om alt beredskapsplanverk har blitt revidert innen rettmessig tid.

Statsforvalteren ønsker at Dyrøy prioriterer deltakelse i øvelse Åsgard i regi av HV-16 høsten 2023. Dette fordi kommunen ikke har deltatt i øvelser de siste årene og det vil derfor være nyttig å delta i en øvelse sammen med andre kommuner og Forsvaret, slik at kommunen får testet sitt planverk.

15.2. Samlet vurdering av området samfunnssikkerhet og beredskap

15.2.1 Vurderingen er gjort av Statsforvalteren, mars 2023

Statsforvalteren hadde tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Dyrøy kommune i 2019. Det er framgang i arbeidet siden forrige tilsyn da kommunen har utarbeidet *Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i 2018*, som var uten avvik i 2019. De har også revidert overordnet beredskapsplan med vedlegg i 2020 som lukker avvik fra tilsynet.

15.2.2 Styrker og muligheter

Vi mener kommunen nå har et overordnet planverk for samfunnssikkerhet og beredskapsområdet som dekker minstekrav i lov og forskrift, men kommunen bør øve slik at de får testet planverket.

15.2.3 Svakheter, utfordringer og sårbarheter

Det mangler litt i det helhetlige og systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i Dyrøy. Vi er usikre på status i sektorplanverk, gjennomføring av øvelser og plan for opplæring av de som har en rolle i kriseledelsen.

15.2.4 Framtidsperspektivet

Statsforvalteren anbefaler videre at kommunen jevnlig avholder interne øvelser, evaluerer og setter opp en plan for opplæring av kommunens kriseledelse. Samtidig må også sektor planverk, som f.eks. helse og sosial beredskap, revideres og oppdateres ved behov. Dette vil på sikt føre til en viktig videreutvikling av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap for Dyrøy.

16. Dyrøy satt inn i en regional kontekst, Midt-Troms

Denne delen, kapittel 16 og 17, har til hensikt å sette Dyrøy kommune inn i en regional kontekst. Statistikker her vil bidra til å se sammenhengen over kommunegrenser all den tid at vi bor i en region med svært stor mobilitet og at en samarbeider om mange type tjenester. Svært mange som bor i Dyrøy kommune jobber i en annen kommune i Midt-Troms. I kapittel 16 vil en finne en oversikt over demografiutvikling, utdanning og kompetanse, utenforskap og etterspørsel etter arbeidskraft i fylket, regionen og kommunene.

Det er viktig å gjøre oppmerksom på at Lavangen kommune er tatt opp i Midt-Troms fra 01 01 2024. Tall og statistikk i dette kapitlet er fra 2022 / 2023 og omhandler derfor ikke Lavangen.

16.1 Areal og folketall

Figur: Regional statistikk, areal og folketall 2. kvartal 2022.

Kilde: KS, [Norge i tall](#)

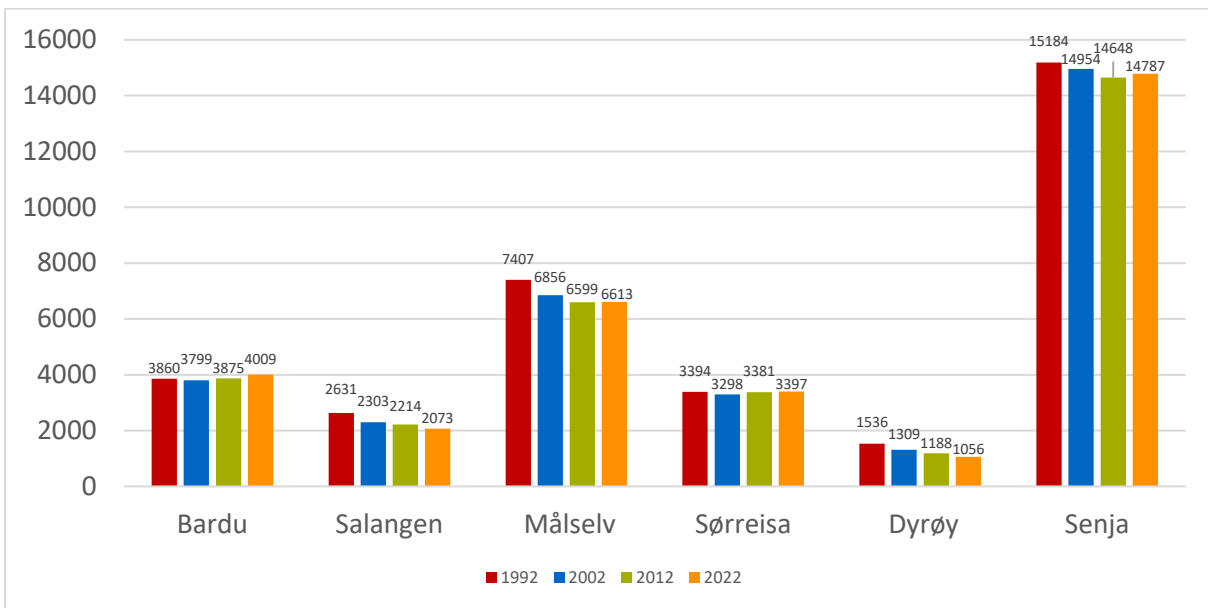
Midt-Troms hadde pr 2. kvartal 2022 et samlet folketall på 32 911 innbyggere fordelt på 6 kommuner.

16.2 Utvikling i antall innbyggere de siste 30 år

Sett i et trettiårig perspektiv har regionen samlet hatt en nedgang på 2233 personer. Men to av kommunene, Bardu og Sørreisa, har hatt en vekst i samme periode, Bardu med 149 personer og Sørreisa med 3 personer.

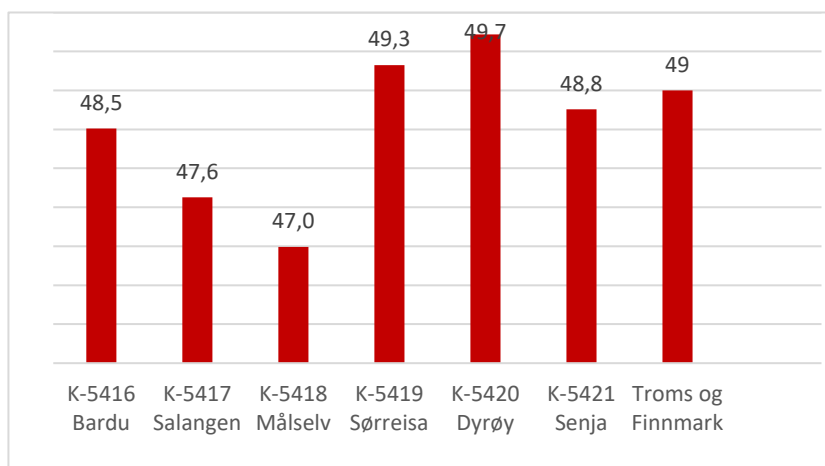
Dyrøy hadde den største prosentvise tilbakegangen i folketallet med 30,5 %, etterfulgt av Salangen (-20,7%). Senja har en nedgang i det samlede folketallet for de fire tidligere kommunene på 2,9 %.

Figur: Regional nedgang i folketallet, 1992-2022

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.2.1 Flest menn i alle kommuner

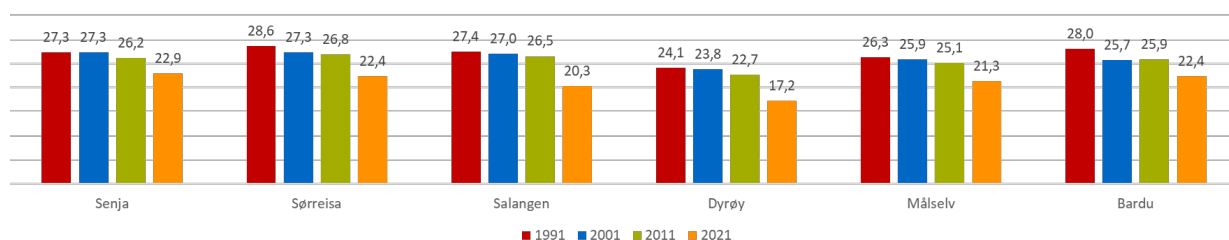

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

Generelt er det lavest andel kvinner i alle aldersgrupper, bortsett fra 80+. I alle kommunene er det flere kvinner i denne aldersgruppen. Unntaket Dyrøy 35-44, hvor det er et flertall kvinner.

16.2.2 Antall barn og unge (0-19 år)

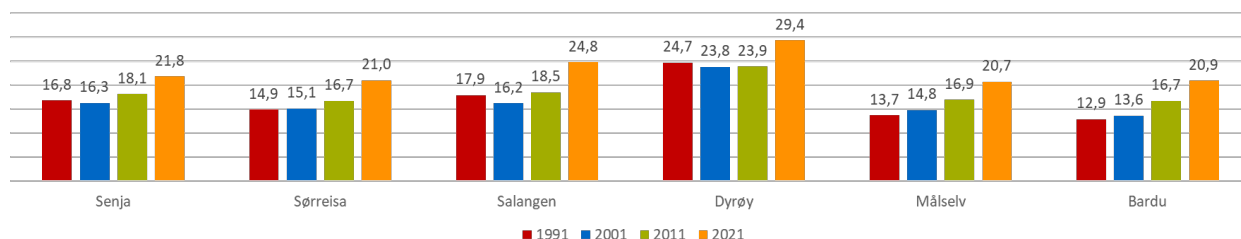
Figur: Statistikk barn og unge, 1991-2021

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.2.3 Antall eldre i Midt-Troms (65 + år)

Figur: Statistikk eldre over 65 år, 1991-2021

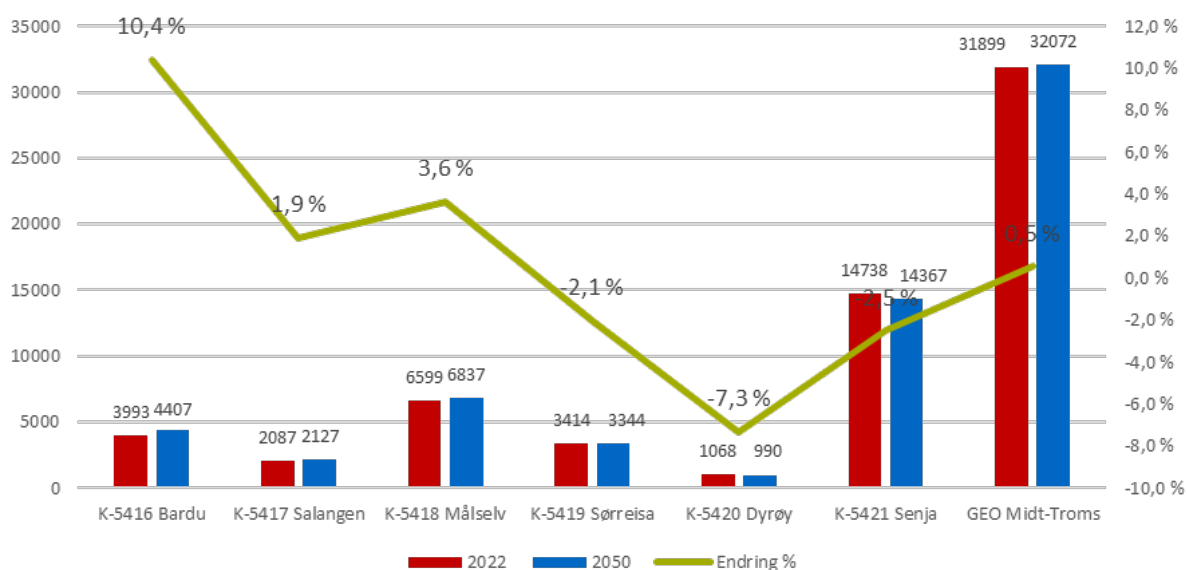

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.2.4 Befolkningsframskriving

Troms fylke estimeres å øke med 3,2% (7700 personer) innen 2050. Befolkningsframskriving blant kommunene i GEO Midt-Troms indikerer nedgang mellom 2,5 prosent og 14,6 prosent for henholdsvis Senja (2,5%), Sørreisa (2,1%), Dyrøy (7,3%). Bardu forventes å ha størst økning med 10,4 prosent, fulgt av Målselv (3,6%) og Salangen (1,9%).

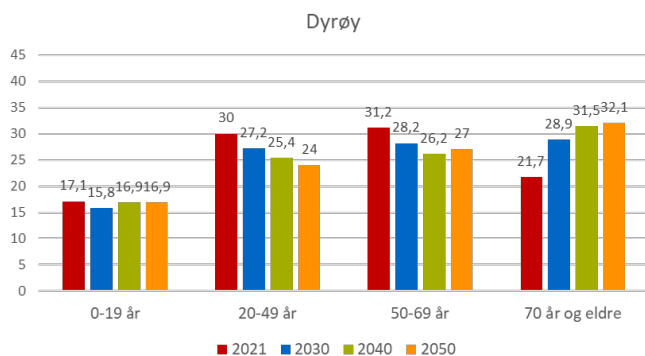
Figur: Befolkningsøkning innen 2050

Kilde:

NAV, Troms og Finnmark

Figur: Befolkningsutvikling, 2021-2050

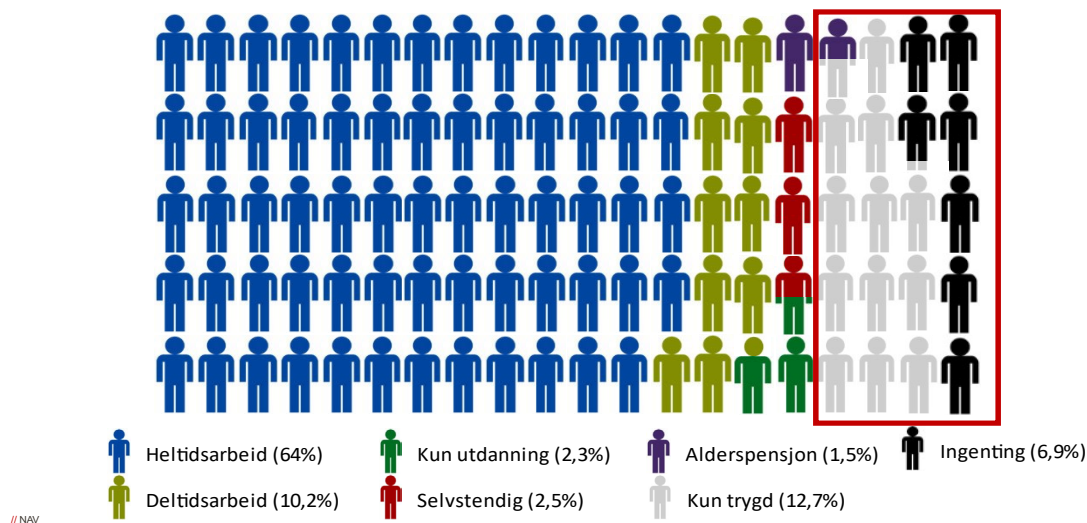
Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.3 Mange utenfor arbeidslivet

I Troms og Finnmark står 19,6 prosent av befolkningen i arbeidsfør alder utenfor arbeidslivet.

148 725 personer i alderen 20-66 år bosatt i Troms og Finnmark per desember 2021.

Figur: Andel utenfor arbeidslivet

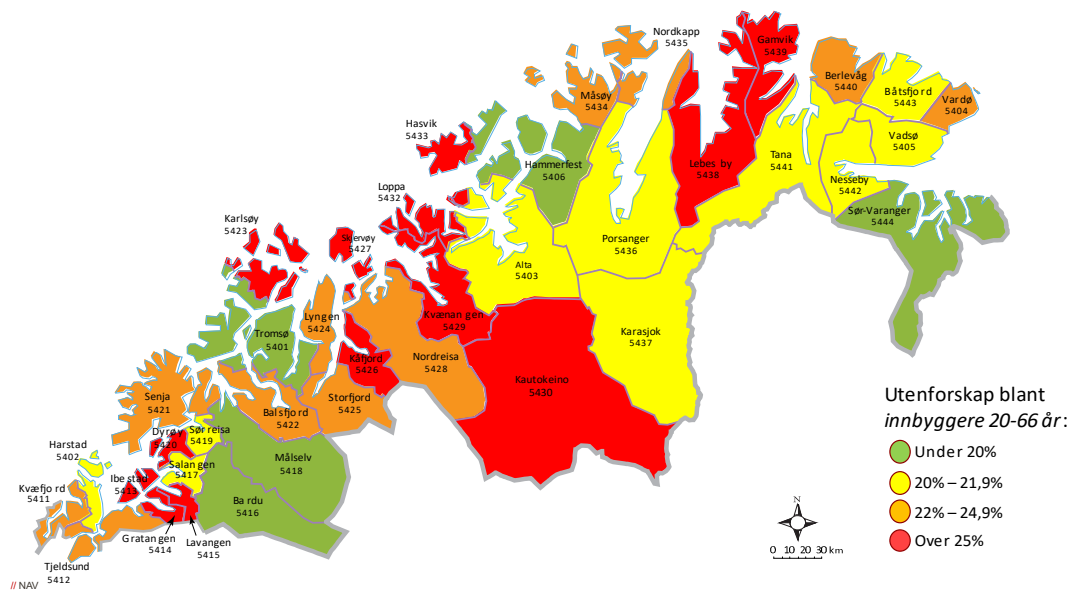

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.3.1 Utenforskap

Bardu kommune og Målselv kommune er i kategori grønn der utenforskapet blant innbyggere i alderen 20-66 år er under 20 %, mens Dyrøy kommune har over 25 % utenforskap.

Figur: Utenforskap blant innbyggere

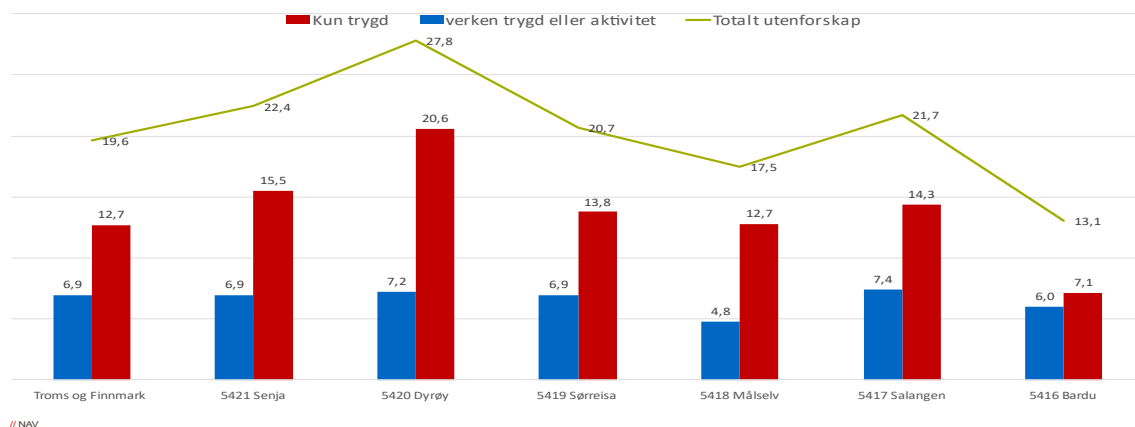
Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.3.2 Andel utenfor arbeidslivet i Midt-Troms

Grafen viser andel av befolkningen som er utenfor arbeidslivet (pr desember 2021). Andelen i totalt utenforskap er særlig høy i Dyrøy (27,8 %), Senja (22,4 %) og i Salangen (21,7 %). Mer enn 20 % av personer i aldersgruppa 20-66 år i Dyrøy har trygd.

Figur: Utenfor arbeidslivet i Midt-Troms

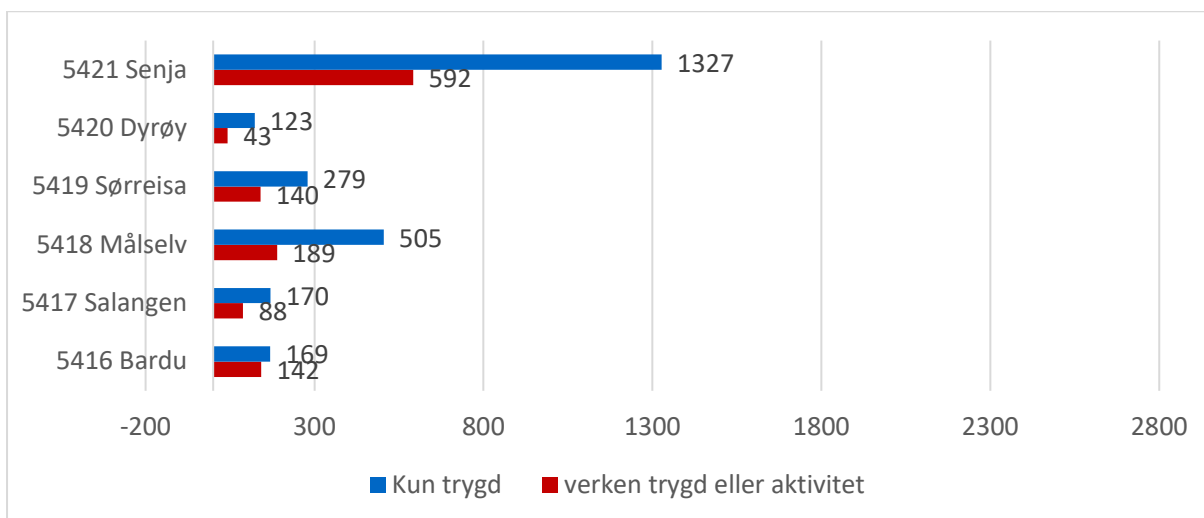
Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.3.3 Unge voksne utenfor arbeidslivet

I Midt-Troms står 3767 personer helt utenfor arbeidslivet der 737 personer er mellom 20 og 29 år.

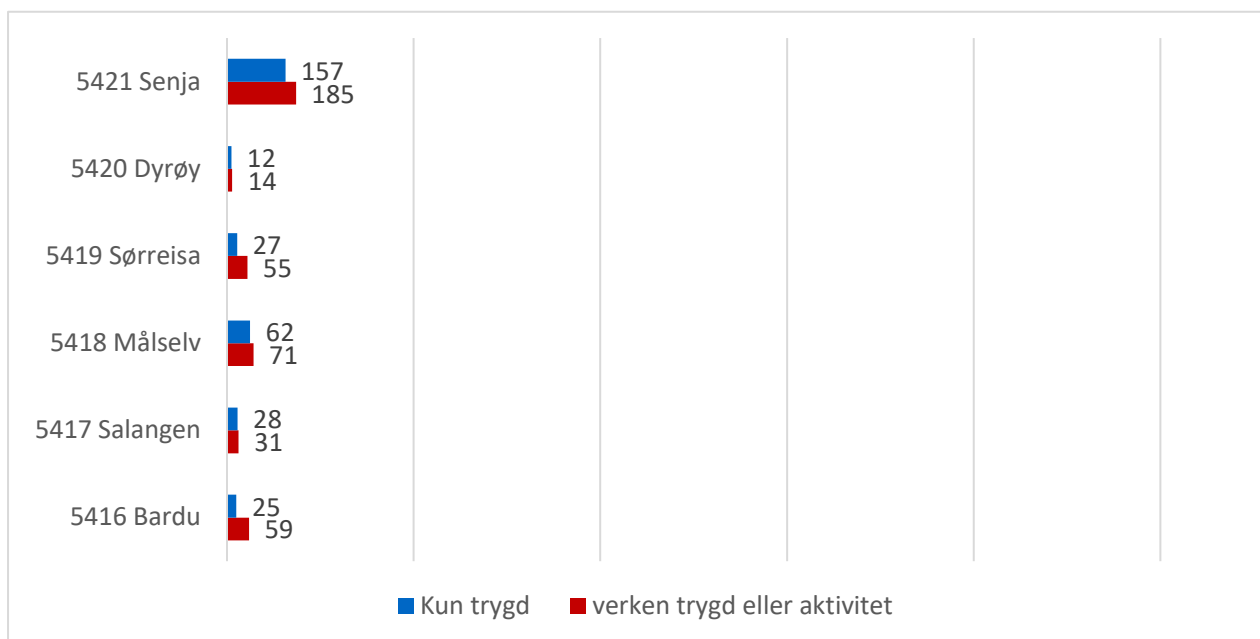
Utvalg er personer i gruppen 20-66 år / ikke i AA-registeret med arbeidsforhold / ikke høyere utdanning / ikke tatt ut alderspensjon eller AFP / ikke næringsinntekt over 50k som selvstendig næringsdrivende = utenforskap med eller uten trygd. Desember 2021.

Figur: Antall personer utenfor arbeidslivet i alderen 20-66 år

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

Figur: Antall personer utenfor arbeidslivet i alderen 20-29 år

Kilde: NAV, Troms og Finnmark

16.3.4 Hva bidrar til utenforskap blant unge?

OsloMet har i 2022 sammenstilt relevant kunnskap fra Nordisk forskning i en egen rapport kalt:

Inkludering av unge i skole, arbeid og samfunn. I kunnskapsoppsummeringen beskrives forskjellige risikofaktorer for utenforskap:

- ✓ utenlandsk bakgrunn
- ✓ lavt utdanningsnivå (også hos foreldrene)
- ✓ funksjonsnedsettelse og helseutfordringer
- ✓ dårlig psykisk helse og psykososiale problemer
- ✓ personlige egenskaper som dårlig selvtillit, atferdsproblemer etc.
- ✓ dårlige resultater i skolen
- ✓ dårlig oppvekstmiljø
- ✓ tidligere arbeidsløshet
- ✓

Rapporten viser også til mulige tiltak og aktiviteter for å forebygge utenforskap.

16.4 Arbeidsledige

Ved utgangen av oktober måned (2022) var det 1523 helt ledige og 936 delvis arbeidsledige

personer i Troms og Finnmark fylke. Dette tilsvarer 1,2 prosent helt ledige og 0,7 prosent delvis

ledige. Med disse tallene er Troms og Finnmark fortsatt blant fylkene med lavest ledighet. Samtidig

er det hele 2049 ledige utlyste stillinger i fylket, og ifølge NAV er det nå krevende for arbeidsgivere i mange bransjer å rekruttere ny arbeidskraft.

– Det store behovet for arbeidskraft i fylket vårt, gjør at vi er ekstra glade for at mange arbeidsgivere jobber langsiktig og rekrutterer inkluderende, fra hele befolkningen. For samtidig med at svært mange bedrifter mangler arbeidskraft, så står altfor mange utenfor arbeidslivet. Arbeidsinkludering er vinn-vinn for alle parter. Det gir tilgang til etterspurt kompetanse, det øker verdiskapningen og mobiliserer verdifull arbeidskraft. Samfunnet blir sterkere av at så mange som mulig er i arbeid, sier fylkesdirektør i NAV Troms og Finnmark, Kristin Røymo.

Av de 1523 som nå er helt ledige i Troms og Finnmark, er hele 431 personer under 30 år. Det utgjør 28,3 prosent av de helt ledige. Av de delvis ledige er 214 personer under 30 år, noe som utgjør 22,9 prosent.

Ifølge NAV er det fortsatt lav ledighet i de største byene. Tromsø har for eksempel kun 345 helt ledige, noe som utgjør 0,8 prosent av arbeidsstyrken, og Alta har 133 helt ledige. Dette utgjør 1,2 prosent av arbeidsstyrken her.

Kommunen med høyest andel helt ledige er Hasvik med 5,5 prosent. Samtidig skal flere kommuner nå ha en ledighet på under én prosent, herunder Sørreisa (0,9 prosent), Tromsø (0,8 prosent), Målselv (0,8 prosent), Salangen (0,6 prosent), Kåfjord (0,6 prosent), Ibestad (0,5 prosent), Lyngen (0,5 prosent) og Bardu (0,4 prosent).

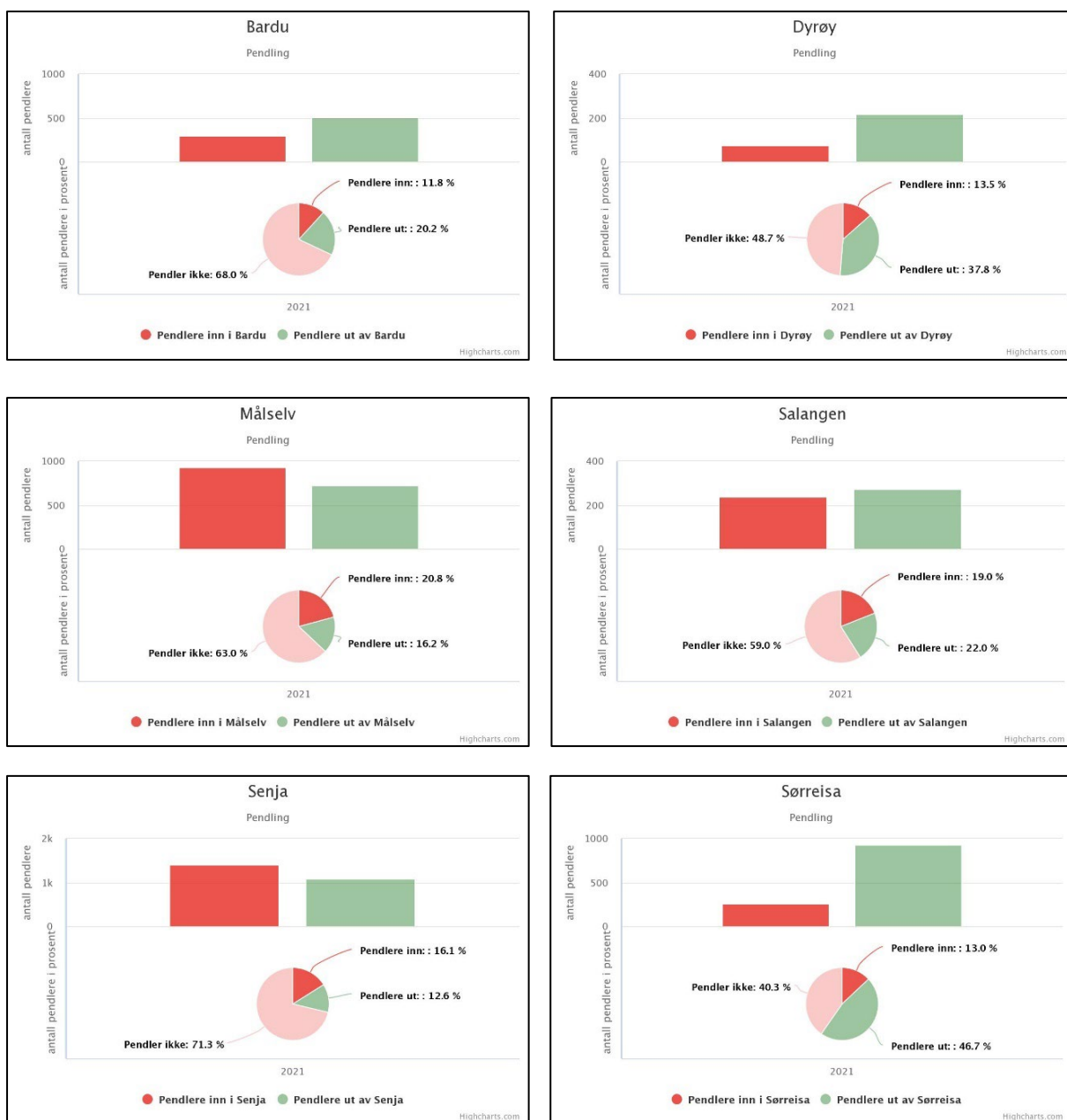
16.4.1 Mobilitet i Midt-Troms

Forrige samfunnsanalyse for Midt-Troms (2015) viste at arbeidstakerne ser på regionen som et felles arbeidsmarked. Svært mange i vår region bor i én kommune og jobber i en annen. I 2015 gjenspeilte få av kommunenes nærings- og utviklingsplaner dette.

En kunnskapsbasert tilnærming skaper felles forståelse. Mange møter på tvers av kommunegrenser, og ikke minst tre felles kommunestyremøte bidro sterkt til å jobbe sammen både i forhold til næringsutvikling, kompetansebygging og rekruttering av unge. En felles regional næringsplan for Midt-Troms (2018) har bidratt til et sterkere samspill.

Nyere forskning viser fortsatt at det er slik at bare et fåtall, 5-10 % av arbeidsstokken, som bruker mer enn 45-60 minutter i reisetid en veg mellom hjem og arbeidssted (Engebrigtsen, 2012). I Midt-Troms kan svært mange pendle innenfor et slikt tidsintervall.

Figur: Utpendling og innpendling

Kilde: [Norge i tall - KS](#)

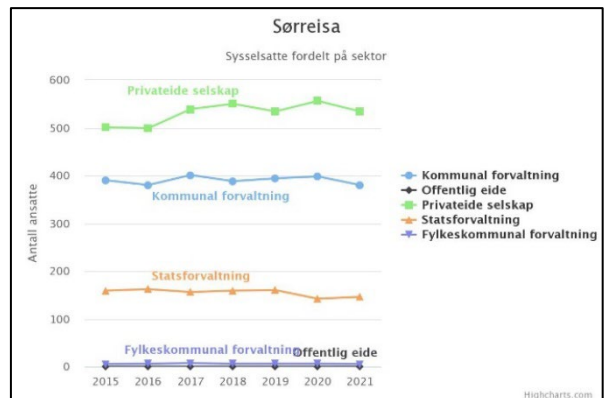
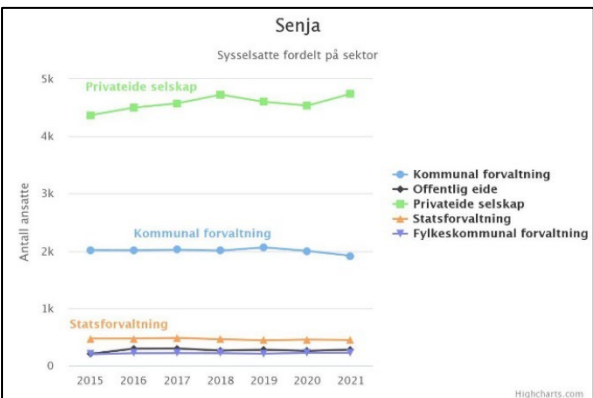
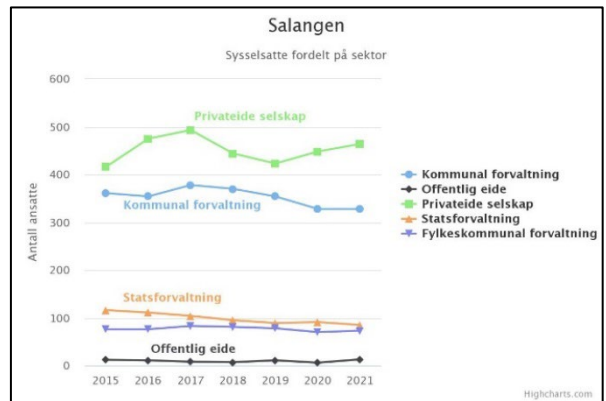
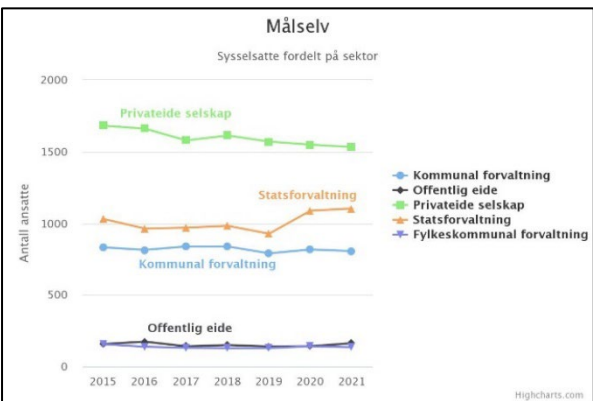
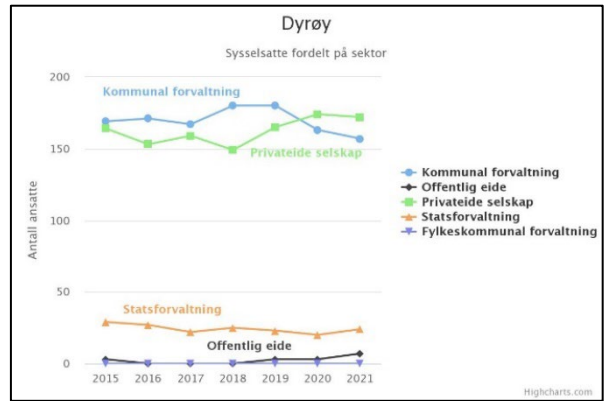
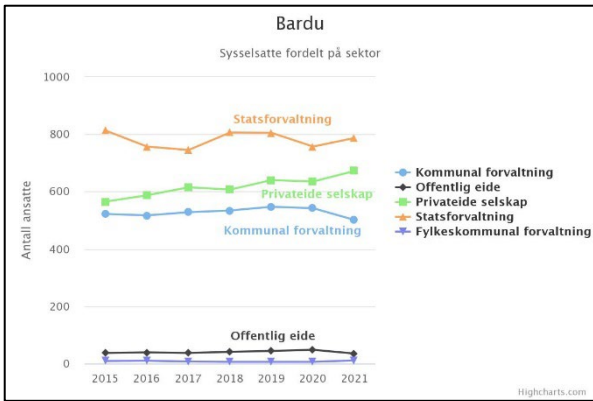
Regionsenteret Finnsnes har stor betydning som arbeidsted for arbeidstakere i hele regionen. Midt-Troms er en kompakt region med stor arbeidspendling mellom de ulike kommunene. Dette styrker regionens totale muligheter for utvikling. En betydelig andel av arbeidstakere bosatt i andre kommuner som pendler til Målselv, har jobb i Forsvaret. Også dette viser viktigheten av å ha et regionalt perspektiv på arbeids- og næringslivet i regionen.

Sammenslåingen av kommunene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy til Senja kommune fra 2020 har påvirket tall for inn- og utpendling som helhet i regionen. Internt i nevnte kommuner ga statistikken relativt store utslag på pendlertall, både pendling inn mot Lenvik, men også pendling mellom nevnte fire kommuner. Samfunnsanalysen fra 2015 viste at mer enn hver fjerde arbeidstaker i Midt-Troms (28,8 prosent) bodde i en kommune og jobbet i en annen. I dag, særlig på grunn av sammenslåingen til Senja kommune, er pendlertall endret noe, men fortsatt er Midt-Troms en region med svært stor arbeidsmobilitet.

Det er to kommuner i regionen som utmerker seg med stor utpendling; Sørreisa og Dyrøy. I løpet av de siste 8 årene er tallene stabile (Sørreisa; 46,7 prosent i 2013, 48,5 prosent i 2021 og Dyrøy; 37,8 prosent i 2013, 39 prosent i 2021). Det er små endringer i utpendlingstall i løpet av de siste 10 årene. De to største kommunene har lavest utpendling, Senja (12,6 prosent) og Målselv (16,2 prosent). Når det gjelder innpendling viser tallene mindre forskjeller. Målselv (20,8 prosent) og Salangen (19,0 prosent) har størst innpendling. Tallene internt i Senja er ikke analysert, men det er grunn til å anta, jfr. forrige samfunnsanalyse, at det er stor mobilitet internt i Senja kommune.

16.5 Sysselsetting i Midt-Troms

Figur: Sysselsatte i Midt-Troms

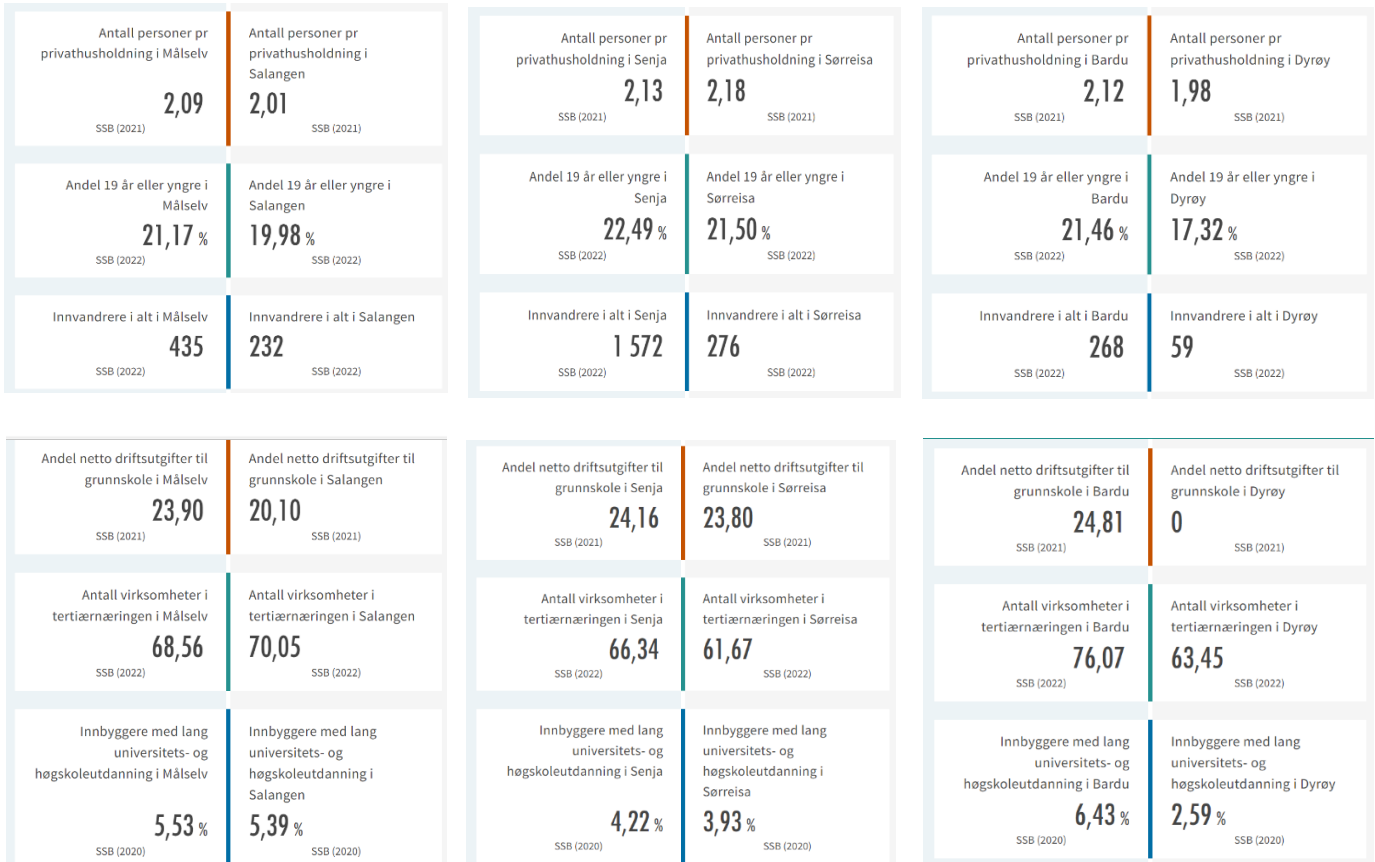
Kilde: [Norge i tall - KS](#)

16.6 Robusthetindeks i Midt-Troms

I de seks kommunene i Midt-Troms er det på visse områder likheter og på andre områder større forskjeller.

I figuren er det samlet noen oversiktstall for følgende; personer pr privathusholdning, andel yngre under 19 år, innvandrere, nettodriftsutgifter til grunnskole, antall virksomheter i tertiærnæringen og innbyggere med lang utdanning i de respektive kommunene i Midt-Troms.

Figur: Noen parameter / oversiktstall for kommunene i Midt-Troms

Kilde: [Norge i tall - KS](#)

Kommunenes robusthet og tilpasningsevne.

Hvor robust og rigget for framtiden og videre utvikling er Dyrøy og de øvrige kommunene i Midt-Troms?

Konsulentfirmaet WSP står bak rapporten «Regionenes kamp». Målet er å synliggjøre faktorer som kan forbedres for kommunens videre utvikling. Store deler av datagrunnlaget er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Rapporten tar for seg 14 indikatorer som tar sikte på å vise et overordnet bilde av kommunenes robusthet og tilpasningsevne. De 14 indikatorene ligger innenfor temaene demografi,

arbeidsmarked, utdanning, økonomi og næringsliv og bærekraft og klima. Den høyeste scoren en kommune kan få er 140, dersom man får 10 i alle kategorier, og den laveste mulige scoren er 14.

Rangeringen er mellom 1-87, men flere kommuner har fått samme robusthetsindeks og derav samme plassering. Plassering 87 er den kommunen med lavest robusthetindeks.

Figur: Robusthet for utvikling for kommunene i Midt-Troms

Kommune	Rangering 2022	Sum robusthetsindeks	Gruppe
Bardu	53	71	D5
Dyrøy	80	43	D3
Lavangen	71	53	D3
Målselv	44	80	C1
Salangen	68	56	D2
Senja	61	63	C1
Sørreisa	57	67	C2

Kilde: WSP, rapporten «Regionenes kamp» (2022)

Bardu er ifølge rapporten den nest mest robuste kommunene i Midt-Troms. I tillegg er innlandskommunen også å finne på topplisten i indikatoren «andel sysselsatte». Her deler Bardu 10. plassen med Vik kommune, med 74 prosent. Målselv er vurdert som den mest robuste kommunen i Midt-Troms med en score på 80. Det holder til en 44. plass på rangeringen. Nederst finner vi Dyrøy på 80. plass med en robusthet på 43. Se scoren for de øvrig kommunene i Midt-Troms i tabellen.

Også Lavangen er inne på en topp 10-liste. I «endring i lønnsinntekt 2020–2021» finner vi Lavangen helt oppe på en 3.plass med 7 prosent.

I Nord-Norge er Bodø (119), Tromsø (106) og Harstad (100) de tre kommunene som kommer best ut (robusthetsindeks i parentes).

På landsbasis består topp tre av kommunene Nordre Follo (131), Bærum (129) og Asker (129).

Ulike forutsetninger

I Sverige har kunnskapsgrunnlaget rapporten tilbyr vært utgitt og utviklet over flere år. Dette er første gang rapporten utgis for Norge.

Ikke alle kommuner i Norge har like forutsetninger. De har ulik geografisk beliggenhet, ulik størrelse og ulikt næringsgrunnlag. I rapporten er derfor kommunene delt i ulike kommunegrupper — slik at det blir lettere for kommunene som ligner på hverandre å sammenligne seg med hverandre. Det strekker seg fra gruppe A1 som er storbyer, nedover til kommunene i gruppe D som er mindre kommuner.

De kommunene som kan forventes å møte de største utfordringene i årene som kommer er de vi finner nederst i rangeringen. Her finner vi utelukkende kommuner fra kommunegruppene D3 og D4. Samtlige kommuner har færre enn 2.000 innbyggere og er geografisk plassert i Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

16.7 Oppsummering

Også i et næringsperspektiv er demografiutviklingen i Midt-Troms ei stor utfordring. Ett er at regionen har nedgang i folketall sett som helhet, men forskyvningen i populasjonen representerer mange utfordringer. Det blir flere eldre og færre unge i fertil og arbeidsdyktig alder. Dette er i stor grad med å forsterke utviklingstrekk en har sett over tid. Selv om befolkningsframskrivingen viser en viss positive økning, vil dette på ingen måte dekke næringslivets rekrutteringsbehov. For ei god samfunnsutvikling i Midt-Troms er det avgjørende at nye generasjoner fyller roller i for eksempel politisk arbeid og frivillig arbeid.

17. Arbeidsmarkedet i Midt-Troms

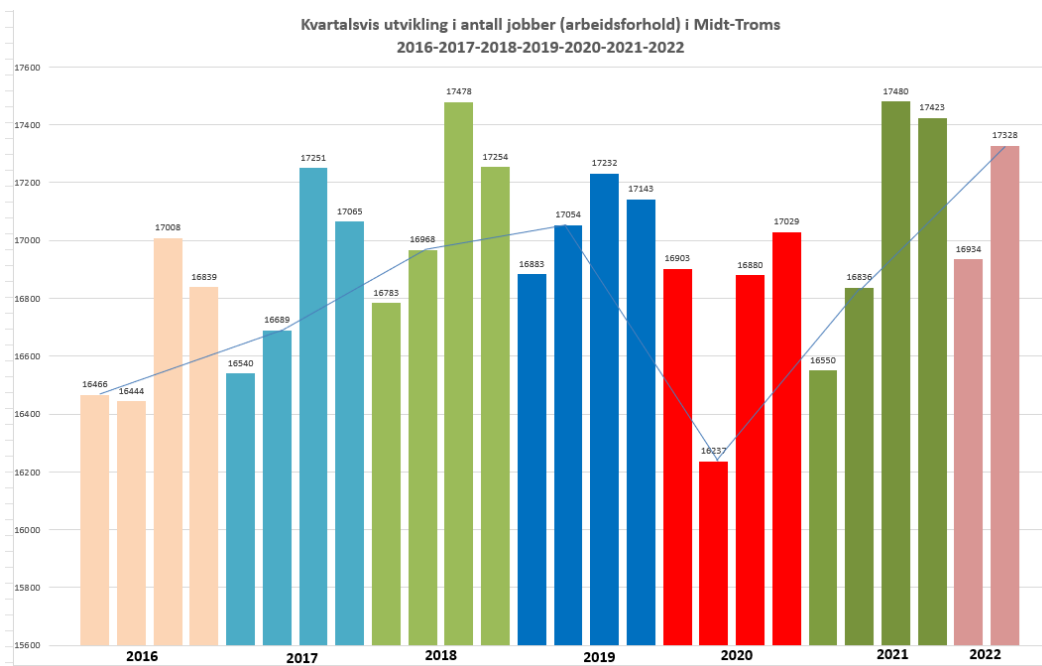
Dette kapittelet gjengir en egen analyse der en ser helhet i Midt-Troms, og der arbeidsmarkedet i Dyrøy sees inn i en regional kontekst. Faktagrunnlaget og analysen er en sammenstilling av situasjonen i arbeidsmarkedet i Midt-Troms, herunder utviklingen i sysselsetting fordelt på ulike næringer, ledige stillinger historisk og i dag fra NAV sin statikk. Dyrøy har stor utpendling som i praksis betyr at mange som bor i vår kommune, jobber i en annen kommune i regionen. Og selvsagt har også noen sin arbeidsplass utenfor Midt-Troms. Videre er det sett på Menons analyse av fremtidig verdiskaping og sysselsetting i reiselivet i regionen, og tatt med tilbakemeldinger fra næringslivet som ble innhentet i mai 2022.

17.1 Stor aktivitet i arbeidsmerkene

Det er stor aktivitet i arbeidsmarkedet i Midt-Tromskommunene, med økning i antall jobber/arbeidsforhold fra 1kv 2016 -. kvartal 2022.

Figur viser kvartalsvis utvikling i antall jobber (arbeidsforhold) i Midt-Troms. Privat og offentlig sektor. Trendlinjen viser utvikling fra 2.kvartal til 2.kvartal i hele perioden.

Figur: Kvartalsvis utvikling i arbeidsforhold i Midt-Troms

Kilde: SSB Tabell 11653: Antall arbeidsforhold.

Ser man på den kvartalsvise utviklingen i antall jobber i perioden under ett viser er det en positiv trend, med en økning i antall jobber. Fra K1 2016 til K1 2022 er økningen på 468 jobber, altså 3 %

økning. På landsbasis i samme periode er det 9 % økning, og i Troms og Finnmark er det 8 % økning i samme periode. Den økende tendensen fortsetter i 2.kvartal – ser vi på perioden fra K2 2016 til K2 2022 er det en samlet på 884 jobber samlet i kommunene i Midt-Troms, altså en økning på 5 %.

Fra 2. kvartal 2020 til 2. kvartal 2022 er økningen på 492 jobber i Midt-Troms, en økning på 3 %, som er den største kvartalsvise veksten i hele perioden.

Det er variasjon mellom kommunene i Midt-Troms når det gjelder utvikling i antall jobber i perioden. Senja kommune (med høyest innbyggertall og 49 % av antall jobber/arbeidsforhold i regionen) står også for største veksten i jobber, med en økning på 679 jobber fra K2 2016-K2 2022, en vekst på 9 %. Fra K2 2021 - K2 2022 har Senja en på 5 % (424 jobber), og Dyrøy har også en stor prosentvis økning fra K2 2021 til K2 2022, med en økning på 10 %, (20 jobber). I perioden er det kun Salangen som har negativ utvikling i antall jobber, de øvrige kommunene har vekst. Prosentvis vekst er lavest i Målselv og Sørreisa, og høyest i Dyrøy (10 %).

17.1.1 Effekter av pandemien på arbeidsmarkedet

Man kan se en tydelig effekt av pandemien i den kvartalsvis utviklingen i antall jobber. Særlig fra K2 2020. Pandemien inntraff i mars 2020, og nedgangen fra K2 2019 til K2 2020 er på 817 jobber (arbeidsforhold), eller 5 %.

Pandemien ser ut til å ha truffet ulikt i kommunene i Midt-Troms når det gjelder utvikling i antall jobber i perioden, særlig varierer effekten fra K2 2019 til K2 2020. I Senja, Sørreisa og Salangen ser man en tydelig nedgang i antall jobber fra K2 2019 til K2 2020. I Målselv og Bardu, hvor andelen offentlig sysselsetting er høyere, ser det ut til at arbeidsmarkedet i mindre grad har blitt berørt.

17.1.2 Utvikling av antall jobber (arbeidsforhold)

Tabellen under viser utvikling av antall jobber (arbeidsforhold) i Midt-Troms, hele landet og Troms og Finnmark.

Figur: Koronaeffekt på arbeidsmarkedet

	Målselv	Sørreisa	Dyrøy	Senja	Bardu	Salangen	Midt-Troms	Hele Landet	Troms og Finnmark
"Koronaeffekt": Endring K2 2020 - K2 2019	-118	-93	-18	-519	0	-69	-817	-123.704	-6.078
% endring K2 2020 - K2 2019	-3 %	-9 %	-5 %	-7 %	0 %	-6 %	-5 %	-4 %	-5 %
Endring K1 2016 - K1 2022	-43	35	21	464	95	-84	468	246.063	10.398
% endring K1 2016 - K1 2022	-1 %	3 %	6 %	6 %	5 %	-7 %	3 %	9 %	8 %
Endring K2 2016 - K2 2022	79	22	35	679	156	-87	884	284.357	11.251
% endring K2 2016 - K2 2022	2 %	2 %	10 %	9 %	8 %	-8 %	5 %	10 %	9 %
Endring K1 2021 - K1 2022	67	-20	10	275	31	21	384	148.534	5.097
% endring K1 2021 - K1 2022	2 %	-2 %	3 %	3 %	2 %	2 %	2 %	5 %	4 %
Endring K2 2021 - K2 2022	66	-52	20	424	31	3	492	195.351	6.809
% endring K2 2021 - K2 2022	2 %	-5 %	6 %	5 %	1 %	0 %	3 %	7 %	5 %

Kilde: SSB Tabell 11653: Antall jobber (arbeidsforhold)

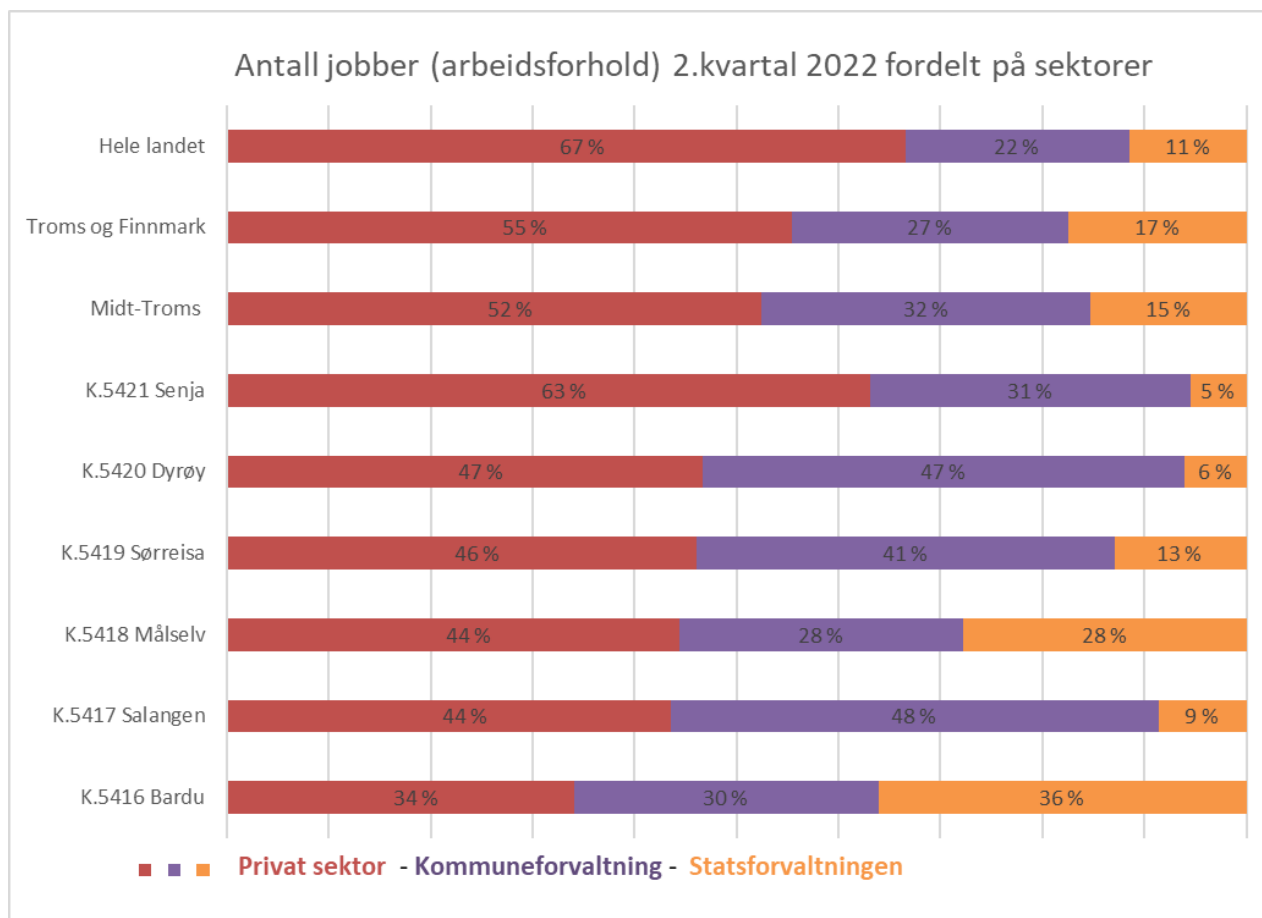
Det ser nå ut til at antall jobber i kommune i Midt-Troms er tilbake på nivå med før pandemien. K4 2021 er noe høyere enn K4 2019, og K1 2022 er på nivå med K1 2019. I K2 2022 er antall jobber økt fra K2 2019 (før pandemien). Fra K1 2021 til K1 2022 ser vi en økning på 2 %, som er sterkeste veksten i perioden når vi ser på utviklingen fra K1-K1 isolert, og denne trenden ser vi også fra K2 2021 til K2 2022.

17.1.3 Offentlige og private jobber

Hvordan fordeler sysselsetting i Midt-Troms seg på sektorer og næringer?

Pr. 2. kvartal 2022 er 52 % av jobbene i Midt-Troms i privat sektor. 32 % av jobber er i kommuneforvaltning, og 15 % av jobbene er i statsforvaltningen. Her er det stor variasjon innad i regionen. Særlig har forsvarskommunene Bardu, Målselv og Sørreisa en høy andel jobber i statsforvaltningen (hhv. 36 %, 28 % og 13 %), mens Senja har høyere andel av jobber i privat sektor, med 63 %.

Figur: Antall jobber (arbeidsforhold) i Midt-Troms pr. 2. kvartal 2020

Figur viser antall jobber (arbeidsforhold) i Midt-Troms 2.kv 2022 fordelt på sektorer.

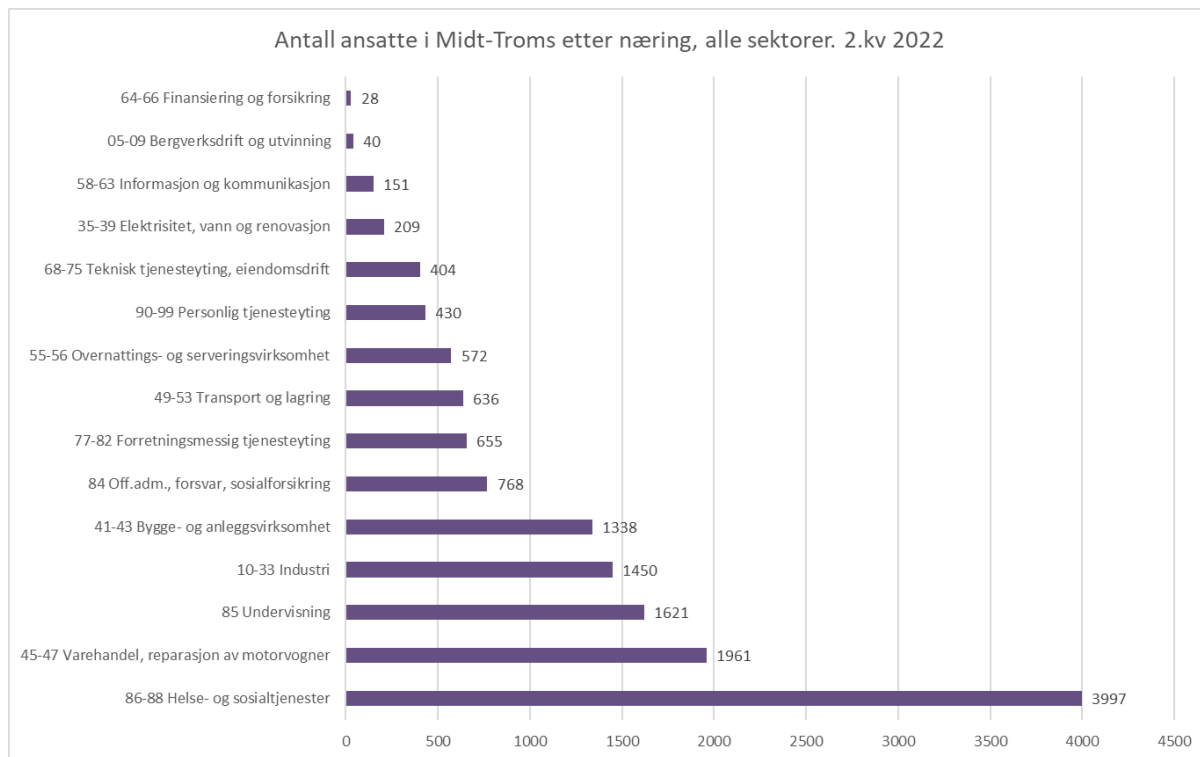
Kilde: SSB Tabell 11653: Antall jobber (arbeidsforhold).

17.1.4 I hvilke næringer er innbyggere i Midt-Troms sysselsatt?

Figuren under viser fordelingen av ansatte i privat og offentlig sektor på ulike næringer. Ser vi på alle sektorer er det flest ansatte innen helse og sosialtjenester, deretter kommer varehandel, undervisning, industri, bygg og anlegg og off.adm/forsvar.

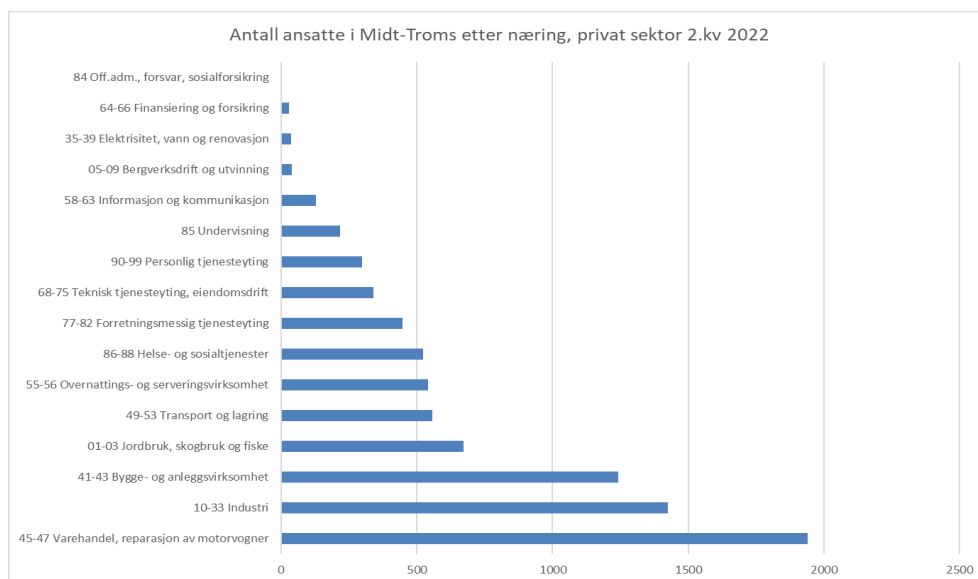
Merk: Antall ansatte er lavere enn antall jobber (arbeidsforhold). I antall ansatte inngår ikke frilansere, oppdragstakere og mottakere av honorar eller selvstendig næringsdrivende. Her fremkommer både ansatte bosatt i Midt-Troms kommunene og eventuelle pendlere/ikke bosatte.

Figur: Antall arbeidsforhold i Midt-Troms 2. kvartal 2022 fordelt på næringer

Figuren viser antall arbeidsforhold i Midt-Troms 2. kvartal 2022 fordelt på næringer. Privat og offentlig sektor.
Kilde: SSB Tabell 13164

Figur: Antall ansatte i Midt-Troms 2. kvartal 2022 etter næring/privat sektor.

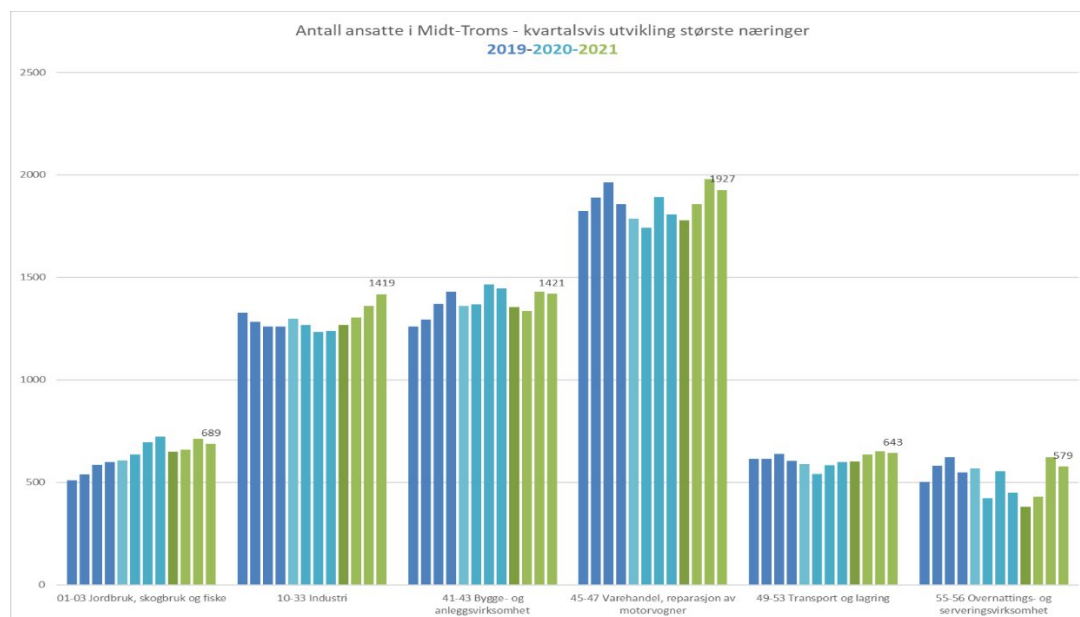

Kilde: SBB. Ansatte etter sektor, kvartal, næring og arbeidssted

Ser vi på ansatte kun i privat sektor er varehandel, industri, bygg og anlegg og jordbruk, skogbruk og fiske, transport og lagring og overnatting og servering de næringene med flest ansatte.

Figuren under viser kvartalsvis utvikling i antall ansatte i privat sektor i Midt-Troms, fordelt på de største næringer i perioden 2019-2021.

Figur: Kvartalsvis utvikling i antall ansatte i Midt-Troms. Største næringer/privat sektor.

Kilde: SBB. Ansatte etter sektor, kvartal, næring og arbeidssted

17.2 Utviklingstrekk 2019- 2021

Næringslivet og arbeidsmarkedet i Midt-Troms har blitt truffet ulikt av pandemien. Næringer som jordbruk, skogbruk og fiske - som også inkluderer akvakultur, samt industri og bygg og anleggsvirksomhet er tilsynelatende lite påvirket av koronapandemien mht. utvikling i antall ansatte fra 2019 til 2020. Næringer som reiseliv (servering, overnatting og delvis transport) og varehandel viser derimot en tydelig nedgang i 2. kvartal 2020 i antall ansatte. Som nevnt ser antall ansatte i de fleste næringer nå ut til å ha stabilisert seg (med en økende trend i 1. og 2. kvartal 2022).

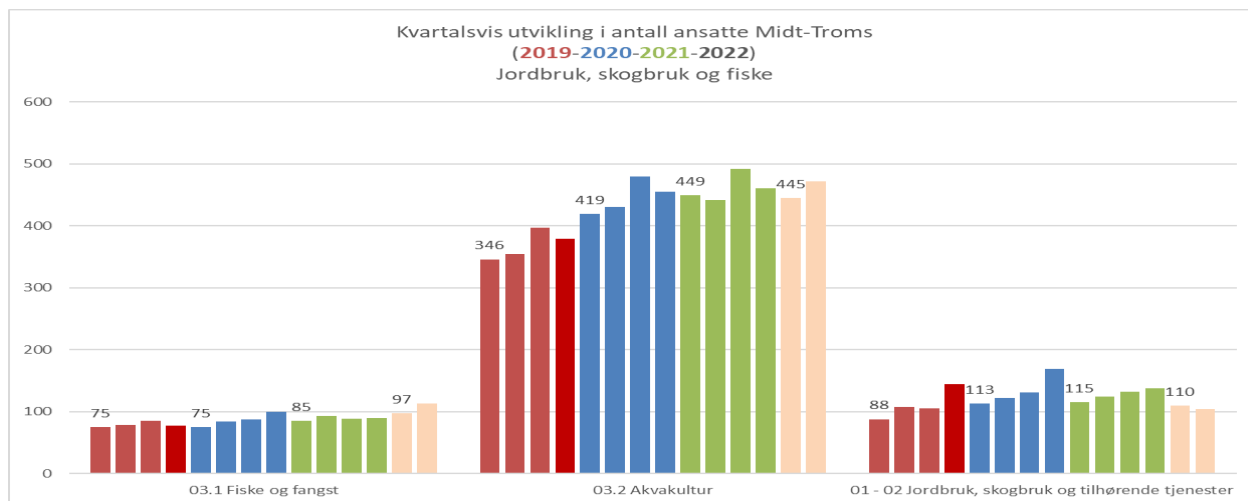
Jordbruk, skogbruk og fiske

Ser vi på utviklingen i antall ansatte i perioden fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2021 har det vært størst økning innen jordbruk, skogbruk og fiske, med en vekst på 175 ansatte – 15 %. Denne næringsgruppa inkluderer ansatte i bedrifter innen jordbruk, skogbruk og tilknyttede tjenester, samt fiske og fangst og akvakultur. *Merk at antall ansatte kan være et lavt tall ift. reel sysselsetting i denne næringsgruppa, da selvstendig næringsdrivende og frilansere ikke er inkludert.*

Det er særlig akvakultur som har en positiv utvikling med hovedvekt på kommunene Senja og Salangen, men også fiske og fangst har vekst i antall ansatte, særlig i Senja. Jordbruk utgjør en

betydelig næring i regionen, med flest ansatte i Målselv og Bardu. Veksten i akvakultur, fiske og fangst ser ut til å fortsette i 2022.

Figur1: Kvartalsvis utvikling i antall ansatte i jordbruk, skogbruk og fiske

Kilde: SBB. Ansatte etter sektor, kvartal, næring og arbeidssted

Industri

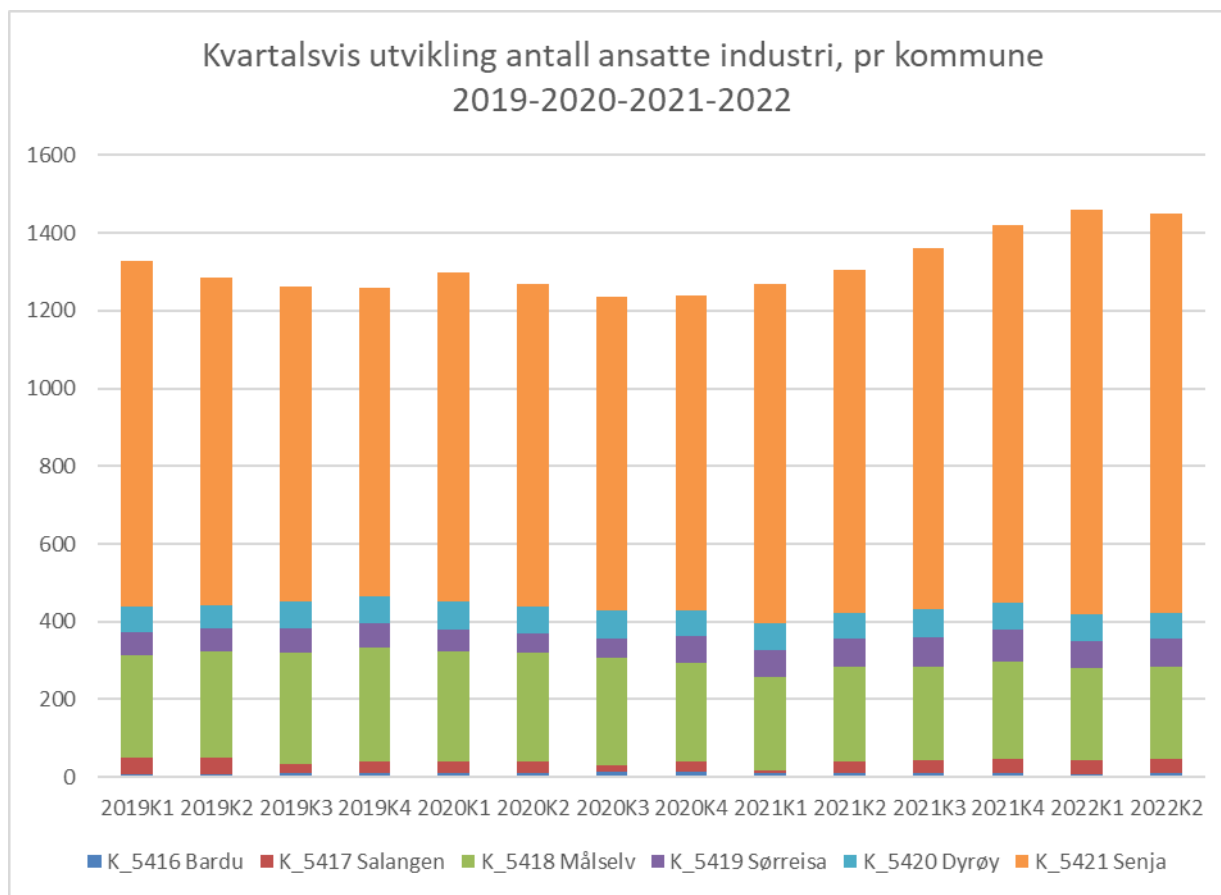
Industrien har også hatt vekst i perioden, med 13 % vekst og 159 nye ansatte i Midt-Troms.

Næringsmiddelindustri utgjør 62 % av antall ansatte innen industri i 1. kvartal 2022, og har vekst i perioden. Her utgjør sjømatindustrien 73 % (primært lokalisert i Senja og Salangen).

Sjømatindustrien står også for mesteparten av veksten i antall ansatte, med en økning på 169 ansatte fra 2. kvartal 2019 til 2. kvartal 2022 (37 % økning). Dette skyldes særlig etablering av SalMar sitt nye slakteri InnovaNor i Senja. Midt-Troms har også en betydelig næringsmiddelindustri innen bearbeiding av grønnsaker og kjøtt, med blant annet Nortura i Målselv, ArtNor og Troms potet på Senja og Dyrøymat i Dyrøy. Finnjord smelteverk med produksjon av ferrosilisium i Senja er stor industriaktør, og står for 11 % av de ansatte i industrien Midt-Troms. Andre betydelige industriaktører er trevareindustri, Vonin Refa (leverandør til sjømatnæring), Demas (el) og Skaland Graphite som utvinner og bearbeider grafitt. Veksten i industri ser ut til å fortsette pr 2. kvartal 2022.

Figur: Kvartalsvis utvikling antall ansatte i industrinæringen pr. kommune 2019-2022

Kilde: SBB. Ansatte etter sektor (5 grupper), næring (5-siffernivå) og arbeidssted (K)

Reiseliv

Reiselivet har vært hardt rammet av pandemien, men fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2021 viser overnatting og serveringsvirksomhet en vekst på 5 %, og ser nå ut til å være på nivå med tiden før pandemien i 3. kvartal 2019 – det høyeste nivået i hele perioden fra 2016-2022. Transport og lagring har også 6 % vekst. Her finner vi også noen ansatte som tilhører reiselivsnæringen. Varehandel har også vært rammet av pandemien, men ser ut til å være tilbake, og viser vekst i perioden fra 4. kvartal 2019 til 4. kvartal 2021.

Tjenesteyting

Næringene teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting har også utviklet seg til en betydelig næring i Midt-Troms de siste årene. Teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift omfatter spesialisert faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting, som; regnskap, revisjon, juridisk, økonomisk og teknisk rådgivning med ansatte med høy utdanning spesialisert kunnskap. Forretningsmessig tjenesteyting omfatter generelle forretningsmessige tjenester som

utleie og leasing av eiendom og driftsmateriell etc., bemanningstjenester etc. Disse næringene har til sammen 1054 ansatte i Midt-Troms pr 2. kvartal 2022. Forretningsmessig tjenesteyting er den næringa med størst vekst i hele perioden fra 2016, med 238 ansatte fra 2. kvartal 2016 til 2. kvartal 2022. Personlig tjenesteyting er stabil i perioden, med en liten nedgang til 430 ansatte pr 2. kvartal 2022.

Ser vi på utviklinga siste år fra 2. kvartal 2021 til 2. kvartal 2022 ser vi de samme tendensene, med sterk vekst i industrien, forretningsmessig tjenesteyting, varehandel, overnattings- og serveringsvirksomhet og varehandel.

Figur: Utvikling antall ansatte, alle næringer Midt-Troms

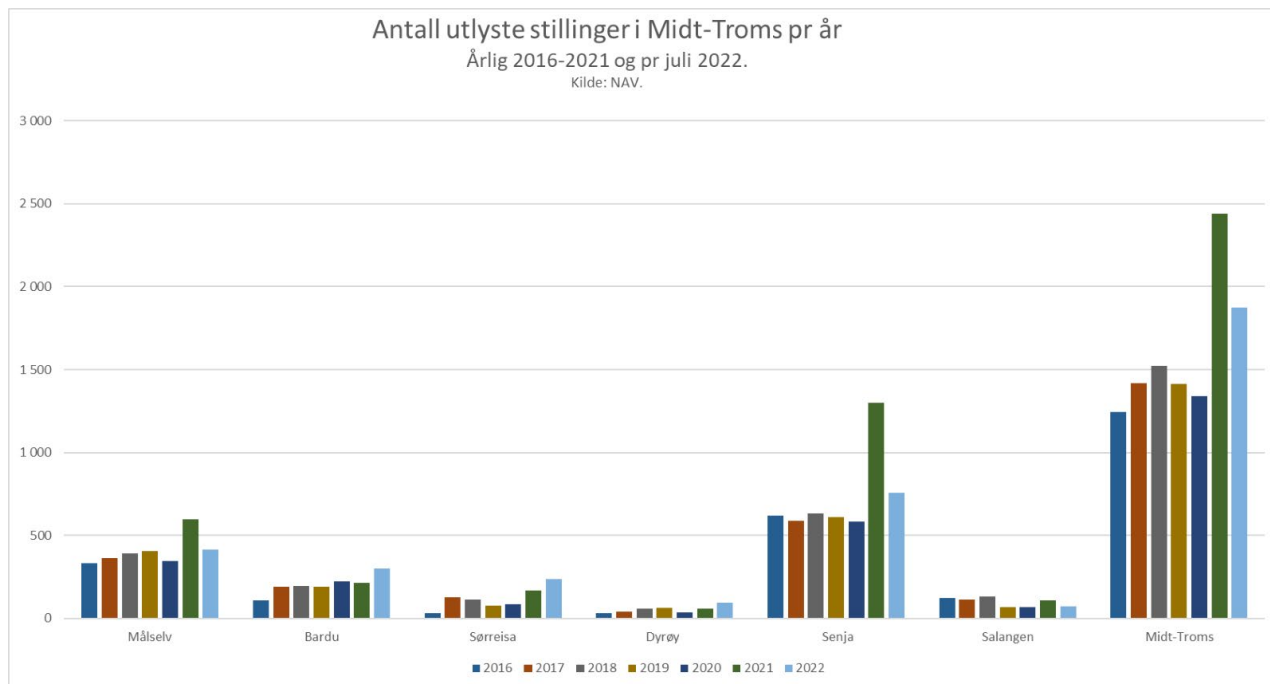
Utvikling i antall ansatte alle næringer i Midt-Troms 2.kvartal 2021 og 2022. Offentlig og privat sektor.				
	2021K2	2022K2	Endring	%-vis endring
00-99 Alle næringer	14459	14959	500	3 %
86-88 Helse- og sosialtjenester	4006	3997	-9	0 %
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	1857	1961	104	6 %
85 Undervisning	1651	1621	-30	-2 %
10-33 Industri	1305	1450	145	11 %
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	1336	1338	2	0 %
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	767	768	1	0 %
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	659	689	30	5 %
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	575	655	80	14 %
49-53 Transport og lagring	637	636	-1	0 %
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	430	572	142	33 %
90-99 Personlig tjenesteyting	435	430	-5	-1 %
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	400	404	4	1 %
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	205	209	4	2 %
58-63 Informasjon og kommunikasjon	117	151	34	29 %
05-09 Bergverksdrift og utvinning	45	40	-5	-11 %
64-66 Finansiering og forsikring	25	28	3	12 %
00 Uoppgitt	9	10	1	11 %

Kilde: SBB. Ansatte etter sektor (5 grupper), næring (5-siffernivå) og arbeidssted (K)

Høyt antall ledige stillinger i Midt-Troms i 2021 og 1. kvartal 2022

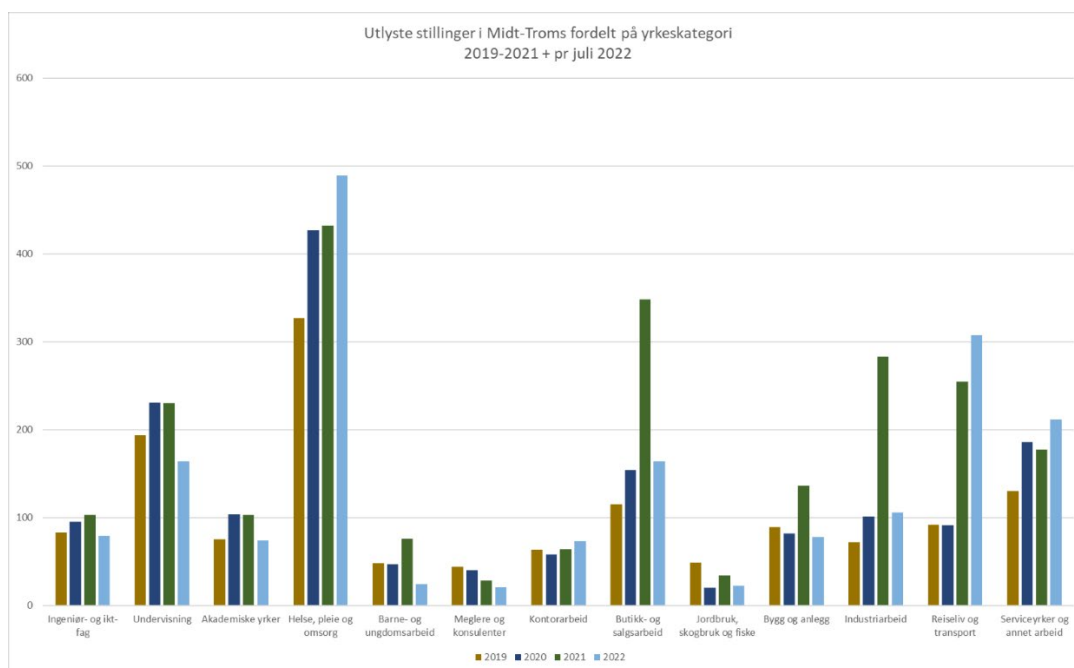
Arbeidsmarkedet for Nord-Norge generelt viser en kraftig økning i antall utlyste stillinger, kombinert med meget lav ledighet.

Figur: Økning i antall stillinger i Midt-Troms

Kilde: NAV

Figur 2: Utlyste stillinger i Midt-Troms fordelt på yrkesgrupper og kommune

Kilde: NAV

Statistikk fra NAV over utlyste stillinger i Midt-Troms viser en sterk økning i perioden. Også i antall utlyste stillinger vises effekter av pandemien. Særlig innen yrkesgruppene butikk og salgsarbeid, reiseliv og transport, og bygg og anlegg ser vi svak nedgang eller ingen endring fra 2019-2020, mens det har vært en kraftig økning innen disse yrkesgruppene i 2021, som ser ut til å

fortsette i 2022. Det er grunn til å anta at pandemien med nedgang i antall utlyste stillinger samt permitteringer/avsluttede arbeidsforhold i 2020 bidrar til at tallet på utlyste stillinger i 2021 er høyt.

Samtidig er det vekst i antall utlyste stillinger i næringer som ser ut til å være mindre påvirket av pandemien, som for eksempel industri. Det er også vekst i antall stillinger innen offentlig, særlig innen helse, pleie og omsorg.

Statistikken til NAV viser ikke hvor mange stillinger som har vært utlyste flere ganger, eller hvor mange av stillingene som er helt nye jobber. NAV i Midt-Troms erfarer at mange bransjer har stort behov for folk, særlig innen yrkesfagene, men også høgskole/universitet. Samtidig er det også flere som generelt opplyser at det er blitt vanskeligere å få tak i folk, og at det er færre søkere på ledige stillinger. Det er grunn til å anta at ikke alle ledige stillinger lyses ut, slik at det reelle tallet på ledige jobber kan være høyere.

Arbeidsledigheten i Midt-Troms er lav. Ifølge NAV er imidlertid mange innbyggere på ulike ytelser. Her ligger en betydelig arbeidskraftreserve. NAV opplever at mange bedrifter ønsker å inkludere. Det viktigste er at folk er motivert for å jobbe, opplæringen kan ofte bedriftene selv. NAV har en stor virkemiddelpakke som kan og skal brukes på personer som er tilmeldt NAV og som trenger kompetanseheving for å komme i jobb. Det er alltid brukers behov som styrer hvilke ytelser som tildeles.

Figur: Arbeidsledighet (helt ledig i % av arbeidsstyrken) pr. mnd. i 2022

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli
I alt Troms og Finnmark	2,1	1,8	1,7	1,6	1,4	1,4	1,4
5416 Bardu	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
5417 Salangen	2,1	1,8	2,2	1,5	1,5	2,7	2,7
5418 Målselv	1,5	1,0	0,9	0,7	0,8	0,9	0,7
5419 Sørreisa	2,1	1,8	1,6	1,4	1,0	1,3	1,2
5420 Dyrøy	2,6	3,7	3,1	2,9	2,0	1,0	1,8
5421 Senja	1,8	1,5	1,5	1,5	1,5	1,2	1,5

Kilde: NAV

Ifølge SSB var det på landsbasis 1. kvartal 2022 over 100 000 ledige stillinger. Dette er det høyeste som er målt i statistikken sin historie. Samtidig er arbeidsledigheten på landsbasis det laveste nivået siden 2009. Tallet på ledige stillinger gikk opp med 7 000 fra 4. kvartal 2021 til 1. kvartal 2022. Det

tilsvarende en oppgang på 7,3 prosent. NAV sin nasjonale arbeidsmarkedsprognose pr. 1. kvartal 2022 tilsier en ledighet på 1,9 prosent av arbeidsstyrken i 2022 og 2,0 prosent i 2023, og innebærer en svært lav ledighet i et historisk perspektiv. Effektene av pandemien har forsvunnet raskere enn antatt, og krigen i Ukraina vil på kort sikt ikke ha stor betydning for arbeidsmarkedet i Norge. Etterspørselen etter arbeidskraft er nå svært høy og ledigheten lav.

Kommunene ser et stort rekrutteringsbehov

I vår nabokommune, Senja, er det gjort analyser for rekrutteringsbehov framover. Mange fra Dyrøy har i dag sin arbeidsplass i Senja kommune. Senja kommune ser et stort behov for rekruttering til kommunen i et 5- til 10-års perspektiv. Demografi, med en befolkning som blir eldre vil kreve en økning i antall ansatte i kommunal sektor innen helse og omsorg (økning på 29 % på landbasis fra 2021-2031) dette tilsier 177 nye stillingshjemler i Senja kommune i perioden fra 2022 til 2031 bare innen helse og omsorg. Senja kommune har 14,27 % turnover (eksternt) i perioden 2017-2021). Dette betyr at det ofte er behov for å rekruttere nye ansatte til kommunen, og at Senja kommune konkurrerer med andre kommuner og privat sektor om kompetanse. Det er bekreftet at situasjonen er den samme i de andre kommunene i Midt-Troms, uten at dette er tallfestet fra den enkelte kommune.

Økt etableringstakt i Midt-Troms kommunene de siste årene

Det er en økende tendens i antall etableringer i kommunene i Midt-Troms.

Figur: Etableringer i Midt-Troms 2019-2021

Kilde: Brønnøysundregisteret, via Pure Help Pro. Alle etableringer, ENK, ANS og AS.

Figur 3: Etableringer i Midt-Troms 2021 fordelt på kommuner

Kilde: Brønnøysundregisteret via Pure Help Pro. Alle etableringer, ENK, ANS og AS.

De siste tre årene har 888 bedrifter blitt etablert i kommunene i Midt-Troms. Det var en liten nedgang i antall etableringer i pandemiåret 2020. I 2021 ble det etablert totalt 358 selskaper i Midt-Troms. Dette er en solid økning sammenlignet med antall etableringer 2019 og 2020. Næringshagen Midt-Troms ser i samme periode en økende tendens i antall henvendelser fra bedriftsetablerere som ønsker bistand.

17.3 Tilbakemeldinger fra næringslivet

Det er gitt klare tilbakemeldinger fra næringslivet om potensialet for nye arbeidsplasser.

I det følgende oppsummeres innspill fra Sjømatklyngen Senja og Visit Senja-regionen gitt i mai-juni 2022. Merk; det er ikke innhentet innspill fra store bransjer som varehandel, transport, bygg og anlegg og øvrig industri utenom fiskeindustrien pr. august 22.

Sjømatnæringen ser potensial for nye arbeidsplasser frem mot 2025

Sjømatnæringen er en viktig driver i Midt-Troms. Senja er Norges største sjømatkommune målt i verdiskaping når vi ser på fiskeri, fiskeindustri, havbruk og leverandørindustri under ett (og ikke

salgsaktiviteter), og er 9. størst i Norge når vi ser på antall ansatte i næringen³. I Troms og Finnmark er Tromsø og Senja de største sjømatkommunene målt i antall sjømatrelaterte sysselsatte. I 2019 var det 1010 direkte sysselsatte i sjømatnæring i Senja kommune, og 240 indirekte sysselsettingseffekter. 17 % av de sysselsatte i Senja er sysselsatt direkte eller indirekte gjennom sjømatnæringa.

Sjømatklyngen Senja har gjort en rask undersøkelse blant sine medlemsbedrifter for å kunne si noe om hva som er potensialet for nye arbeidsplasser i deres bedrifter i Senja i et treårsperspektiv, innen utgangen av 2025. Alle de større sjømatbedriftene melder at de har potensial for å øke antallet ansatte. Undersøkelsen viser et samlet potensial på *fra 400-800 nye arbeidsplasser de neste årene*.

17.3.1 Reiselivet har ambisjoner om flere helårige arbeidsplasser

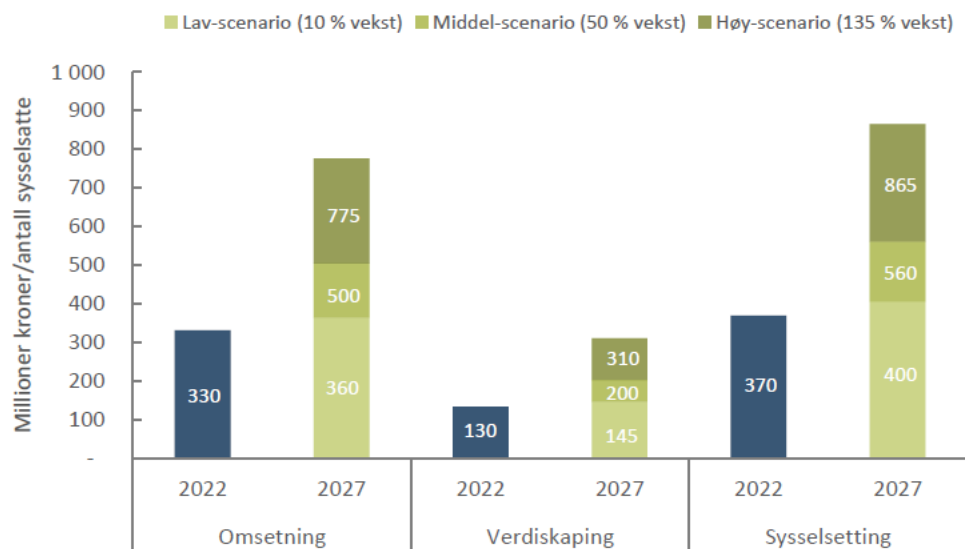
I Masterplan for Senja-regionen uttrykker reiselivet i Senja en klar ambisjon om å skape flere jobber. Økonomisk verdiskaping skal dobles i løpet av tre år (fra 2021 til 2024) og det målsettes en økning i helårige arbeidsplasser i perioden⁴.

Menon Economics har gjennomført en økonomisk analyse av reiselivet i Senja-regionen, som inkluderer kommunene Senja, Dyrøy, Sørreisa og Målselv. Her er reiseliv definert som bransjene servering, overnatting, opplevelser, formidling og transport. Analysen viser en sterk vekst i omsetning, verdiskaping og antall sysselsatte i reiselivet i Senja-regionen i perioden 2009-2019, og peker på et stort potensial for økning i antall jobber i reiselivsnæringen i regionen frem mot 2027.

Det er utarbeidet tre ulike fremtidsscenarioer hvor man har beregnet lokal omsetning, verdiskaping og sysselsetting i 2027. Scenarioene lav, middels og best-case er sammenlignet med 2022. Menon legger til grunn at regionen i 2022 vil være tilbake på samme nivå som i 2019 (før pandemien), og beregner at tilreisende sitt samlede forbruk i Senjaregionen utgjør 330 millioner kroner i 2022. Dette legger videre grunnlag for 130 millioner i verdiskaping og 370 sysselsatte. Merk at antall sysselsatte her inkluderer både deltids- og heltidsstillinger.

Figur: Omsetting, verdiskaping og sysselsetting reiseliv

Omsetting, verdiskaping og sysselsetting generert av tilreisendes forbruk i 2022 og tre ulike scenarier for 2027. Vekstanslagene representerer samlet vekst per scenario i 2027 relativt til 2022. Kilde: Menon

Kilde: *Menon Economics*

Lav-scenarioet vil innebære en vekst fra 2022 til 2027 på 10 % i disse nøkkeltallene, noe som tilsier 400 deltids- og heltidsansatte – en økning på 30 nye sysselsatte fra det antatte 2022-nivået. Middel-scenarioet representerer 50 % øking, tilsvarende 560 sysselsatte, en økning på 190 sysselsatte fra det antatte 2022-nivået. Klarer derimot Senjaregionen, der Dyrøy er inkludert, å realisere «best-case-scenarioet» innebærer det en samlet vekst på 135 % over de neste fem årene.

Sysselsetting vil da vokse til 865 – en økning på 495 nye sysselsatte fra 2022-nivået. Det knytter seg naturlig nok en god del usikkerhet til analysen, og til hvilket scenario som vil treffe best i forhold til utvikling i reiselivsmarkedet i 2022 og fremover.

I mai 2022 ble det gjort en medlemsundersøkelse blant Visit-Senja regionen sine medlemsbedrifter for å kunne si noe om hva som er potensialet for nye arbeidsplasser i deres bedrifter i et treårsperspektiv, innen utgangen av 2025. Denne undersøkelsen støtter hypotesen om at det blir vekst i sysselsettingen i reiselivet i regionen.

17.3.2 Hva er de største hindrene?

Hva er de største hindrene for å realisere mulig vekst i nye jobber?

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft ser ut til å være det største hinderet for å realisere vekstpotensialet. Det blir stadig mer utfordrende å rekruttere kvalifisert arbeidskraft og kompetanse.

Den demografiske utviklingen tilsier at befolkningen blir eldre. Samtidig er det et betydelig «brain drain» fra regionen, hvor unge reiser bort for å ta utdanning, og ikke kommer tilbake til hjemkommunen. Det er høyt press i arbeidsmarkedet regionalt og nasjonalt, 100 000 ledige stillinger på landsbasis pr 1. kvartal 2020. Ifølge Norges Bank pr første kvartal 2022 at halvparten av bedriftene i Norge har problemer med å få tak i ansatte med riktige kvalifikasjoner, og 2 av 3 NHO bedrifter har udekket kompetansebehov.

Bedriftene i Midt-Troms melder det stadig blir mer utfordrende å rekruttere kvalifisert arbeidskraft og kompetanse. Flere melder til NAV at de får få eller ingen søkere på utlyste stillinger. Selv om det vil kunne være noe å hente i en lokal arbeidskraftreserve slik NAV antyder, vil ikke disse opp mellom 500-1000 nye arbeidsplassene være mulige å realisere dersom man ikke klarer å få til betydelig tilflytting til kommunen.

Andre flaskehals for vekst som meldes blant annet fra Sjømatklyngen er mangel på bolig for nye ansatte. Øvrige flaskehals for vekst er beskrevet blant annet i Regional Næringsplan for Midt-Troms 2018-21. Dette vil utredes mer i det videre arbeidet med rullering av Regional Næringsplan.

Følgende utfordringer og tiltak ble nevnt i samtaler med næringsaktører pr. august 22.

- Omdømme og attraktivitet: Hvordan skal arbeidstakere i regionen være synlige og attraktive for tilflyttere og hjemflyttere? Jobb for to i regionen?
- Hvordan når vi de unge med tilknytning hit? Lyse ut flere juniorstillinger, gjøre avtaler mens studentene er under utdanning?
- Tilgang på boliger for tilflyttere (innspill til boligmelding og distriktsmeldingen fra Sjømatklyngen Senja)
- Bolyst og kveldsøkonomi?
- Drahjelp fra nasjonale prosesser som distriktsmeldingen? Pilotprosjekter arbeidskraft?
- Arbeidskraftreserve? Flere over fra tiltak/NAV og ut i jobb?

Utfordringer og tiltak blir eget tema i det videre arbeidet med regional næringsplans som Dyrøy er en del av.

Kort om hva som telles – om begreper som er benyttet i analysen

I offentlig statistikk benyttes flere begreper, som antall ansatte, antall lønsmottakere, antall jobber/arbeidsforhold, og antall sysselsatte. I samfunnsanalysen for Midt-Troms har en lagt til grunn antall jobber/arbeidsforhold, samt antall sysselsatte som parameter når det er sett på historisk utvikling og status i dag, basert på statistikk fra SSB. NAV har hentet statistikk for ledige stillinger (dette kan antas at tilsvarer antall jobber/arbeidsforhold, og inkluderer både hele stillinger og deltidsstillinger, faste stillinger og engasjement). Næringsaktører har blitt forespurt om potensialet for nye arbeidsplasser. I analysen fra Menon er det beregnet potensiale for økning i antall sysselsatte i regionen.

Antall jobber/arbeidsforhold inkluderer både hel- og deltidsstillinger, i alle aldersgrupper. Både bosatte og ikke-bosatte i kommunen. Selvstendig næringsdrivende samt frilansere, og oppdragstakere er tatt med. Her telles både hovedarbeidsforhold og biarbeidsforhold. Flere arbeidsforhold i samme virksomhet summeres opp til ett. SSB tilgjengeliggjør ikke statistikk for antall jobber/arbeidsforhold fordelt på næringer pr kommune, laveste regionale nivå for denne statistikken er fylke.

Antall sysselsatte i en kommune tilsvarer antall personer med hovedarbeidsforholdet sitt i kommunen, i aldersgruppen 15-74 år. Inkluderer både hel- og deltidsstillinger og selvstendig næringsdrivende samt vernepliktige og de som er på tiltak gjennom NAV. En person som eksempelvis er sysselsatt i Dyrøy, men har sitt hovedarbeidsforhold i en annen kommune, vil ikke telles. Alle jobber telles ikke med, fordi kun hovedarbeidsforholdet telles.

Antall ansatte i en kommune tilsvarer både bosatte og ikke bosatte. Inkluderer kun ordinære arbeidsforhold, ikke selvstendig næringsdrivende eller *frilansere, oppdragstakere og mottakere av honorar* som utgjør en betydelig andel innen store næringer i Midt-Troms som fiske og fangst og jordbruk. Antall ansatte har det høyeste detaljnivået for næringsgrupper på kommunenivå, men en ulempe er at den ikke. Antall ansatte og antall sysselsatte vil derfor normalt være lavere enn antall jobber/arbeidsforhold i en kommune.

Tabellen viser sysselsatte personer etter arbeidssted, antall ansatte etter arbeidssted samt antall jobber/arbeidsforhold etter arbeidssted pr. kommune og samlet for Midt-Troms.

Figur: Antall sysselsatte personer- og ansatte

	2019	2020	2021
Sysselsatte Bardu	2045	1986	2003
Ansatte Bardu	1412	1399	1427
Antall jobber Bardu	2215	2151	2195
Sysselsatte Salangen	955	945	966
Ansatte Salangen	1053	1031	1060
Antall jobber Salangen	1103	1077	1105
Sysselsatte Målselv	3557	3732	3741
Ansatte Målselv	2980	3016	3005
Antall jobber Målselv	3867	4063	4074
Sysselsatte Sørreisa	1094	1102	1064
Ansatte Sørreisa	993	1002	1001
Antall jobber Sørreisa	1162	1165	1176
Sysselsatte Dyrøy	371	356	357
Ansatte Dyrøy	386	356	369
Antall jobber Dyrøy	416	391	396
Sysselsatte Senja	7582	7469	7605
Ansatte Senja	8005	7842	8142
Antall jobber Senja	8380	8182	8477
Sysselsatte Midt-Troms	15604	15590	15736
Ansatte Midt-Troms	14829	14646	15004
Antall jobber Midt-Troms	17143	17029	17423

Figuren viser antall sysselsatte personer- og ansatte etter arbeidssted, pr. kommune og samlet for Midt-Troms. *Kilde: SSB*

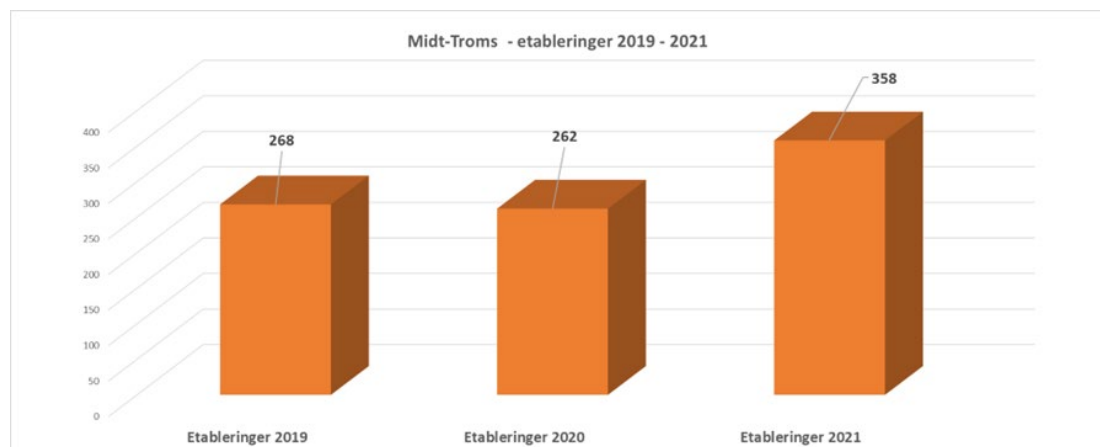
17.4 Næringslivet og etableringer i Midt-Troms

I dette kapitlet presenteres et bilde av næringslivet i Midt-Troms. Igjen, også i Dyrøy har vi et regionalt arbeidsmarked, og følgelig vil mange som vurderer Dyrøy som bosted, se etter potensielle jobber i hele regionen. Dette er selvsagt ikke det totale bildet, men en oversikt som gir en beskrivelse av situasjonen i næringslivet pr 2022.

Etableringstakt i næringslivet er en indikator på antall initiativer i næringslivet. Det er sett på antall nyregistrerte firma innenfor selskapsformene AS og ENK. I perioden 2019 til 2022 har antallet vært hhv 268, 262, 358 og 285 (pr 1 nov). De siste fire årene har dermed over 1000 bedrifter blitt etablert i kommunene i Midt-Troms. Det var en liten nedgang i antall etableringer i pandemiåret 2020, men

2021 så man en solid økning igjen. Næringshagen Midt-Troms ser i samme periode en økende tendens i antall henvendelser fra bedriftsetablerere som ønsker bistand.

Figur: Etableringer Midt-Troms 2019-2021

Kilde: *Purehelp.no*

Av de etablerte foretakene er det mange små foretak, såkalte levebrødsforetak, på hel- eller deltid.

Følgende bransjer er de mest hyppige når det gjelder etablering:

- 1 Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers: 51 foretak
- 2 Hav- og kystfiske: 31 nye foretak
- 3 Oppføring avbygninger/snekkerarbeid: 31/27 nye foretak
- 4 Allmenn legetjeneste: 30 foretak
- 5 Diverse rådgivning/konsulentvirksomhet: 25 foretak
- 6 Grunnarbeid: 21 nye foretak.

17.4.1 Midt-Tromsregionen i NHOs Kommune-NM

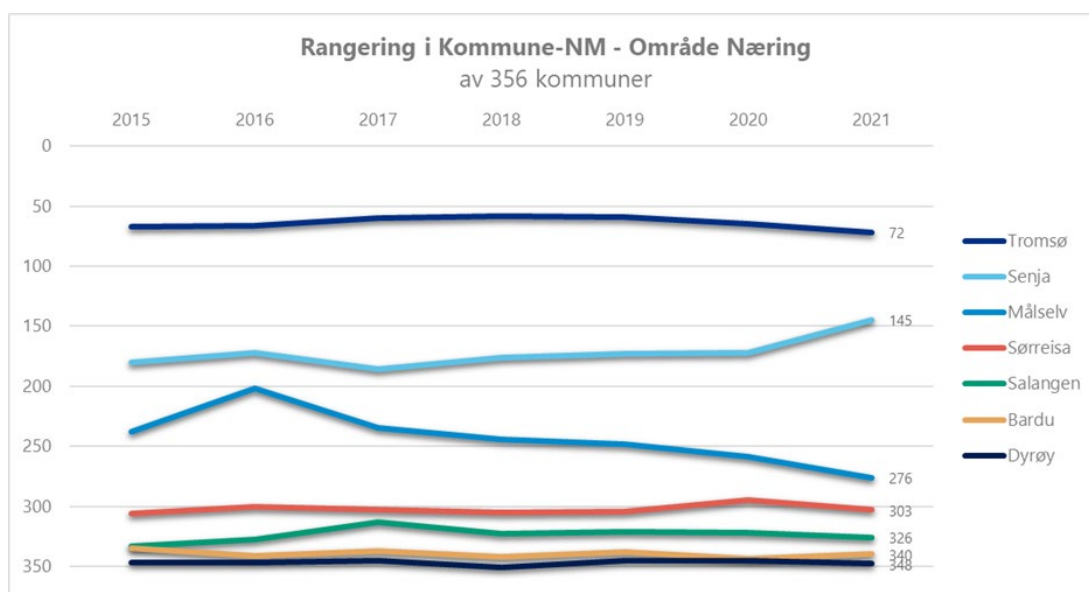
NHOs kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse, og kommunal økonomi. Hvert av kriteriene er bygd opp av underkriterier, slik at det gis et sammensatt bilde av utviklingen i kommunene.

Områdeindikatoren for næringsliv uttrykker vekstkraften i privat næringsliv og omfatter fire enkeltindikatorer. Indikatoren for næringslivsvariasjon angir hvor robust næringslivet er med hensyn til spredning over flere næringer. En høy verdi indikerer at næringslivet har flere bein å stå på, mens kommuner med ensidig næringsliv er sårbare for enkeltnærings markedsutvikling. Inntektsnivå inngår som en indikator for den private kjøpekraften i kommunen, og privat sysselsetting indikerer

omfanget av privat næringsliv. Kommunenes kjøp av private tjenester er en indikator på kommunesektorens privatisering og bruk av næringslivets tilbud (<https://kommunenm.nho.no>).

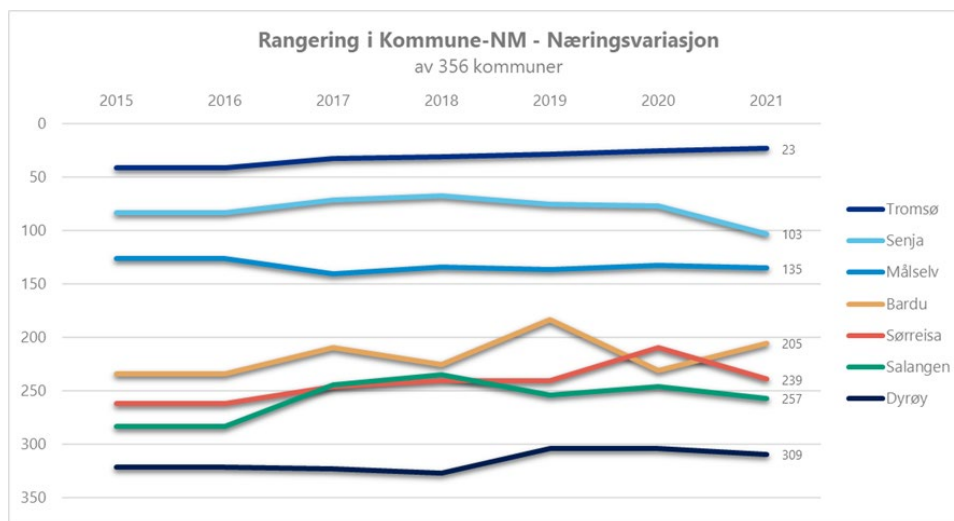
Hvordan klarer kommunene seg i Kommune-NM når det gjelder næring? Kommunene i Midt-Troms er stort sett små, og dermed er det vanskelig å ha for eksempel stor næringslivsvariasjon og høy privat sysselsetting. Det er derfor er det viktig ikke å trekke for bastante konklusjoner om utviklingen og plasseringen, men den gir likevel en god indikasjon på tilstanden i næringslivet. I figurene under presenteres kommunenes plassering fra 2015 til 2021 slik at en ser trenden. Tromsø er tatt med som referanse ift store kommuner/bykommuner.

Figur: Midt-Troms kommunene i kommune-NM, næring

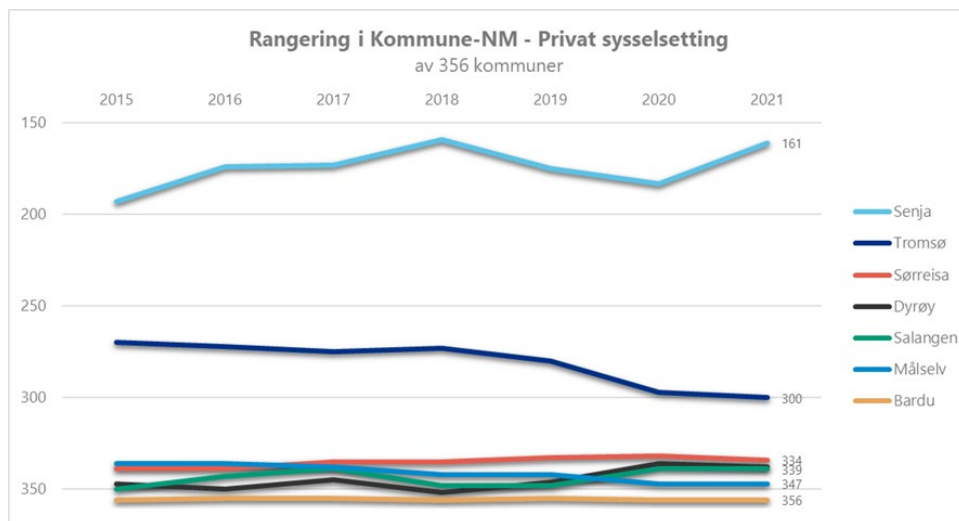
Kilde: [NHO – Kommune-NM 2022](#)

Figur: Midt-Troms kommunenes rangering mtp. næringslivsvariasjon

Kilde: [NHO – Kommune-NM 2022](#)

Figur: Midt-Troms kommunenes rangering mht. privat sysselsetting

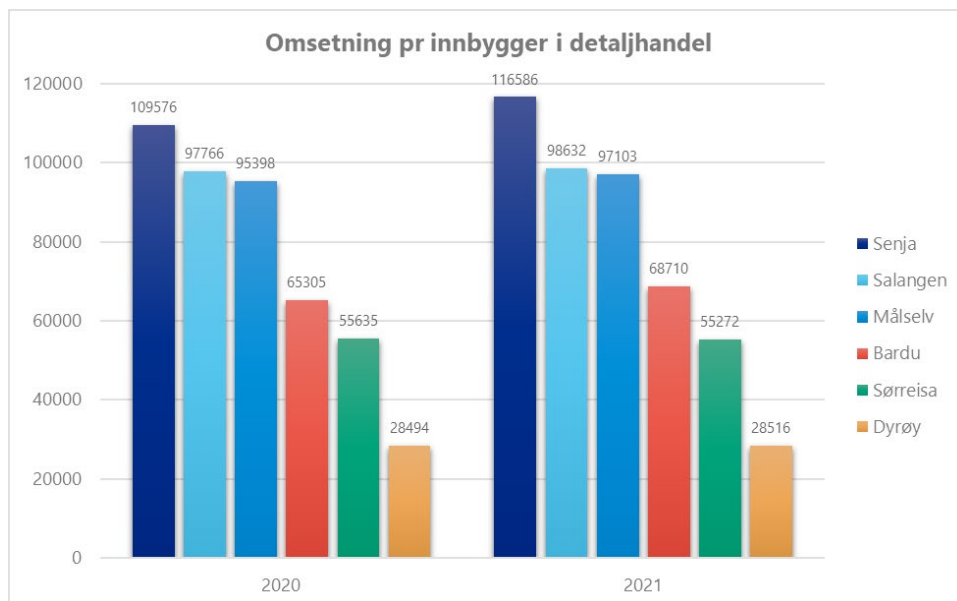

Kilde: [NHO – Kommune-NM 2022](#)

17.5 Handelsstatistikk i Midt-Troms

Følgende diagram viser omsetning i handel pr innbygger i Midt-Tromskommunene. Tallene er eksklusiv omsetning av motorkjøretøyer og bensin, og eksklusiv merverdiavgift.

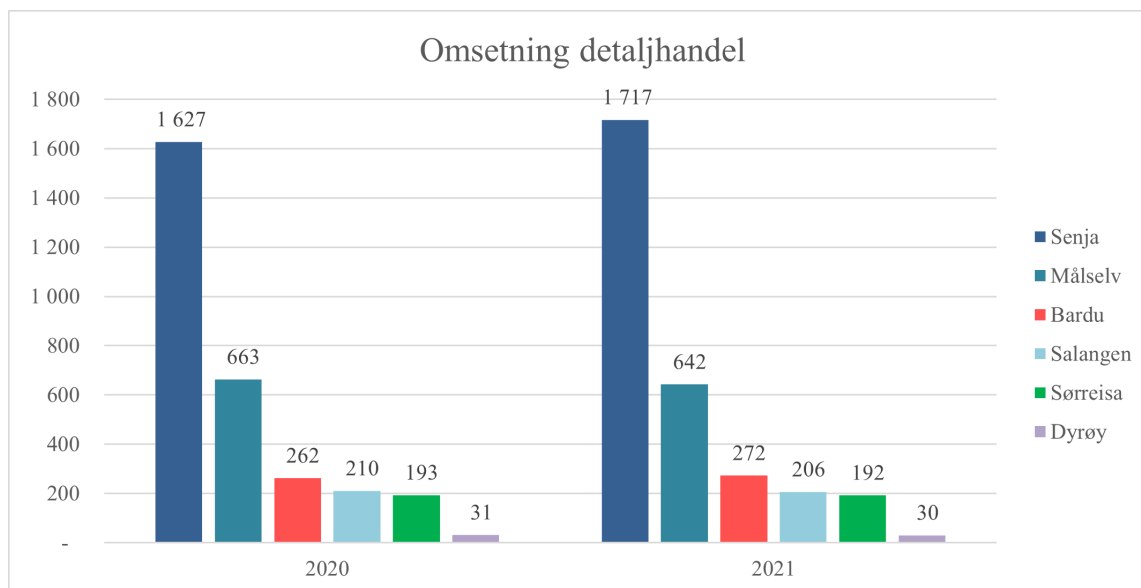
Figur: Handel pr. innbygger i Midt-Troms 2020-2021

Kilde: [SSB, Tabell: Omsetning per innbygger i detaljhandel](#)

Følgende diagram viser samlet omsetning i varehandelen i Midt-Tromskommunene.

Figur: Total omsetning i varehandelen i Midt-Troms, detaljhandel

Kilde: [SSB: Omsetning varehandel](#)

Finnsnes er regionens største handelssenter, men Bardufoss og Setermoen er også betydelige regionale handelssenter med et bredere utvalg av spesialvarer, mens de mindre kommunene har mest dagligvarehandel og et begrenset utvalg av spesialvarer.

17.6 Næringsstruktur i Midt-Troms

Ytre Midt-Troms er tung på sjømat og industri, mens indre Troms er stor på landbruk og bygg/anlegg.

Sjømatnæringen i Midt-Troms er den næringen som står for den største verdiskapingen i regionen. I regional næringsplan for Midt-Troms, 2024-2028 er sjømatnæringen grundig beskrevet.

Nofima har på oppdrag fra Fiskeri og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF) nylig utarbeidet en egen rapport. Havbruksfondet har vist seg som et viktig verktøy for å støtte kommuner som legger til rette for havbruk. I 2022 nådde utbetalingene fra Havbruksfondet rekordhøye 3,1 milliarder kroner, fordelt på 140 kommuner og syv fylker. Kommuner i Troms og Finnmark mottok 971 millioner over to år. Midler fra Havbruksfondet er størst annethvert år fordi store deler av midlene stammer fra statens salg av konsesjoner og økt kapasitet.

Dyrøy kommune trekkes frem som en stor mottaker av midlene fra Havbruksfondet. Basert på folketallet i andre kvartal i fjor mottok Dyrøy kommune 15.573 kroner per innbygger. I rapporten kommer det frem at det er 47 sysselsatte innen havbruk i Dyrøy kommune.

Figur: Utbetaling havbruksfond i Midt-Trom

Kommune	Utbetaling havbruksfond i kroner per innbygger i 2022	Utbetalt 2022
Salangen	3.431	7.113.366
Sørreisa	785	2.667.512
Dyrøy	15.573	16.445.954
Senja	6.155	91.017.742
Lavangen	685	6.668.780

Kjelde: *Nofima*

Bygg- og anleggsnæringen i Midt-Troms består av rundt 550 registrerte foretak, med en samlet omsetning på over 2,8 milliarder i 2021, og med nærmere 2000 sysselsatte. Bransjen består av virksomheter innen eiendomsutvikling, oppføring av bygninger, snekkervirksomhet, elektrisk installasjon, rørleggerarbeid, grunnarbeid og øvrige bygg/anleggsgfag og relaterte virksomheter. 33 bedrifter har en omsetning på over 20 millioner kroner. Hovedtyngden av bygg- og anleggsnæringen er lokalisert i Senja og Målselv.

Transportnæringen er en betydelig næring i regionen, og utgjøres av ca. 180 registrerte foretak med samlet omsetning på ca. 360 millioner kroner i 2021. Bransjen består av aktører innen godstransport, lager, spedisjon, havne- og kaianlegg og ulike typer persontransport. Regionen har 13 foretak med omsetning over 10 millioner kroner, der Transportsentralen er suverent størst med 63 millioner kroner. Av disse 13 er 7 lokalisert i Senja, 3 i Målselv, 2 i Sørreisa og en i Bardu.

Handels og servicenæringene utgjør en stor og viktig del av næringslivet, med viktige servicetilbud til befolkning og øvrig næringsliv, mange arbeidsplasser og stor verdiskaping. Handelsnæringen utgjøres av foretak innen detaljhandel, agentur og engroshandel. Totalt er det registrert rundt 500 foretak innen handel i Midt-Troms, av dette ca. 40 med omsetning over 20 millioner kroner. Den største bedriften både i omsetning og antall ansatte innen denne kategorien er Lians.

Innenfor annen tjenesteyting finner vi ca. 130 bedrifter, hvorav 20 har mer enn 1 ansatt. Den største, med over 40 ansatte er Sørreisa Vask og Søm AS.

Reiselivsnæringen i Midt-Troms består av ca. 180 foretak fordelt på overnatting, servering, opplevelser og transport. Reiselivsnæringen er litt mindre næring sammenlignet med ovenstående næringer, men har stort potensial og gir store ringvirkninger til lokalsamfunnet. Det sysselsettes ca. 950 personer og samlet omsetning ifølge Purehelp.no var ca. 300 millioner kroner i 2021. Mange av bedriftene er små med bare en ansatt eller enkeltpersonsforetak, men 40 av bedriftene har mer enn 10 ansatte. De største er Bardufoss Hotell og Finnsnes Hotell med rundt 50 ansatte.

Landbruket i Midt-Troms har mange funksjoner og viktigst er produksjon av ren og trygg mat tilpasset det markedet etterspør. Parallelt med revidering av regional næringsplan utarbeides det en egen regional landbruksplan. Det henvises derfor til denne når det gjelder fakta om landbruket, men i grovt sysselsetter landbruk og skogbruk ca 500 personer.

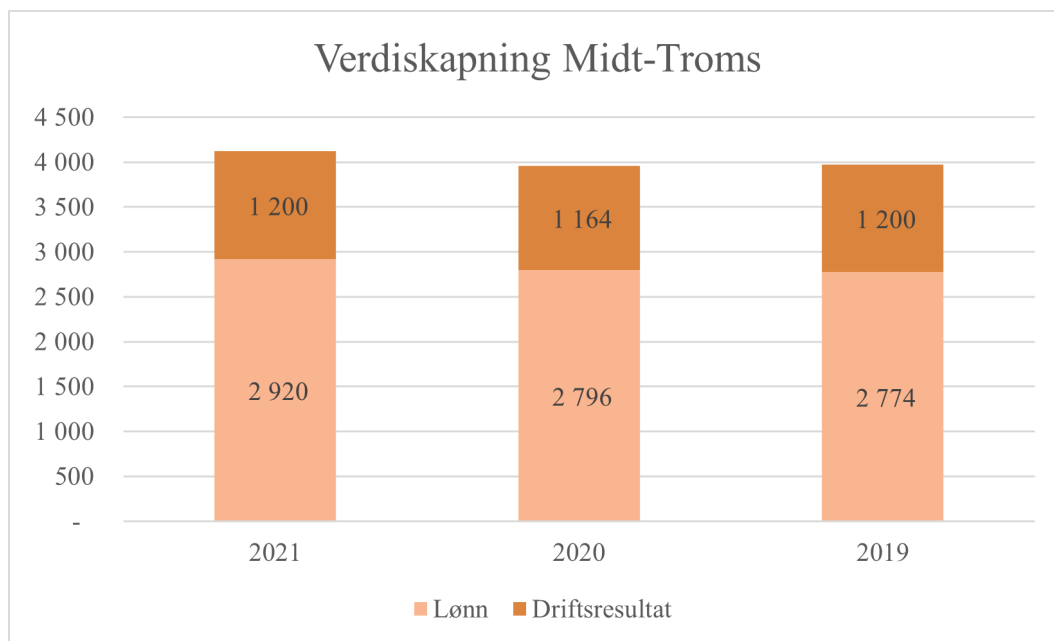
Landbruket er viktig for sysselsetting og bosetting i regionen. Samtidig er et livskraftig landbruk avgjørende for å holde kulturlandskapet ved like og som produsent av miljø- og kulturverdier og andre fellesgoder. Målselv er den største landbrukskommunen i regionen Midt-Troms, mens Balsfjord er den største i fylket. Det er produksjon innenfor både jord, skogbruk og hagebruk

Skogbruket spiller også en viktig rolle i klimautfordringene gjennom skogens store evne til å binde CO2 og som leverandør av virke til mange formal og ren energi. Midt-Troms er en frodig region med gode vekstforhold for skog og skogen dekker ca. 1/3 av landarealet

17.6.1 Verdiskaping i Midt-Tromsregionen

Her beskrives ei samlet verdiskaping i alle bedrifter med offentlige regnskap og forretningsadresse i de sju Midt-Tromskommunene under ett. Verdiskaping defineres som driftsresultat + samlede lønnskostnader og viser verdiskaping av arbeidsplasser og overskudd i regionens næringsliv.

Figur: Samlet verdiskaping i Midt-Troms

Kilde: *Purehelp.no*

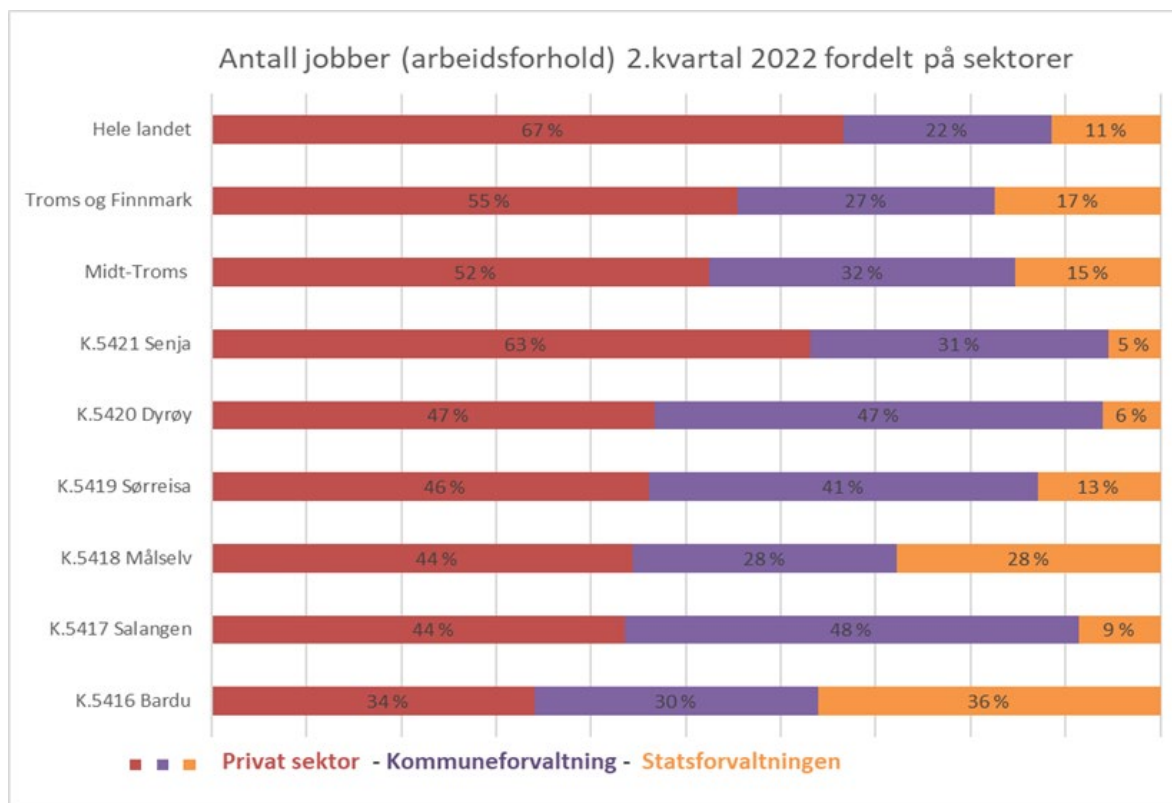
Tallene er justert for de største holdingselskapene, der regnskap framkommer i flere selskap. Samlet verdiskaping basert på dette er på 3,9 til 4,1 milliarder kroner.

Av den totale verdiskapingen i lokalt eid næringsliv, er det det Senja som står for den største andel av verdiskapingen i næringslivet i Midt-Troms, på ca 2,7 milliarder i 2021. Dette er i hovedsak skapt av sjømatnæringen og Finnfjord, i tillegg til tertiærnæringene.

Innlandskommunene har betydelig verdiskaping fra Forsvaret, som er offentlig virksomhet og dermed ikke synlig i denne statistikken.

Næringslivet i Troms er i stor grad basert på utnytting av stedbundne naturressurser, og det er først og fremst her regionens fortrinn ligger også fremover. Næringsaktivitet basert på naturressursene krever økende kunnskap og kompetent arbeidskraft. Kompetanse og FoU er derfor sentrale elementer i utviklingen av næringslivet i Midt-Troms.

Figur: Privat og offentlig sysselsetting

Kilde: SSB

Figuren viser andel jobber i henholdsvis privat, kommunal og statlig sektor i kommunene i 2022. Sjømatnæring, med tilhørende leverandørindustri, gir utslag i statistikken. Senja utmerker seg ved å ha høyere andel private enn offentlige arbeidsplasser. Målselv og Bardu utmerker seg med stor andel statlige arbeidsplasser, noe som primært skyldes Forsvarets tilstedeværelse.

17.7 Industriregionen Midt-Troms

Midt-Troms er et industriyngdepunkt i Troms fylke. Med noen store industribedrifter og et betydelig antall bedrifter totalt, gir høy sysselsettingsgrad innen industrivirksomhet i regionen. Industribedriftene i regionen kjøper i stor grad varer og tjenester fra lokale og regionale leverandører. Industribedriftene er derfor svært viktig for annet næringsliv og bedrifter i regionen. I dette kapitlet er det kun få bedrifter som er nevnt, vel vitende om at det er mange flere. Sentrale industribedrifter som for eksempel produserer næringsmidler og har et betydelig antall ansatte, blir omtalt under verdikjeden for sjømat.

Industribedrifter

Det er registrert ca. 210 bedrifter i Midt-Troms under næringskode *Industri* eller *Bergverk*. Totalt sett sysselsetter disse nesten 2000 personer, hvorav over 800 innenfor fiskeindustri. (Noen oppdrettsselskaper er registrert under Industri i Foretaksregisteret, og telles derfor med her).

Omsetning er rundt 5 milliarder, hvorav størstedelen er fra sjømat/fiskeindustri. Ca. 30 bedrifter har over 10 millioner i omsetning, og ca. 10 har over 100 millioner i omsetning. Den eneste av disse 10 som ikke er innenfor sjømat/fiskeindustri er Finnfjord AS, som til gjengjeld har den desidert største omsetningen på rundt 1,5 mrd. De alle fleste av bedriftene er enten enkeltmannsforetak uten ansatte (85) eller null omsetning (116), og en del er morselskaper eller holdingselskaper.

66 av bedriftene er registrert med mer enn 1 ansatt og 36 har over 10 ansatte (22 Senja, 7 Målselv, 4 Sørreisa, 2 Dyrøy, 1 Salangen, 0 Bardu). 17 av bedriftene har over 30 ansatte. 13 av disse er i Senja (8 innen sjømat), og 1 i hhv Salangen, Sørreisa, Dyrøy og Målselv.

Når det gjelder industri utenom de bedrifter som direkte jobber med sjømat er følgende bedrifter registrert med 10 eller flere ansatte:

Figur: Industribedrifter i Midt-Troms, (foruten Sjømat)

Firmanavn		Antall ansatte
Finnfjord AS	Senja	182
Nortura Sa avd Målselv	Målselv	127
Vónin Refa AS	Senja	122
Bakehuset Nord-norge AS avd Finnsnes	Senja	85
Vonin Refa AS avd Produksjon Finnsnes	Senja	55
Demas AS	Dyrøy	49
Skaland Graphite AS	Senja	40
Art Nor AS	Senja	34
Ferdighus AS	Sørreisa	30
Vonin Refa AS avd Rep Rossvoll	Målselv	27
Veidekke Industri AS Asf Målselv	Målselv	26
Solli Trappefabrikk AS	Senja	22
Kongsberg Aviation Maintenance Services AS avd	Målselv	21
Botnhamn Sveis AS	Senja	20
Fimek AS	Sørreisa	19
Holmen Betong AS	Målselv	18
Hamco Bygg AS	Senja	18
Storegga Betong AS	Målselv	14
Tam AS	Målselv	13
Dyrøymat AS	Dyrøy	13
Bakeri Nostalgi AS	Senja	13

Bertheussen Blikkenslager AS	Sørreisa	12
Bioform AS	Sørreisa	12
Senja Elementer AS	Senja	11

17.8 Oppsummering

- Det er stor aktivitet i arbeidsmarkedet i Midt-Troms, med økning i antall jobber og sysselsetting i flere av de store næringene i regionen i perioden.
- Sjømatklyngen Senja melder om potensial for mellom 400-800 nye arbeidsplasser i Senja hos sine medlemsbedrifter innen utgangen av 2025
- Med bakgrunn i ambisjoner i Masterplan for reiseliv, analyse fra Menon og tilbakemelding fra næringsaktører estimeres et potensial for mellom 50 og 150 nye sysselsatte i reiselivet i treårsperioden 2022-2025.
- I tillegg kommer nye satsinger i industrien (for eksempel Finnfjord) og andre næringer som varehandel og bygg og anlegg.

Situasjonen i Midt-Troms er ikke unik. Arbeidsmarkedet i Nord-Norge generelt viser en kraftig økning i utlyste stillinger, kombinert med lav ledighet. På landsbasis var det over 100 000 ledige stillinger i 1. kvartal 2022. Dette er et historisk høyt tall, det høyeste som er målt i statistikkens historie. Arbeidsledigheten er svært lav, på landsbasis det laveste nivået siden 2009. Samtidig tilsier den demografiske utviklingen nasjonalt og særlig i Nord-Norge at det blir færre personer i arbeidsfør alder i årene som kommer.

Lav ledighet og høy etterspørsel etter arbeidskraft og kompetanse blir en flaskehals for videre utvikling. Dette kan både føre til økte kostnader gjennom press på lønninger, og manglede arbeidskraft kan bli en begrensning som gjør det krevende å realisere utviklingsplaner og få realisert potensialet for nye jobber.

Mange av respondentene her ser for seg fremtidige jobbmuligheter innenfor helse- og sosialtjenester, forsvar og sjømat. Denne gruppen savner fysiske møteplasser, større urbant miljø med aktiviteter, samt bedre buss-, hurtigbåt- og fergetilbud.

18. Næringslivet i Dyrøy – sett gjennom VOX-programmet

Dyrøy kommune ble tatt opp som omstillingskommune i 2017. Målet som omstillingskommune var å bidra til å sikre, utvikle og skape minimum 50 arbeidsplasser i Dyrøy innen utgangen av 2023. Målet er nådd. Det vil foreligge en sluttrapport litt framme i tid i 2024. Deler av den rapporten bør implementeres i kunnskapsgrunnlaget for Dyrøy kommune. Inntil videre baseres dette kapitlet på årsrapport 2022 fra VOX-programmet, ført i pennen av daglig leder i omstillingsprogrammet.

18.1 Sammendrag fra rapport 2022

I 2022 har VOX Dyrøy tildelt 2,6 millioner kroner til 37 prosjekter. Av disse er ca 2,3 millioner kroner gitt til 34 prosjekter i næringslivet.

Det er utløst 2,6 millioner kroner i tilskudd til utviklingsprosjekter til bedrifter i Dyrøy fra andre offentlige finansieringskilder, og 800.000 kroner i indirekte støtte via Næringshage- programmet.

Dyrøy kommune har videre mottatt 6 millioner kroner i tilskudd til 3 prosjekter som VOX har vært involvert i.

Dyrøy hadde en nedgang i folketall pr. 3. kvartal 2022 på 11 personer.

I 2022 er det rapportert inn 6,7 nye arbeidsplasser (årsverk) i Dyrøy i bedrifter som VOX har vært involvert i. Totalt for hele omstillingsperioden er det hittil skapt 44,6 arbeidsplasser. Av disse er 9,5 nedlagt i ettertid.

SSB-statistikken viser også en økning i private arbeidsplasser på 23 personer fra 2020 til 2021 og antall sysselsatte som bor i kommunen totalt har økt med 2 personer i samme tidsrom.

Langsiktige satsinger som sentrumsbygget, boligsatsingen og Espenes industriområde vil kunne bidra til arbeidsplasser og økt bolyst i forlengelsen av omstillingsprogrammet.

18.2 Måloppnåelse - utvikling i arbeidsplasser

Antall nye arbeidsplasser registreres ut fra innrapporterte tall fra bedriftene i forbindelse med sluttrapportering på tilskudd, og oppfølging / kvalitetssikring med den enkelte i etterkant. I tillegg til **mål om 50 nye arbeidsplasser** i 6-årsperioden, skal vi bidra til **et mer robust og bærekraftig næringsliv** og at Dyrøy kommune blir en bedre **tilrettelegger** for næringslivet.

Det måles brutto skapte arbeidsplasser, i henhold til Innovasjon Norges metodikk for å måle arbeidsplasser. Vi har gått bort fra å måle «sikrede arbeidsplasser» da dette er svært vanskelig å både måle og knytte til bidrag fra VOX.

Figur: Arbeidsplasser rapport i VOX

Årstall	Sjømatnæring og tilhørende leverandør-virksomhet	Opplevelsesnæringer basert på kultur, natur og mat	Eksisterende næringsliv	Sum
2018	0	0	4	4
2019	0	0,2	11	11,2
2020	0	4,3	7,4	11,7
2021	0	2,4	8,6	11
2022	0	1,2	5,5	6,7
Sum	0	8,1	36,5	44,6

I 2022 har vi fått rapportert 6,7 nye arbeidsplasser i Dyrøy! Fortsatt er det i innsatsområde «eksisterende næringsliv» at det skapes mest arbeidsplasser. Totalt har vi nå registrert 44,6 nye årsverk hittil i omstillingsperioden, og det er 5 igjen til målet om 50 nye arbeidsplasser innen utgangen av 2022. De 6,7 årsverkene fordeler seg på 9 virksomheter som har meldt inn fra 0,1 til 2 nye årsverk. 3 av disse er i nyetablerte foretak og 6 er i eksisterende.

I 2022 har det vært færre etableringer enn i de foregående år.

Flere av reiselivsbedriftene er ennå i prosess med å slutføre reguleringsplanarbeid som de startet opp i 2020. Dette sammen med virkningene av koronaepidemien har satt investeringsplaner på vent og bremsset vekst og utviklingsplaner. Vi har også flere nye reiselivssatsinger under utvikling. Samtidig er det mange utfordringer i næringslivet. Foruten forhold knyttet til demografien vår, kan nevnes renteøkninger og kostnadsvekst. Til tross for det opplever vi stort pågangsmot hos mange av bedriftene.

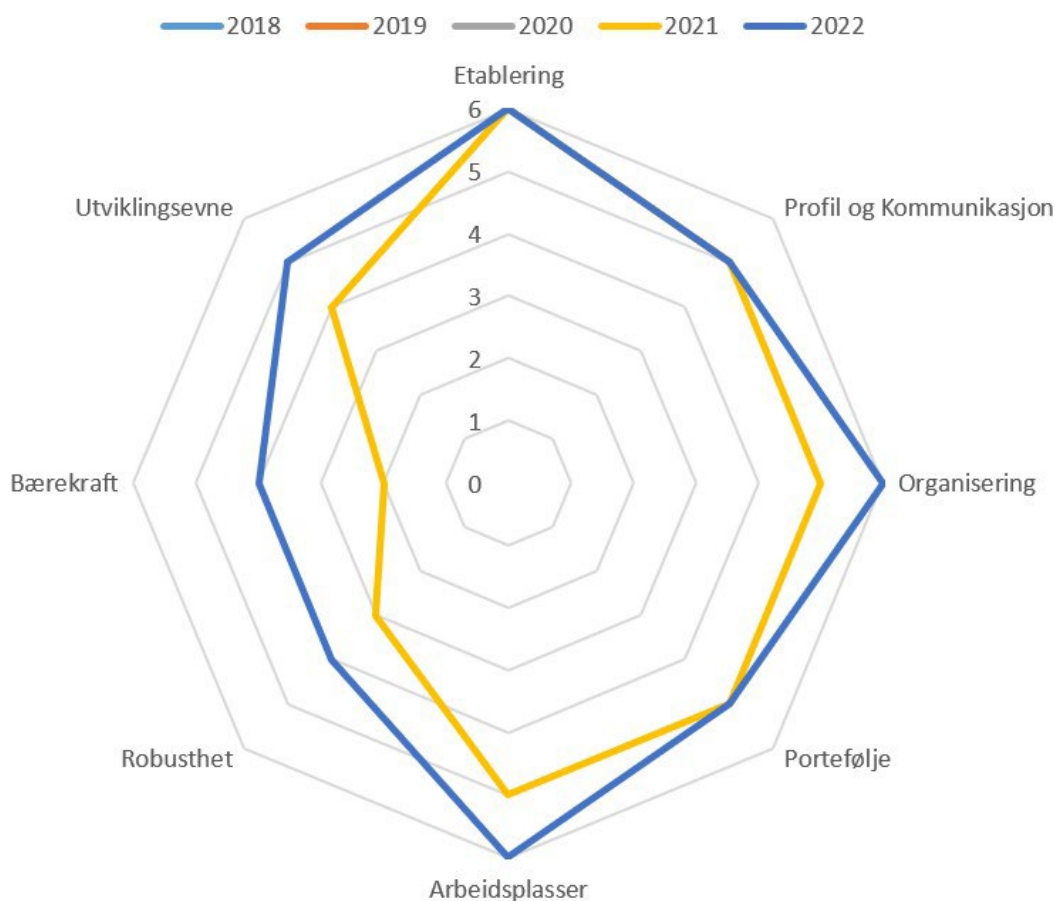
I tillegg til de rent bedriftsrettede tiltakene som går rett på måloppnåelsen over har omstillingsarbeidet i Dyrøy i større og større grad fokusert tiltak og prosjekter som skal styrke

næringsgrunnlaget. Sentrumsbygget, tilrettelegging av Espenes Industriområde og boligsatsingen er sentrale satsinger som kan gi positive effekter på lengre sikt.

18.3 Programstatusvurderingen, Innovasjon Norge

Programstatusvurderingen er en årlig aktivitet som gjennomføres i regi av Innovasjon Norge, der styret sammen med en ekstern prosesskonsulent gjennomfører en egenvurdering av arbeidet i programåret. Denne ligger til grunn for videre arbeid med eventuell revisjon av omstillingsplanen og handlingsplan for kommende år.

I 2022 er det gjort endringer i programstatusvurderingen med endringer i indikatorene. Følgende er «stjernediagrammet» som viser styrets oppfatning av utviklingen på de 8 (tidligere 12) indikatorene som vurderes. Stjernediagrammet viser at styret mener vi scorer godt (5 eller 6) på alle foruten bærekraft og robusthet i næringslivet. Bærekraft er kommet inn som ny indikator fra 2021, og vi utfordres på tiltak og vurdering av prosjekter knyttet til bærekraft.

18.3.1 Konklusjon i rapporten

Omstillingsprogrammet i Dyrøy tar med seg en positiv utvikling både innen arbeidsplasser, robusthet og utviklingsevne, når de nå går inn i sitt siste år av omstillingsperioden. Det er viktig at de nå lykkes med å kommunisere at omstillingsarbeidet ikke er over, og at det fortsatt er kapasitet og kapital til å dra i gang prosjekter. Det er også viktig at de fortsetter den gode jobben for å lykkes med utvikling og sysselsetting, spesielt innen sjømat. Det er her gjort betydelig, viktig og langsiktig arbeid med tilrettelegging som nå i slutfasen av omstillingsarbeidet kan gi konkrete effekter.

For å sitere programlederen, ser vi at fortsatt omstilling og utvikling i stor grad handler om folk, folk folk, fremfor jobb, jobb, jobb. Dette betyr at innsatsområdet «attraktivitet» fortsatt må ha stort fokus, og bør vurderes å gi høyere prioritet i programmets slutfase. Det jobbes godt med å sikre en god overføring av kompetanse og aktivitet etter omstillingsprogrammets slutt. Så her handler det mye om å opprettholde aktiviteten også dette siste året, og få en god plan for overføring og implementering som gir gode muligheter for fortsatt positiv utvikling innen arbeidsplasser, robusthet og utviklingsevne.

For nærmere vurderinger og anbefalinger for videre arbeide, kan [hele rapporten](#) leses her.

18.4 Resultater og effekter – statistikk

Etableringstakt

Følgende er en oversikt over etablerte foretak i Dyrøy kommune, fordelt på de vanligste foretaksformene AS, ENK og DA/ANS.

År	Antall nye foretak	Herav AS
2017	14	2
2018	17	3
2019	14	6
2020	17	11
2021	8	6
2022	9	0

Kilde: purehelp.no

Antall etableringer indikerer satsingslyst i næringslivet og vil oppdateres årlig i programperioden, sammen med andre indirekte effektindikatorer som beskrevet i Omstillingsplanen. Etableringstakten i 2022 lavere enn i 2022 siden det i fjor ikke var startet et eneste aksjeselskap.

18.5 Lønnsomhet i næringslivet (2021-tall)

Vi har samlet noen økonomiske nøkkeltall som tar pulsen på næringslivet. Tallene er summert for alle selskaper med forretningsadresse Dyrøy som levert offentlige regnskap. For 2022 var det 69 Dyrøy-bedrifter med offentlige regnskap.

År	Omsetning	Egenkapitalandel	Avkastningsgrad	Likviditet
	Sum drifts- inntekter	Sum egenkapital i prosent av sum eiendeler	Driftsresultat + finansinntekter i prosent av sum eiendeler	Omløpsmidler delt på kortsiktig gjeld
2017	201 mill	23,3%	9,4%	1,4
2018	199 mill	26,6%	5,9%	1,5
2019	207 mill	27,5%	7,6%	1,3
2020	217 mill	26,4%	9,4%	1,4
2021	187 mill	32,5%	6,3%	1,6

Egenkapitalen viser bedriftenes samlede evne til å utvikle seg og tåle nedgangstider.

Avkastningsgraden er målet på lønnsomhet og viser avkastning på totale eiendeler i bedriften.

Likviditetsgraden viser bedriftens betalingsevne.

I tillegg til de 69 bedriftene med forretningsadresse Dyrøy har vi betydelig aktivitet i havbruksnæringa og noe i handelsnæringa der verdiskaping ikke registreres i Dyrøy. Total verdiskaping i Dyrøy er derfor betydelig større.

Regnskapene viser at i coronautbruddsåret 2020 har næringslivet stått rimelig støtt. Tallene for 2022 foreligger høsten 2023.

18.6 Andel bedrifter som går i 0 eller overskudd (2021-tall)

År	Antall med årsresultat større eller lik 0	Antall selskap	Andel med overskudd
2017	27	47	57 %
2018	29	52	56 %
2019	35	55	64 %
2020	38	61	62 %
2021	42	69	61 %

6 av 10 bedrifter gikk med overskudd i 2019.

18.7 Kommune-NM

Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi.

År	2021	2020	2019	2018	2017 (nullp)	2016
Totalt	354	356	356	355	346	351
Næringsliv *	348	347	349	351	346	349
Arbeidsmarked	354	346	345	339	353	342
Demografi	290	347	350	349	177	340
Kompetanse	256	271	269	266	232	105
Økonomi	346	351	345	344	340	337

* Næringsindikatoren baserer seg på følgende underkriterier:

1. **Næringslivsvariasjon:** Et mål på hvor jevnt spredt sysselsettingen er fordelt over næringer. (320 i 2020, 309 i 2022)
2. **Inntektsnivå:** Gjennomsnittlig bruttoinntekt pr person >17 år (308 i 2020, 305 i 2022)
3. **Privat sysselsetting:** Sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak som andel av totalt antall sysselsatte. (336 i 2020, 338 i 2022)
4. **Kommunens kjøp av private tjenester i prosent av brutto driftsutgifter:** (349 i 2020, 342 i 2022)

Det som går direkte på omstillingsarbeidets formål, er indikatoren for næringsliv. Dyrøy kommer svært dårlig ut på kommune-NM. Vi kan imidlertid se en svak oppgang på næringsindikatoren siden oppstart i 2018.

18.8 Sysselsetting og pendling (2021-tall)

År	Sysselsatte med bosted i kommunen	Pendlere ut av kommunen	Pendlere inn til kommunen	Sysselsatte med arbeids- sted i kommunen	Pendlings balanse (innpendlere minus utpendlere)
2017 (nullpunkt)	487	211	65	341	-146
2018	502	219	67	350	-152
2019	479	194	77	362	-117
2020	475	195	77	357	-118
2021	498	216	77	359	-139

Kilde: SSB tabell 11617/ 11616

Dette betyr i 2021 at:

498	Bor i Dyrøy og har arbeid her eller et annet sted (+23)
- 216	Av disse pendler til arbeidssted i en annen kommune (+21)
= 282	Dyrøyværingene bor og arbeider i Dyrøy (+2)
+ 77	Personer pendler inn til kommunen
= 359	Arbeidsplasser i Dyrøy kommune (+2)

	Antall sysselsatte som bor i kommunen har økt med 23 fra 2020 til 2021.
	Antall arbeidsplasser i Dyrøy har økt med 2 i samme periode
	Dyrøy er en del av et regionalt arbeidsmarked. Kraftig økning i utpendlere, og konstant antall innpendlere fra 2020 til 2021

18.9 Sysselsetting fordelt på privat og offentlig sektor (2021-tall)

År	Offentlig	Privat	Sum	% Private
2017 (nullpunkt)	188	153	341	44,9 %
2018	203	144	347	41,5 %
2019	198	165	363	45,5%
2020	183	174	357	48,7%
2021	188	172	360	47,7%

Kilde: SSB tabell 13472

Kun mindre justeringer i 2021- koronaår 2.

18.10 Kort oppsummering av VOX-programmet

Gjennom de 6 omstillingsårene har VOX tilsammen tildelt 17,7 millioner kroner til over 200 prosjekter, med en total kostnadsramme på nesten 47 millioner kroner til næringslivet og kommunen.

Tilretteleggende forprosjekter i regi av kommunen har bidratt til å utløse store investeringer i sentrum, utvidelse og planlagte etableringer på Espenes industriområde og økt boligsatsing.

Næringslivet har rapportert inn 53 årsverk brutto etter 6 år. VOX har gitt tilskudd eller veiledning til 39 nyetableringer. Dyrøy har fått flere generasjonsskifter i landbruket og næringslivet forøvrig. Spesielt gledelig er det å se mange unge næringsaktører med ambisjoner og stor gjennomføringskraft.

I perioden har det blitt etablert frisør, byggevarebutikk, "minihotell", elektroinstallatør, jordbærprodusent, bo og omsorgstilbud - og flere andre nye bransjer som ikke var i Dyrøy tidligere. Reiselivsnæringa utvides stadig og snart har vi 100 overnattingsplasser i kommunen. Dyrøy er blitt sertifisert som "bærekraftig reisemål" og 6 bedrifter er så langt miljøsertifisert! Flere spenstige satsinger i næringslivet framover viser at det er stor aktivitet i næringslivet.

19. Ungdom og rekruttering

19.1 Ungdom i Nord

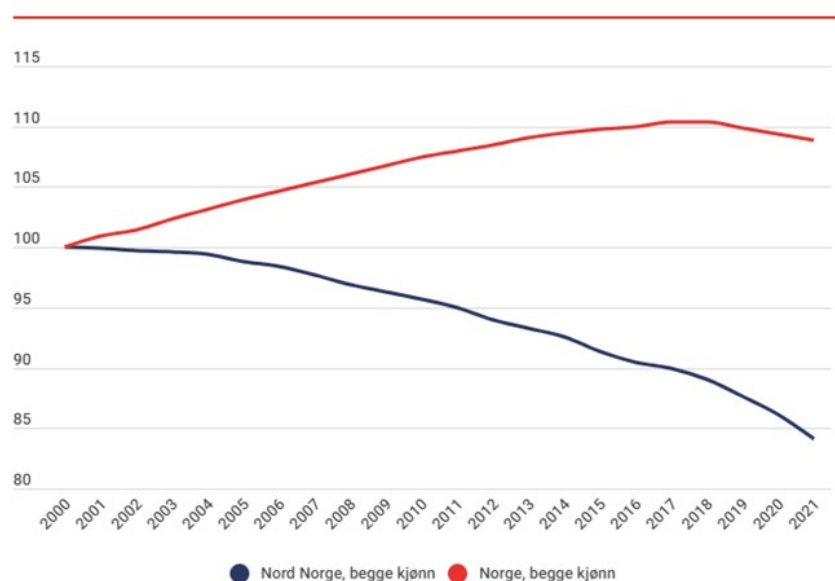
På oppdrag fra Kunnskapsbanken for Nord-Norge har [Nordområdesenteret ved Handelshøgskolen Nord universitet utarbeidet rapporten \(2022\)](#); “Ungdom i Nord – status og utvikling”. Rapporten viser blant annet at det i starten av 2022 bodde 97.420 barn og unge i alderen 0-18 år i Nord-Norge. Dette utgjør 20.2 prosent av befolkningen. Dette er i snitt 885 færre hvert år siden år 2000. Det er en nedgang på 16 prosent.

Tre av fire unge bor i en kommune med mer enn 5.000 innbyggere, mens resten bor i en kommune med et innbyggertall under det. Likevel bor 4,2 prosent (4.189 barn og unge) i kommuner hvor både gjennomsnittlig utdannings- og inntektsnivå er lavt. For å gå på videregående skole må de ut av sin egen kommune. Hovedårsaken til denne nedgangen i nord er: nasjonal trend med lavere fødselstall mellom 2009-2020 og netto utflytting av unge voksne med barn.

Figuren nedenfor viser endringene siden år 2000 i antall unge beregnet som en indeks for Nord-Norge og Norge totalt. Det sees en stabil utvikling for Nord Norge frem til 2004, for så å falle markert hvert år frem til i dag. I aldersgruppen 0-18 år vises en nedgang på 15,84 prosent færre barn og unge, sammenlignet med i 2000. Til tross for dette er det nå 8,82 prosent flere unge på landsbasis i aldersgruppen 0-18 år enn det var i 2000.

Utviklingen har gitt betydelige negative konsekvenser for Nord Norge. I perioden 2000-2021, har antall unge mellom 0-18 år i gjennomsnitt gått ned med 885 pr. år. Noe som tilsier 8.850 pr. tiår. Denne trenden signaliserer et strukturelt problem for regionen og er en stor begrensning for både nåværende og framtidig utvikling av samfunns- og næringsliv. I perioden 2000-2021 har antall unge 0-18 år på landsbasis økt med 8,8 prosent. I samme periode var det en nedgang på 15,8 prosent i Nord Norge. Til tross for at landet opplever fallende befolkning av unge i alderen 0-18 år, er det forventet at trenden kommer til å gi sterkere fall i Nord Norge enn for resten av landet.

Figur: Betraktelig nedgang i antall barn og unge (0-18år) i Nord-Norge siden 2003

Kilde: [Kbnn](#)

I mange tiår har Statistisk sentralbyrå publisert regionale befolkningsframskrivinger. I rapporten fra 2020 viser resultatet at befolkningen sentraliseres. Mange av nedgangskommunene ligger i distriktene, deriblant Nord Norge. De regionale framskrivingene viser at befolkningen i Norge vokser med 11 prosent fram til 2050, men at denne veksten er ujevnt fordelt geografisk.

Figuren nedenunder viser resultatene fra fylkene. Den høyeste veksten er forventet i Norges mest folkerike fylke, Viken, med hele 228 000 personer. Noe som tilsvarer en vekst på over 18 prosent over 30 år. Tilnærmet alle fylkene er forventet å oppleve vekst med unntak Nordland som har en svak nedgang på 1,6 prosent med 4000 færre innbyggere i 2050. Møre og Romsdal, Innlandet, samt Troms og Finnmark har framskrevet vekst på under 5 prosent, mens i de resterende fylker forventes en vekst på mellom 8 og 13 prosent.

Figur: Befolkningsendringer 2020 og 2050

Fylke	Befolkning i 2020	Befolkning i 2050	Vekst	Vekst, prosent	Netto-innvandring	Innenlands nettoinnflytting	Naturlig tilvekst
Viken	1 241 000	1 469 000	228 000	18,4	64 000	133 000	32 000
Oslo	693 000	801 000	107 000	15,4	24 000	-63 000	146 000
Rogaland	480 000	540 000	60 000	12,5	29 000	-21 000	52 000
Agder	307 000	342 000	35 000	11,4	21 000	4 000	10 000
Trøndelag	469 000	517 000	48 000	10,2	33 000	-6 000	21 000
Vestfold og Telemark	419 000	457 000	37 000	8,9	26 000	29 000	-18 000
Vestland	637 000	692 000	56 000	8,7	46 000	-28 000	38 000
Møre og Romsdal	265 000	277 000	12 000	4,6	28 000	-16 000	1 000
Innlandet	371 000	388 000	17 000	4,6	28 000	17 000	-27 000
Troms og Finnmark	243 000	251 000	8 000	3,4	30 000	-26 000	4 000
Nordland	241 000	237 000	-4 000	-1,6	28 000	-22 000	-10 000

Vekst og komponenter er avrundet til hele tusen og prosentvis vekst er avrundet til et desimal.

Kilde: SSB

19.2 Spørreundersøkelse- ungdom/unge voksne

Nordavind Utvikling har gjennomført to spørreundersøkelser blant ungdom og unge voksne i Midt-Troms. Dette er en kvantitativ spørreundersøkelse blant ungdom mellom 15-18 år og unge voksne mellom 19-35 år. Undersøkelsene er en av flere samfunnsanalyser som blir utført i forbindelse med revidering av næringsplan.

Bakgrunnen for undersøkelsen er at landsdelen og Midt-Troms står overfor store utfordringer i framtiden; demografi, fraflytting av unge og ikke minst brain-drain-effekten. Vi mister kompetanse og ungdom ut av landsdelen.

Spørreundersøkelsen avdekker hvordan ungdom/unge voksne opplever å bo i Midt-Troms. Målsettingen er å ha gode data for tiltak på rekruttering som treffer målgruppa ungdom/unge voksne.

Fullstendig utgave av begge spørreundersøkelsene kan fås ved henvendelse til Nordavind Utvikling.

19.2.1 Funn av spørreundersøkelse, ungdom 15-18 år

Dette er en kvantitativ undersøkelse der i alt 156 som har respondert på undersøkelsen. 82 prosent er mellom 15-17 år og 19 prosent er i alderen 18-19 år. Kjønnfordelingen er 68 prosent kvinner og 32 prosent menn. 62 prosent av respondentene er oppvokst i Midt-Troms.

Undersøkelsen er gjennomført på de fire videregående skolene i Midt-Troms. Noen skoler med høy svarprosent, andre har liten. Undersøkelsen ble videreformidlet via daglig leder Midt-Tromsrådet.

Det ble gjort avtaler med alle rektorer på de fire videregående skolene i regionen og undersøkelsen ble gjennomført i ordinær skoletime. Spørreundersøkelsen er publisert via kommunenes nettsider og facebook-sider, i tillegg til andre sosiale kanaler. Det har også vært en artikkel om spørreundersøkelsen i lokalavisa Folkebladet.

På spørsmål om fremtidig yrkesvalg har ungdommene høyest svarsår på helse- og sosialtjenester, deretter følger forsvar og på tredje plass havner bygg- og anleggsvirksomhet.

Når det gjelder ungdommenes svar på om de kan tenke seg å bosette seg i Midt-Troms i fremtiden svarer 18 prosent nei, 41 prosent svarer at de ikke vet og 41 prosent av ungdommene svarer ja på at de ønsker å bosette seg i regionen. Her er det flere menn enn kvinner som svarer ja. Av kvinnene svarer 35 prosent at de ønsker å bli i Midt-Troms, av mennene svarer 54 prosent ja på dette spørsmålet. 47 prosent av kvinnene svarer vet ikke mot 30 prosent av mennene. Av de som har svart nei er det 18 prosent kvinner og 16 prosent menn.

Undersøkelsen viser at det de unge savner mest i Midt-Troms er; bedre buss-, hurtigbåt- og fergetilbud, flere møteplasser og flere fritidstilbud. Ungdommene sier at de de viktigste faktorene for et godt bosted er et godt miljø og nærhet til familie og venner. Det er overraskende at nærhet til familie og venner er særlig viktig for ungdommene.

Dette bekrefter at det er viktig å holde kontakt med ungdommene når de reiser ut for å studere, slik at de ser muligheten for å komme tilbake når de skal søke jobb. Familie og venner er en del av ungdommenes identitet og vil være en viktig faktor for å flytte hjem igjen.

19.2.2 Presentasjon av utvalgte funn, ungdom 15-18 år

Er du oppvokst i Midt-Troms?

Figur: Oppvokst i eller utenfor Midt-Troms

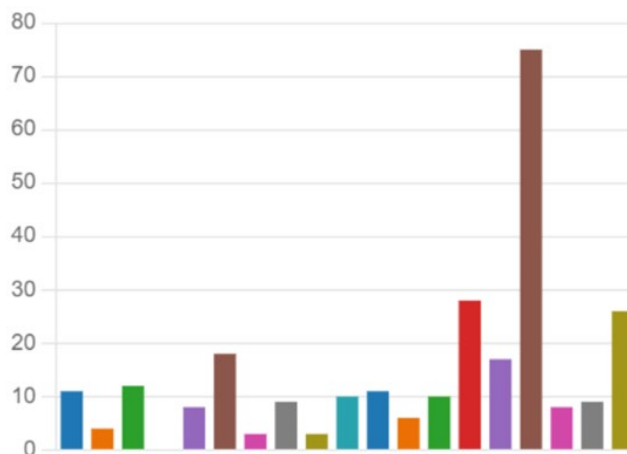

Figur viser at 62 prosent av respondentene er oppvokst i Midt-Troms, 12 prosent har vokst opp i Midt-Troms i deler av oppveksten og 26 prosent er ikke oppvokst i Midt-Troms.

Hvilket yrke kunne du tenkt deg å arbeide innenfor i fremtiden?

Figur: Fremtidige yrkesvalg

Jordbruk	11
Skogbruk	4
Sjømat (fiske, fangst, akvakultur)	12
Bergverksdrift	0
Industri/produksjon	8
Bygg/anleggsvirksomhet	18
Varehandel	3
Transport	9
Reiseliv (overnatting, serverings...)	3
Informasjon og kommunikasjon	10
Faglig, vitenskapelig og teknisk ...	11
Salg og service	6
Offentlig administrasjon	10
Forsvar	28
Undervisning	17
Helse og sosialtjenester	75
Kulturell virksomhet	8
Grundervirksomhet	9
Annet	26

Figur viser helse- og sosialtjenester får høyst skår med 75 prosent. Deretter følger forsvar og bygg- og anleggsvirksomhet. Lavest skår får varehandel, reiseliv og skogbruk.

Kunne du tenke deg å bosette deg i Midt-Troms i fremtiden?

Figur: Midt-Troms som fremtidig bosted

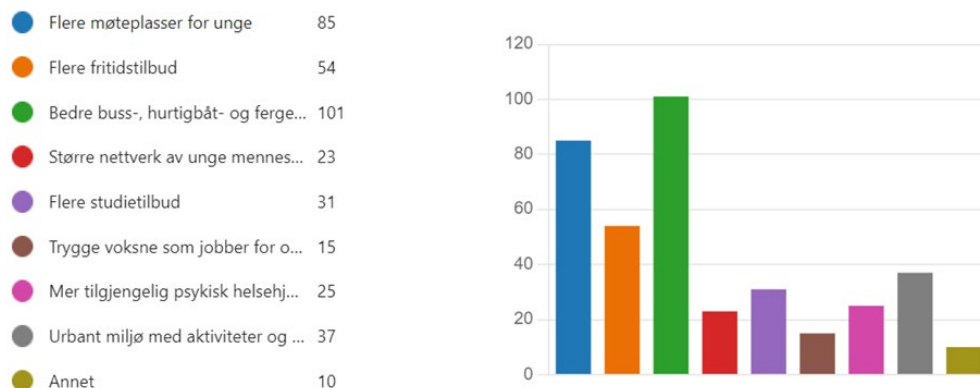
Ja	64
Nei	28
Vet ikke	64

Figur viser 41 prosent av respondentene ønsker å bosette seg i Midt-Troms i fremtiden, 18 prosent svarer at de ikke vil bosette seg i Midt-Troms og 41 prosent sier at de ikke vet om de skal bosette seg i regionen.

Hvilke tre alternativer savner du mest i Midt-Troms?

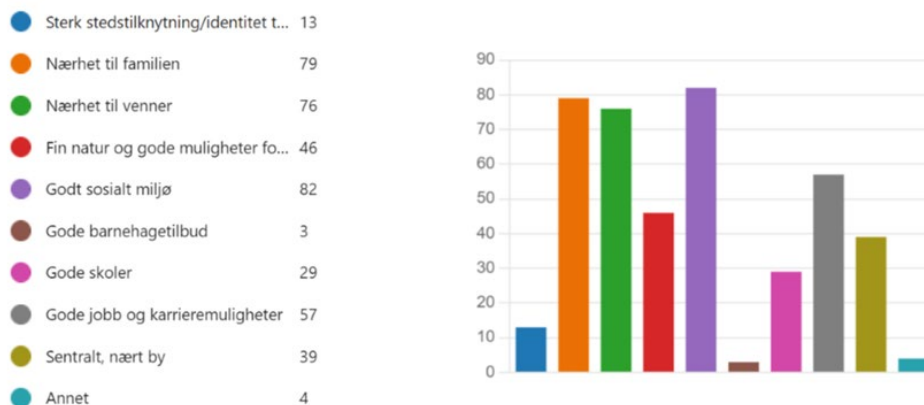
Figur: Viktige tilbud i Midt-Troms

Figur viser respondentene svarer bedre buss-, hurtigbåt- og fergetilbud, flere møteplasser for unge og flere fritidstilbud som de tre viktigste tingene de savner i Midt-Troms.

Hvilke tre alternativer er viktig for deg på et godt bosted?

Figur: Et godt bosted for deg

Figuren viser de viktigste alternativene for hva et godt bosted er for ungdom; Godt sosiale miljø, Nærhet til familien og nærhet til venner.

19.3.1 Funn av spørreundersøkelse, unge voksne 19-35 år

Dette er en kvantitativ undersøkelse der i alt 398 har respondert på undersøkelsen.

29 prosent av respondentene er 19-25/26-30 år og 49 prosent er i alderen 31-35 år.

Kjønnsfordelingen viser at det er dobbelt så mange kvinner som menn, som har deltatt i undersøkelsen. 71 prosent av respondentene er oppvokst i Midt-Troms, 23 prosent er ikke oppvokst i Midt-Troms og 6 prosent svarer; «deler av oppveksten». Formidlingen av spørreundersøkelsen har vært distribuert via regionalt personalnettverk. Spørreundersøkelsen er publisert via kommunens nettside og SoMe. Det har også vært en artikkel om undersøkelsen i lokalavisa Folkebladet.

På spørsmål om de planlegger å bosette seg i Midt-Troms i framtiden, har 54 prosent svart ja, 35 prosent er usikker og 11 prosent har svart nei. De tre viktigste alternativene for å velge å bosette seg i Midt-Troms er: gode jobb- og karrieremuligheter, familie og nærhet til natur og friluft. Videre bekrefter unge voksne at det er viktig med flere fritidstilbud/aktiviteter, tilgjengelige og attraktive boliger, god grunnskole og gode barnehagetilbud.

Når representantene blir spurt om hvilke næringer de i framtiden ser for seg en jobbmulighet, er det helse- og sosialtjenester som skårer høyst, forsvar på neste og deretter sjømat.

Det respondentene savner mest i Midt-Trom er fysiske møteplasser for unge voksne, bedre buss, hurtigbåt- og fergetilbud og større urbant miljø med aktiviteter.

19.3.2 Presentasjon av funn, unge voksne 19-35 år

Er du oppvokst i Midt-Troms?

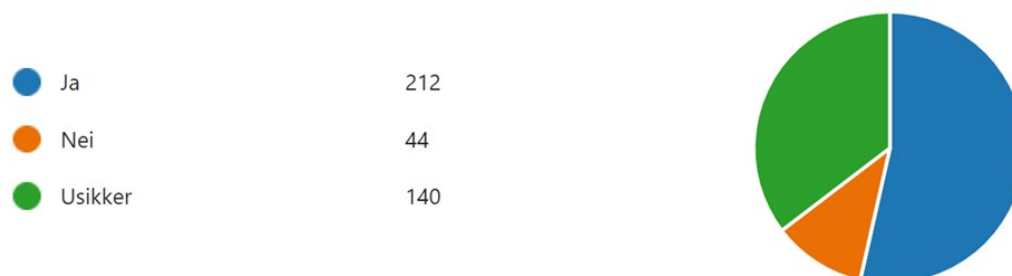
Figur: Oppvokst i Midt-Troms

Figur viser at 71 prosent av respondentene er oppvokst i Midt-Troms, 23 prosent er ikke oppvokst i Midt-Troms og 6 prosent svarer; «deler av oppveksten».

Planlegger du å bosette deg i Midt-Troms i framtiden?

Figur: Midt-Troms som bosted

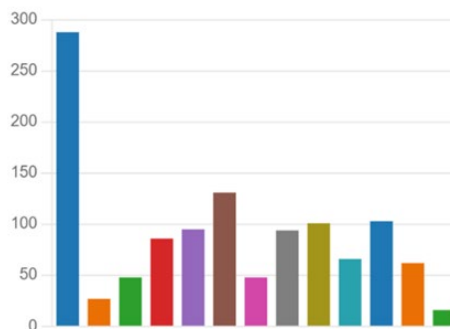

Figur viser at 54 prosent har svart ja, 35 prosent er usikker og 11 prosent har svart nei på spørsmål om de planlegger å bosette seg i Midt-Troms i framtiden

Hva er de tre viktigste alternativer for deg dersom du skal velge å bosette deg i Midt-Troms?

Figur: Midt-Troms i fremtiden

Gode jobb- og karriere mulighe...	288
Gode studietilbud	27
Flere fysiske møteplasser	48
Gode barnehagetilbud	86
God grunnskole	95
Nærhet til familie	131
Nærhet til venner	48
Tilgjengelige og attraktive boliger	94
Gode fritidstilbud	101
Urbane møteplasser og aktiviteter	66
Nærhet til natur og friluftsliv	103
Gode buss-, hurtigbåt- og ferge...	62
Annet	16

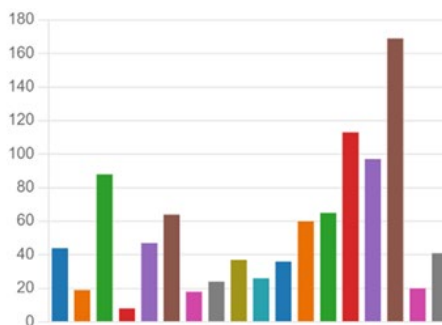

Figuren viser at gode jobb- og karrieremuligheter er viktigst for at respondentene skal velge å bosette seg i Midt-Troms. Deretter følger nærhet til familie og nærhet til natur og friluftsliv. Gode fritidstilbud, tilgjengelige og attraktive boliger, god grunnskole og gode barnehagetilbud.

Innenfor hvilke tre kategorier ser du jobbmuligheter i Midt-Troms?

Figur: Jobbmuligheter i Midt-Troms

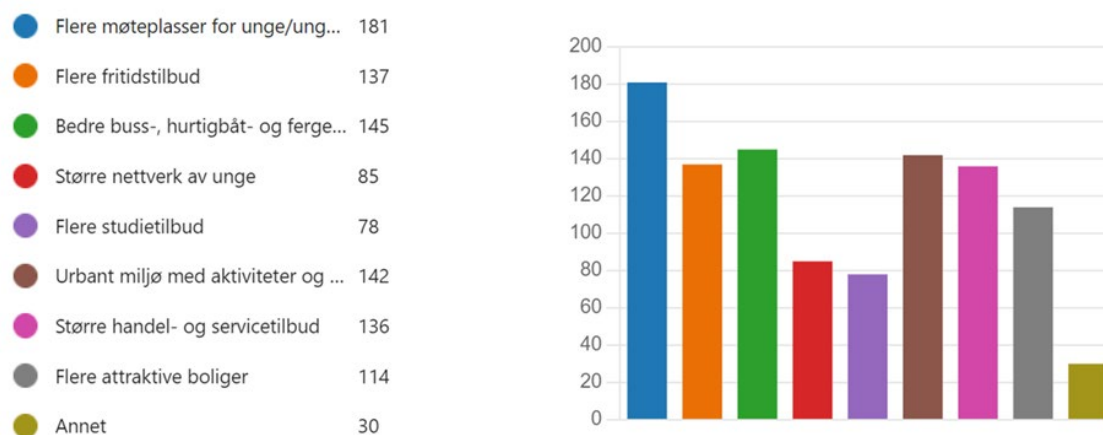
Jordbruk	44
Skogbruk	19
Sjømat (fiske, fangst, akvakultur)	88
Bergverksdrift	8
Industri/produksjon	47
Bygg/anleggsvirksomhet	64
Varehandel	18
Transport	24
Reiseliv (overnatting/serveringsv...	37
Informasjon og kommunikasjon	26
Faglig, vitenskapelig og teknisk ...	36
Salg og service	60
Offentlig administrasjon	65
Forsvar	113
Undervisning	97
Helse og sosialtjenester	169
Kulturell virksomhet	20
Annet	41

Figuren viser at respondentene ser størst fremtidige jobbmuligheter innenfor helse- og sosialtjenester, forsvar og sjømat i Midt-Troms.

Velg de tre viktigste tingene som du savner i Midt-Troms

Figur: Tilbud som er savnet i Midt-Troms

Figuren viser at møteplasser for unge/unge voksne etterspørres høyt, deretter bedre buss-, hurtigbåt- og fergetilbud etterfulgt av større urbant miljø med aktiviteter og fysiske møteplasser.

19.4 Oppsummering

I undersøkelsen blant ungdom (15-18 år) fra videregående skole er det like mange (41 prosent) som ikke vet om de vil bosette seg i Midt-Troms i fremtiden, som de som sier de skal bosette seg i regionen. Flere av respondentene ser for seg helse- og sosialtjenester, forsvar og bygg- og anleggsvirksomhet som de mest attraktive yrkesvalgene i fremtiden. Videre savner respondentene et bedre buss-, hurtigbåt- og fergetilbud, samt at de ønsker seg flere møteplasser og fritidstilbud. Respondentene i denne gruppen beskriver et godt bosted med: et godt miljø og nærhet til familie og venner. Det overrasker at så mange ser nærhet til familie og venner som viktigst for betegnelsen godt bosted. Dette bekrefter at det er viktig å holde kontakt med ungdommene når de reiser ut for å studere, slik at de ser muligheten for å komme tilbake når de skal søke jobb. Familie og venner er en del av ungdommenes identitet og vil være en viktig faktor for å flytte hjem igjen.

Undersøkelsen blant de unge voksne (19-35 år) viser at over halvparten av respondentene her planlegger å bosette seg i Midt-Troms i fremtiden. Det viktigste for at denne gruppen skal velge å bosette seg i Midt-Troms i fremtiden er gode jobb- og karrieremuligheter, nærhet til familie, natur

og friluftsliv. Videre ønsker de seg flere fritidstilbud, tilgjengelige- og attraktive boliger, god grunnskole og gode barnehagetilbud. Et attraktivt sentrum er også et sterkt ønske.

Mange av respondentene her ser for seg fremtidige jobbmuligheter innenfor helse- og sosialtjenester, forsvar og sjømat. Denne gruppen savner fysiske møteplasser, større urbant miljø med aktiviteter, samt bedre buss-, hurtigbåt- og fergetilbud.

